

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2
0
1
0



20 octombrie – Ziua Statisticianului în Republica Moldova

CUPRINS

Cuvînt înainte.....	2
Misiunea, Viziunea și Valorile Biroului Național de Statistică.....	3
1. Ziua Mondială a Statisticii - marcată pentru prima dată în lume.....	4
2. File din istoria statisticii.....	6
3. Producția statistică.....	7
3.1. Statistica demografică.....	7
3.2. Statistica pieței muncii.....	8
3.3. Statistica socială și a nivelului de trai.....	11
3.4. Statistica macroeconomică.....	12
3.5. Statistica prețurilor.....	14
3.6. Statistica industriei și energiei.....	15
3.7. Statistica investițiilor și construcțiilor.....	16
3.8. Statistica comerțului exterior de bunuri și servicii.....	18
3.9. Statistica comerțului interior de bunuri și servicii.....	19
3.10. Statistica transporturilor și comunicațiilor.....	20
3.11. Statistica turismului.....	21
3.12. Statistica agriculturii și mediului.....	21
3.13. Pregătirea pentru Recensămîntul General Agricol.....	23
4. Servicii pentru societate.....	25
4.1. Pagina web.....	25
4.2. Publicațiile statistice.....	27
4.3. Biblioteca de informații statistice.....	29
4.4. Răspunsurile la solicitările de informație.....	29
4.5. Evenimentele publice.....	30
4.6. Relațiile cu mass-media.....	31
5. Infrastructura statistică.....	33
6. Infrastructura tehnică.....	35
7. Activitatea organelor teritoriale pentru statistică.....	37
8. Cooperarea statistică internațională.....	39
9. Resursele umane.....	41
9.1. Structura personalului BNS.....	41
9.2. Perfecționare și competență profesională.....	41
10. Finanțarea BNS.....	44
11. Activitatea de audit intern.....	45
12. Dificultăți întâmpinate în anul 2010.....	46
13. Obiectivele și direcțiile prioritare pentru anul 2011.....	48
Lista abrevierilor.....	50

CONTENTS

Foreword.....	2
Mission, Vision and Values of the National Bureau of Statistics.....	3
1. World Statistics Day – celebrated for the first time in the world.....	4
2. Files of history of statistics.....	6
3. Statistical production.....	7
3.1. Demography Statistics.....	7
3.2. Labour Market Statistics.....	8
3.3. Social and Living Standard Statistics.....	11
3.4. Macroeconomic Statistics.....	12
3.5. Price Statistics.....	14
3.6. Industry and Energy Statistics.....	15
3.7. Construction and Investment Statistics.....	16
3.8. Statistics of External Trade with Goods and Service.....	18
3.9. Internal Trade Statistics with Goods and Services.....	19
3.10. Transport and Communication Statistics.....	20
3.11. Tourism Statistics.....	21
3.12. Agriculture and Environment Statistics.....	21
3.13. Preparation for the General Agricultural Census.....	23
4. Services for the society.....	25
4.1. Web page.....	25
4.2. Statistical publications.....	27
4.3. Library of statistical information.....	29
4.4. Answer to information requests.....	29
4.5. Public events.....	30
4.6. Relation with mass media.....	31
5. Statistical infrastructure.....	33
6. Technical infrastructure.....	35
7. Activity of territorial statistical offices.....	37
8. International cooperation in statistics.....	39
9. Human resources.....	41
9.1. Structure of NBS personnel.....	41
9.2. Professional training and competency.....	41
10. NBS financing.....	44
11. Activity of internal audit.....	45
12. Difficulties faced in 2010.....	46
13. Objectives and priorities for 2011.....	48
List of abbreviations.....	50

CUVÎNT ÎNAINTE

Activitatea **Biroului Național de Statistică (BNS)** în anul 2010 a reprezentat un ansamblu coerent de acțiuni și măsuri întreprinse pentru atingerea obiectivului principal constând în producerea de statistici de calitate și în termene oportune, în scopul satisfacerii la un nivel înalt a cerințelor tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice.

Prin activitățile desfășurate în anul de raport, BNS a urmărit să asigure dezvoltarea unor mecanisme și instrumente adaptate desfășurării activităților statistice în funcție de priorități, să consolideze structura și funcționalitatea sistemului statistic național și să îmbunătățească permanent capacitatea sa de a răspunde în timp util la creșterea nevoilor de date și informații statistice ale utilizatorilor.

La stabilirea priorităților programelor statistice au fost luate în calcul și o serie de aspecte care au o importanță strategică pentru evoluția statisticilor oficiale, precum: armonizarea statisticii naționale la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organisme internaționale și aderare la Uniunea Europeană; cooperarea cu utilizatorii și producătorii de date statistice; adaptarea proceselor statistice la cerințele sistemului statistic național și adecvarea instrumentelor metodologice. De asemenea, BNS a ținut cont de raportul cost-eficiență al statisticilor produse, asigurând o concepție coerentă și rațională a priorităților statistice, în scopul utilizării optime a resurselor disponibile și reducerii sarcinii de răspuns a respondenților.

Anul 2010 a fost marcat de evenimente importante în plan statistic, care merită a fi puse în evidență:

- *celebrarea în premieră a Zilei Mondiale a Statisticii și proclamarea Zilei Statisticianului în Republica Moldova la 20 octombrie;*
- *lansarea băncii de date - noi soluții Web de diseminare a datelor statistice de către BNS;*
- *efectuarea lucrărilor de pregătire pentru realizarea Recensământului General Agricol din 2011.*

În același context, realizările dobândite în anul de raport se circumscriu cu relevanță și consistență obiectivelor stabilite în cadrul Misiunii, Viziunii și Valorilor asumate de BNS prin Strategia de dezvoltare a statisticii naționale 2008-2011, Planului de Dezvoltare Instituțională al BNS 2009-2011 (PDI) etc.

Lucia Spoială,
Director general



FOREWORD

In 2010, the activity of the **National Bureau of Statistics** of the Republic of Moldova (NBS) represented a set of coherent actions and measures undertaken for the achievement of the main purpose to produce qualitative and timely statistics, to meet the requirements of all statistical data users at the highest level.

In the framework of its activities during the reporting year, NBS followed to ensure the development of some mechanisms and instruments adapted to the organisation of statistical activities according priorities, to consolidate the national statistical system structure and functionality and to improve permanently its capacity to face properly the increasing statistical data and information requirements of users.

A series of aspects of strategic relevance in the development of official statistics were taken into account while setting the priorities of statistical programs, such as: harmonisation of official statistics to international standards, fact absolutely necessary in the conditions of following the state policy to become a member of international organisations and adhere the European Union; cooperation with users and producers of statistical data; adaption of statistical processes to the requirements of national statistical system and regulation of methodological instruments. Likewise, NBS paid attention to the cost-effective relation of statistical products, thus, ensuring a coherent and rational concept of statistical priorities, for the optimal use of available resources and reduction of response burden on respondents.

2010 was marked by important statistical events which deserve being outlined:

- *Celebration in premiere of the World Statistics Day and proclamation of Statistics Day in the Republic of Moldova on 20th of October 2010;*
- *Launching of statistical databank – new web solutions for NBS dissemination of statistical data;*
- *Preparation works for the organisation of General Agricultural Census in 2011.*

In the same context, the achievements of the reporting year are framed relevantly and consistently to the objectives set in the NBS Mission, Vision and Values comprised in the Strategy of Development of National Statistics 2008-2011, and in the NBS Plan of Institutional Development 2009-2011 (PID), etc.

MISIUNEA, VIZIUNEA ȘI VALORILE BIROULUI NAȚIONAL DE STATISTICĂ

Misiunea

Biroul Național de Statistică coordonează și nemijlocit produce informație statistică oficială privind situația economică, socială, demografică a societății. Informația relevantă, fiabilă, complexă, accesibilă pentru beneficiari, sprijină procesul decizional informat al autorităților publice centrale și locale, facilitează dezvoltarea sectorului privat, contribuie la buna informare a întregii societăți.

Viziunea

Informația statistică de calitate și credibilitate înaltă, elaborată în baza unui sistem coerent și performant al cercărilor statistice și surselor administrative deținute de autoritățile statale.

Sistemul statistic național, coordonat de către Biroul Național de Statistică ca autoritate centrală în domeniul statisticii, funcționează în conformitate cu standardele și bunele practici europene și este bazat pe tehnologii informaționale moderne.

Principiile

Cu referire la mediul extern:

- fiabilitate
- imparțialitate și obiectivitate
- orientare spre utilizator
- relevanță
- credibilitate
- cooperare
- transparență
- promptitudine și punctualitate
- confidențialitate
- cost-eficiență

Cu referire la mediul intern:

- deontologie statistică
- profesionalism
- angajament privind calitatea
- responsabilitate
- integritate
- cooperare
- inițiativă

MISSION, VISION AND VALUES OF THE NATIONAL BUREAU OF STATISTICS

Mission

The National Bureau of Statistics coordinates and produces official statistics on economic, social, and demographic situation of society; relevant, reliable, complex and available information for users, supports the informed decision-making process of local and central public authorities, facilitates the development of private sector, contributes to good information of the entire society.

Vision

High quality and credibility statistical information, developed based on a coherent and modern system of statistical surveys and administrative data sources administered by other state bodies.

National Bureau of Statistics is the central statistical authority and coordinates the national statistical system, which functions according the best European practices and standards supported by modern information technologies.

Principles

Referring to external environment:

- reliability
- impartiality and objectivity
- user-orientation
- relevance
- credibility
- cooperation
- transparency
- promptitude and timeliness
- statistical confidentiality
- cost-efficiency

Referring to internal environment:

- statistical deontology
- professionalism
- quality commitment
- responsibility
- integrity
- cooperation
- initiative

1. ZIUA MONDIALĂ A STATISTICII - MARCATĂ PENTRU PRIMA DATĂ ÎN LUME

La 03 iunie 2010, în cadrul celei de a 64-a sesiuni, Asamblaea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) a adoptat Rezoluția A/RES/64/267 privind celebrarea în premieră a Zilei Mondiale a Statisticii la 20 octombrie 2010.

Scopul acestei acțiuni a vizat creșterea gradului de conștientizare a importanței statisticii într-o societate contemporană, precum și a rezultatelor obținute de organele naționale de statistică. Recunoscând importanța fundamentală de a susține capacitatea statistică națională în a produce statistici relevante și oportune privind dezvoltarea social-economică a țării, necesare la luarea deciziilor, elaborarea politicilor naționale, precum și asigurarea monitorizării acestora, Asamblaea Generală a hotărât sărbătorirea Zilei Mondiale a Statisticii în acest an cu tema principală – *“Marcarea realizărilor Statisticii Oficiale”*, bazate pe valorile principale în activitatea statistică: *acordarea serviciilor de calitate societății, profesionalism, integritate.*

În contextul conștientizării importanței acordării unei mai mari atenții sistemelor oficiale de statistică, Asamblaea Generală a făcut o invitație țărilor membre ale ONU, organizațiilor și programelor Națiunilor Unite, altor organizații internaționale și regionale, precum și societății civile: organizațiilor nonguvernamentale, mediului academic, mass-media, producătorilor și utilizatorilor statisticilor oficiale, să remarcă Ziua Mondială a Statisticii într-o manieră potrivită. Statele membre ale ONU au fost încurajate să desfășoare la nivel național evenimente de marcă a zilei internaționale.

Republica Moldova a celebrat de rînd cu toate țările membre ale ONU Ziua Mondială a Statisticii. De către Biroul Național de Statistică, organul central de statistică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, care conduce și coordonează activitatea în domeniul statisticii oficiale din țară, a fost organizată o întrunire la Palatul Republicii cu participarea conducerei țării; partenerilor locali: autorităților publice, cercului academic, mediului de afaceri, organizațiilor nonguvernamentale etc., și a partenerilor internaționali: reprezentanțelor organizațiilor internaționale în Republica Moldova. În cadrul evenimentului au fost prezentate mesaje de felicitare din partea prim-ministrului Vlad Filat, directorului general al BNS Lucia Spoială, reprezentantului permanent al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova Kaarina Immonen, profesorului universitar al Academiei de Studii Economice din Moldova Ion Pârțachi, fostului conducător al organului de statistică din Republica Moldova în perioada anilor 1992-1994 Tatiana Sobor.

În discursul său, prim-ministrul a remarcat rolul și importanța datelor statistice într-o societate democratică. Informația statistică de calitate și credibilitate înaltă, elaborată în baza unui sistem coerent și performant al cercetărilor statistice și surselor administrative de date deținute de autoritățile statale reprezintă baza informațională pentru asigurarea creșterii și dezvoltării multilaterale a țării. Activitățile principale realizate de Biroul Național de Statistică în corespundere cu misiunea ce-i revine țin de producerea și

1. WORLD STATISTICS DAY - CELEBRATED FOR THE FIRST TIME IN THE WORLD

The General UN Assembly adopted the Resolution A/RES/64/267 on the celebration of the first World Statistics Day on 20 October 2010, in the framework of its 64th session on 3rd of June 2010.

The purpose of this activity was to increase the awareness of importance of statistics in a contemporary society, and of the results obtained by the national statistical office. The General UN Assembly decided the celebration of World Statistics Day with the topic – *“Revealing the achievements of Official Statistics”*, based on the main values in statistical activity: *provision of qualitative services to society, professionalism, and integrity* thus recognising the fundamental importance to support national statistical capacity in producing relevant and timely statistics on the country social-economic development, necessary in decision making process, development of national policies, and ensuring their monitoring process.

economic development, necessary in decision making process, development of national policies, and ensuring their monitoring process.

In the context of realising the relevance of paying a higher attention to official statistical systems, General UN Assembly invited all UN member countries, UN organisations and programs, other regional and international organisations, and civil society: non-governmental organisations, academia, mass media, producers and users of official statistics to celebrate World Statistics Day in a proper manner. UN member countries were encouraged to organise national celebration events for this international day.

The Republic of Moldova celebrated World Statistics Day together with other UN member countries. The National Bureau of Statistics, central statistical body, in the subordination of the Government of the Republic of Moldova, which manages and coordinates the activity in the field of official statistics in the country, organised a meeting at the Palace of the Republic with the participation of country management; local partners: public authorities, academia, business representatives, non-governmental organisations, etc., and international partners: representatives of international organisations in the Republic of Moldova. During the event, congratulation messages were presented by the Prime-Minister of the Republic of Moldova – Mr. Vlad Filat, General Director of the National Bureau of Statistics – Mrs. Lucia Spoială, permanent

UN representative in the Republic of Moldova – Mrs. Kaarina Immonen, the teacher of Academy of Economic Sciences – Mr. Ion Partachi, ex-president of statistical body of the Republic of Moldova during 1992-1994 – Mrs. Tatiana Sobor.

The Prime Minister outlined the role and the relevance of statistical data in a democratic society. Qualitative and highly reliable statistical information is produced based on a coherent and modern system of statistical surveys and administrative data sources managed by public authorities, which represent the information background to ensure the multilateral country development and growth. Main activi-



diseminarea informației din toate domeniile de activitate social-economică, financiară, de mediu etc., proces ce se desfășoară în baza respectării principiilor relevanței, fiabilității, transparenței, confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale și normative în vigoare privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova.

La rândul său, directorul general al BNS a ținut să menționeze faptul că, oportunitatea datelor statistice, diseminate cu regularitate în termenii stabiliți în Programul de lucrări statistice, principalul document care generalizează obligațiile pe care BNS le are în planul producerii datelor statistice necesare pentru asigurarea utilizatorilor interni și externi cu informații calitative și cât mai complexe, se datorează în cea mai mare parte devotamentului și profesionalismului de care dau dovadă în activitatea lor specialiștii care activează pe tărîmul statistic din țară. Dezvoltarea culturii statistice la nivelul întregului spectru de utilizatori se bazează pe cooperarea eficientă cu autoritățile publice și cu societatea civilă prin acordarea atenției cuvenite relațiilor ce sînt stabilite pe de o parte între producătorii și furnizorii informațiilor statistice, iar pe de altă parte între producătorii și utilizatorii datelor statistice.

În cadrul evenimentului au fost decernate diplome de gradul 2 și 3 ale Guvernului, precum și diplome de excelență, de merit și de onoare celor mai buni lucrători din domeniul statisticii. **Guvernul Republicii Moldova a adoptat la 6 octombrie 2010, Hotărîrea nr. 934 din 8 octombrie 2010 „Cu privire la proclamarea sărbătorii profesionale Ziua Statisticianului”. Conform acestei Hotărîri Ziua Statisticianului în Republica Moldova va fi marcată la 20 octombrie.**



ties of the National Bureau of Statistics were carried out according its mission concerning information production and dissemination on social-economic, financial, and environment areas, etc., process based on respect of principles of relevancy, reliability, transparency and statistical data confidentiality, according legislative provisions in force on the organisation and functioning of official statistics in the Republic of Moldova.

Likewise, the NBS General Director mentioned the devotion and professionalism of specialists involved in the statistical activities in the country fact that impacts on the opportunity of statistical data, regular and punctual dissemination according the Program of Statistical Works – the main document that generalises the NBS tasks in the context of production of statistical data necessary to meet the qualitative and complex data requirements of internal and external users.

The development of statistical culture at the level of a wide range of users is based on efficient cooperation with public authorities and civil society by paying a specific attention to the relationships established by one hand between producers and suppliers of statistical information, by other hand between the producers and users of statistical data.

During the event, Government Diplomas of 2 and 3 degrees and Excellence, Merit and Honour diplomas were handed to the best specialists in statistics. **On October 6, 2010, the Government of the Republic of Moldova adopted the Decision Nr. 934 of October 8, 2010 „On the proclaiming of professional holiday – the Statistics Day». According this Decision Statistics Day in the Republic of Moldova will be celebrated on 20th of October.**



2. FILE DIN ISTORIA STATISTICII

Este îmbucurător faptul că anul acesta am reușit să descriem *istoria statisticii* naționale și să lansăm pentru publicul larg istoria statisticii pe pagina web a Biroului. Statistica este un sistem de colectare a datelor pentru asigurarea deciziilor în domeniul administrării publice. De aceea, istoria statisticii unei țări sau regiuni este indisolubil legată de evoluția instituțiilor statului, de obiectivele pe care și le propune acesta și modalitățile de realizare. Instituită în conjunctura unor evenimente istorice de răspîntie pentru țara noastră, statistica din Republica Moldova a reușit să creeze din procesul îndelungat și anevoios de colectare a datelor statistice un tezaur național, care constituie și astăzi obiectivul permanent și un subiect de reflecție pentru instituția noastră.

În statul moldovenesc medieval erau atestate preocupări din partea autorităților de a organiza evidența populației și a resurselor materiale. Se întocmeau condici speciale în care erau trecuți toți contribuabilii, cel mai vechi păstrat pînă în zilele noastre este cel din domnia lui Petru vodă Șchiopul în anul 1591. Instituționalizarea statisticii se produce după anexarea Basarabiei la Imperiul rus. De atunci instituția statistică s-a schimbat în dependență de circumstanțele istorice. După declararea independenței Republicii Moldova în 1991, activitatea statistică cunoaște o dezvoltare importantă în procesul de aliniere la standardele internaționale, proces care continuă.

Prezentarea cronologică a principalelor evenimente:

- 1591 Primul catastih cu birnici al lui Petru Șchiopul
- 1813 Crearea Departamentului doi cu expediția statistică în cadrul Guvernului provizoriu al Basarabiei
- 1835 Formarea Comitetului statistic gubernial al Basarabiei
- 1864 Apariția primului buletin al Comitetului statistic al Basarabiei
- 1897 Primul recensămînt modern pe teritoriul Basarabiei în cadrul Imperiului rus
- 1923 Prima ediție a Dicționarului Statistic al Basarabiei
- 1926 Crearea Comitetului de Statistică a Republicii Autonome Sovietice Socialiste Moldovenești (Moldstat)
- 1930 Recensămîntul general al populației în cadrul Recensămîntului României
- 1944 Crearea Direcției Centrale de Statistică a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești
- 1957 Editarea primului anuar statistic al RSSM
- 1957 Prima stație mecanizată de calcul în cadrul Direcției Centrale de Statistică a Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești
- 1967 Crearea Centrului Principal de Calcul
- 1990 Adoptarea Legii cu privire la statistică a Republicii Moldova
- 2002 Lansarea paginii web www.statistica.md
- 2004 Primul recensămînt național independent al populației
- 2004 Adoptarea noii Legi cu privire la statistica oficială
- 2010 Lansarea Băncii de date statistice
- 2010 Proclamarea pentru prima dată a Zilei Statisticianului

2. FILES OF HISTORY OF STATISTICS

We are glad that this year we succeeded to describe the *history of national statistics* and to launch the history of statistics on the web page of the National Bureau of Statistics. Statistics is a data collection system to support public authorities' decision-making process. That is why, the history of statistics of one country is directly connected with the development of state institutions, its purposes and implementation methods. Statistics of the Republic of Moldova was established at the moment of crucial historical events for our country; however, it succeeded to create a national treasure during the long and difficult process of statistical data collection, which remains the permanent objective and a subject of reflection for our institution.

There were attested authorities' concerns to organise population and material resources recording during medieval years. Special registers were created and all contributors were enlisted, the oldest one is dated to 1591, since the reign of Petru Voda Schiopul. The institutionalisation of statistics is performed after the annex of Basarabia to Russian Empire. Since then, statistical institution changed according historical conditions. After the declaration of independence of the Republic of Moldova in 1991, statistical activity faces a relevant development in the process of alignment to international standards, process that continues.

Chronological presentation of main events:

- 1591 First register of contributors of Petru Voda Schiopul
- 1813 Creation of the Second Department with statistical expedition in the framework of Provisional Government of Basarabia
- 1835 Creation of Statistical Committee of Gubernia Basarabia
- 1864 Issue of the first bulletin of Statistical Committee of Basarabia
- 1897 The first modern census in Basarabia in the frame of Russian Empire
- 1923 First issue of Statistical Dictionary of Basarabia
- 1926 Creation of Committee for Statistics of the Soviet Socialist Autonomous Moldovan Republic (Moldstat)
- 1930 General Population Census in the frame of Romanian Census
- 1944 Creation of Central Department for Statistics of the Soviet Socialist Moldovan Republic
- 1957 Issue of the first statistical yearbook of SSMR
- 1957 First automated computing station in the frame of Central Department for Statistics of the Soviet Socialist Moldovan Republic
- 1967 Creation of the Main Computing Centre
- 1990 Adoption of the Law on Statistics of the Republic of Moldova
- 2002 Launching of the webpage www.statistica.md
- 2004 First national independent Population Census
- 2004 Adoption of the new Law on Official Statistics
- 2010 Launch of Statistical databank
- 2010 The Statistics Day was proclaimed for the first time



3. PRODUCȚIA STATISTICĂ

Producția statistică a fost preponderent determinată de cererea de date statistice. Reflectarea cerințelor informaționale a rezultat dintr-un proces îndelungat de consultare între producătorii de statistici oficiale și utilizatorii acestora, iar rezultatul acestor consultări a fost reflectat în *Programul lucrărilor statistice pe anul 2010*, care a oferit bază legală a solicitărilor adresate furnizorilor de date. Programul lucrărilor statistice pe anul 2010 a constituit suportul alocării resurselor necesare, în special în ceea ce privește finanțarea activităților statistice. Astfel, BNS a realizat în total 105 titluri de lucrări/cercetări statistice cu periodicitate lunară, trimestrială și anuală (în total 394 lucrări), majoritatea cercetărilor (91%) fiind realizate în mod exhaustiv, iar 9% - pe baza metodelor selective (prin sondaj). Au fost elaborate 39 publicații (cu periodicitate anuală și trimestrială, precum și de o singură dată), 169 note informative și informații operative despre situația social-economică a țării și 683 - despre situația social-economică a raioanelor (municipiilor). De asemenea, în cursul anului au fost gestionate 3 registre statistice și 7 clasificatoare, iar la solicitarea organizațiilor internaționale BNS a remis cca 80 chestionare cu date statistice cu o periodicitate diferită. Toate publicațiile statistice, rapoartele analitice și notele informative sînt disponibile pe pagina web a BNS: www.statistica.md.

3.1. STATISTICA DEMOGRAFICĂ

În domeniul statisticii demografice a fost efectuat pentru prima dată calculul experimental al indicatorului Durata medie a vieții în Republica Moldova, în profil teritorial, conform recomandărilor expertului internațional de la Institutul de demografie din Viena, dl Serghei Scherbov. Scopul acestei lucrări a constat în analiza comparativă a situației demografice în unitățile administrativ-teritoriale în raport cu acest indicator. Rezultatul final a fost prezentat utilizatorilor, factorilor de decizie pentru evaluarea situației privind securitatea demografică a fiecărei unități administrativ-teritoriale și determinarea căilor de soluționare a problemelor existente, informația fiind disponibilă și pe pagina web a Biroului.

În anul de raportare au fost elaborate: culegerea statistică „*Populația Republicii Moldova pe vîrste și sexe, în profil teritorial la 1 ianuarie 2010*”; raportul analitic „*Situația demografică în Republica Moldova pentru anul 2009*”, în care sunt analizați principalii indicatori ai mișcării naturale a populației, numărul și structura populației pe vîrste și migrația populației; notele informative: „*Mortalitatea generală după principalele clase ale cauzelor de deces în anul 2009*” unde este analizată structura mortalității pe cauze de deces în aspect gender și în profil teritorial; „*Numărul născuților-vii după grupa de vîrstă a mamei și rangul născutului, pe medii în 2009*”, care descrie natalitatea după statutul civil și vîrsta mamei, mediul de reședință și rangul născutului viu; „*Structura populației stabile a Republicii Moldova pe sexe și vîrste la 1 ianuarie 2010*”; „*Durata medie a vieții în Republica Moldova în anul 2009*”; „*Cu privire la promovarea și utilizarea statisticilor de gen și armonizarea indicatorilor sensibili la dimensiunea de gen pentru elaborarea politicilor naționale*”; „*Cu privire la evidența migrației interne în Republica Moldova*”, care conține definiții generale a migrației interne, analiza scurtă a situației curente în acest domeniu și viziunea BNS despre soluțiile posibile de reglementare a evidenței proceselor migraționale interne.

Adițional a fost elaborată informația pentru Raportul periodic pe marginea implementării de către Guvernul Republicii Moldova a Convenției asupra Eliminării Tuturor formelor de Discriminare față de Femei (CEDAW) pentru perioada 2003-2010.

3. STATISTICAL PRODUCTION

Statistical production was mainly determined by the demand for statistical data. Reflection of information requirements resulted in a long process of consultation between the producers of official statistics and their users, the results of these discussions were reflected in the *Program of Statistical Works for 2010*, which offered a legal basis for the requests addressed to data suppliers. Program of Statistical Works for 2010 represented the background for the allocation of necessary resources, in particular, in what concerning the financing of statistical works. Thus, NBS produced 105 titles of statistical works/surveys with monthly, quarterly and annual frequency (in total 394 works), majority of surveys (91%) were organised exhaustively, and 9% - based on selective methods (sample). 39 publications were issued (annual and quarterly frequency, also, one-time publications), 169 information notes and ad-hoc informative notes on the social-economic situation of the country and 683 - on the social-economic situation of the rayons (municipalities). Also, there were administered 3 statistical registers and 7 classifications during the year, and NBS submitted 80 statistical questionnaires with various frequency at the request of international organisations. All statistical publications, analytical reports, and information notes are available on the NBS webpage: www.statistica.md.

3.1. DEMOGRAPHY STATISTICS

In the context of demography statistics, for the first time, it was organised the experimental calculation of the indicator Average Life Duration in the Republic of Moldova, in territorial aspect, according to the recommendation of international expert from the Institute of Demography of Viena Mr. Serghei Scherbov. The purpose of this work was to perform the comparative analysis of demographic situation in territorial administrative units from the perspective of this indicator. The final result was presented to users and decision-making factors for the assessment of situation on demographic security of every territorial-administrative unit and determination of solutions for the existing problems. The information is available on the NBS webpage.

The following publications were issued during the reporting year: statistical compilation „*Population of the Republic of Moldova by age and sex, in territorial aspect, as of 1 January 2010*”; analytical report „*Demographic situation in the Republic of Moldova for 2009*”, the main indicators of vital statistics, population number and structure by age and population migration are analysed; information notes: „*General mortality by main classes of causes of death in 2009*” the structure of mortality by causes of death by gender and territorial aspect is presented; „*Number of live new-borns by mother age group and live-birth order, in territorial aspect in 2009*”, which describes the birth rate by mother marital status and age, residence area and live-birth order; „*Structure of resident population of the Republic of Moldova by sex and age as of 1 January 2010*”; „*Average life duration in the Republic of Moldova in 2009*”; „*On the promotion and use of gender statistics and harmonisation of gender sensitive indicators in the development of national policies*”; „*On the recording of internal migration in the Republic of Moldova*”, which give general definitions on internal migration, short analysis of current situation in the field and NBS visions on possible solutions on the regulation of recording of internal migration processes.

In addition, the information for the regular report on the implementation of Convention of Elimination of Discrimination against Women by the Government of the Republic of Moldova for 2003-2010 was prepared.

Obținerea rezultatelor relevante în domeniul statisticii demografice a fost posibilă datorită profesionalismului înalt și devotamentului statisticienilor în domeniu, precum și colaborării productive cu instituțiile de resort. Cu Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei s-a lucrat intens la analiza multifactorială a indicatorilor principali ai securității demografice în aspect teritorial și a situației în domeniul egalității genurilor. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Ministerul Afacerilor Interne au contribuit la trecerea la schimbul electronic de informație. Cu Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor s-a conlucrat în privința înregistrării nou-născuților, decedaților, căsătoriilor și divorțurilor și la soluționarea problemelor existente și eficientizării mecanismelor de evidență a fluxurilor migraționale externe și interne. Colaborare fructuoasă a fost și cu Ministerul Sănătății în aspectul managementului informației vizând statistica vitală, iar cu autoritățile publice locale s-au precizat datelor despre numărul populației.

Remarcăm faptul că, colaboratorii *Direcției statistice pieței muncii și demografiei* au participat activ cu prezentarea comunicărilor la diverse evenimente organizate atât în țară, cât și peste hotare, cum ar fi: Seminarul Regional în domeniul statisticii migrației internaționale organizat de Comisia Economică pentru Europa a ONU în cadrul programului de lucru de susținere a schimbului de date despre migrația internațională între țările Europei de Vest, Caucaz și Asia Centrală (Bishkek, Kyrgyzstan); Seminarul regional consacrat problemelor statisticii migrației internaționale (UNECE) și Fondului ONU pentru Populație (UNFPA), în parteneriat cu Departamentul pentru Populație al ONU și Grupul Global pentru Migrațiune (Istanbul, Turcia); Conferința Internațională în domeniul statisticii migrației de muncă și transferurilor financiare – organizată de Banca Mondială și Fondul "Migrația, secolul 21" în cadrul proiectului de creare a "Rețelei de practicieni și profesioniști în domeniul migrației și transferurilor financiare (MiRPAL)" (Moscova, Rusia); Prezentare la videoconferința „Cu privire la realizarea Planului de acțiuni privind îmbunătățirea datelor statisticii migrației de muncă”- eveniment organizat la Chișinău de către Proiectul MiRPAL, precum și prezentarea din cadrul mesei rotunde „Analiza multifactorială a indicatorilor principali ai securității demografice” (IEFS, Chișinău).

În anul 2010 a continuat conlucrarea cu Oficiul de Statistică al Norvegiei privind efectuarea activităților în domeniul statisticii demografiei și crearea băncii de date în domeniul statisticii populației și pieței muncii. Au fost inițiate relații de colaborare cu Departamentul de Statistică al Lituaniei în domeniul statisticii demografice, modul de colectare și producere a datelor despre populație și procesele demografice.

3.2. STATISTICA PIEȚEI MUNCII

În anul 2010 indicatorii pieței forței de muncă au fost unii dintre cei mai solicitați indicatori de către diferitele categorii de utilizatori de date statistice, de aceea eforturile colaboratorilor *Direcției statistice pieței muncii și demografiei* au fost îndreptate spre elaborarea și prezentarea cât mai completă și diversă a informației statistice, conformă standardelor internaționale și normelor europene.

Pentru prima dată în trimestrul II 2010 a fost realizată cercetarea statistică „*Reconcilierea vieții profesionale*

Relevant results in demography statistics were achieved grace to high professionalism and devotion of demography statisticians and grace cooperation with line institutions. NBS collaborated intensively with the Ministry of Labour, Social Protection and Family in the field of multifactor analysis of main indicators and demographic security in territorial aspect and the gender equality situation. The cooperation with the Ministry of Information Technologies and Communication and Ministry of Internal Affairs contributed to electronic share of information. NBS cooperated with the Ministry of Information Technologies and Communication in what concerning the recording of new-borns, deaths, marriages and divorces and solution of existing problems and improvement of recording mechanisms of internal and external migration flows. In addition, NBS had a fruitful cooperation with the Ministry of Health in the context of information management on vital statistics, and with local public authorities in what concerning the precision of data on population number.

It should be mentioned that the specialists of *Division*

of Labour Market and Demography Statistics participated actively by presenting contributions at various events organised both in the country and abroad, such as: the Regional Workshop on International Migration organised by United Nations Economic Commission for Europe in the framework of program of international migration data exchange support between West European Countries, Caucasus and Central Asia (Bishkek, Kyrgyzstan); Regional Workshop dedicated to problems of international migration statistics UNECE and Unit-

ed Nations Population Fund (UNFPA), in partnership with the UN Population Department and Global Migration Group (Istanbul, Turkey); International Conference on labour migration statistics and remittances – organised by the World Bank and the Fund "Migration, XXI Century" in the framework of creation of the "Migration and Remittances Peer assisted Network (MiRPAL)" (Moscow, Russia); It was made a presentation at the videoconference „On the implementation of Action Plan on the improvement of statistical data on labour migration”- event organised in Chisinau by MiRPAL Project, and at the round table „Multifactor analysis of main indicators of demographic security” (IEFS, Chisinau).

During 2010, the cooperation with Statistics Norway continued on undertaking the activities in the field of demography statistics and the creation of databank on population and labour market statistics. There were initiated cooperation relations with the Department of Statistics of Lithuania in the field of demography statistics, data collection and production on population and demographic processes.

3.2. LABOUR MARKET STATISTICS

In 2010, labour market indicators were the most popular among various categories of users of statistical data, in this context, the efforts of specialists of *Division of labour market and demography statistics* were directed towards the most complete and diverse production and presentation of statistical information, according international standards and European regulations.

For the first time in the II Quarter 2010, the statistical survey „*Reconciliation between family and professional*



cu viața de familie”, ca modul complementar la Ancheta forței de muncă în gospodării (AFM). Scopul principal al cercetării a fost de a asigura informații cu privire la impactul responsabilităților familiale asupra participării persoanelor de 15-64 ani la activitatea economică; gradul de flexibilitate a pieței muncii în ceea ce privește activitatea de muncă și familia; identificarea responsabilităților de îngrijire a copiilor și persoanelor dependente; tipologia serviciilor la care apelează membrii unei gospodării pentru îngrijirea diferitelor categorii de persoane dependente (copii cu vârsta de până la 15 ani și persoane de 15 ani și peste bolnave, cu invaliditate, bătrâni); motivele practicării unui anumit program de lucru în relație cu responsabilitățile familiale. Rezultatele cercetării au fost prezentate atât publicului larg, cât și factorilor de decizie pentru monitorizarea progreselor înregistrate în realizarea Strategiei privind politicile de ocupare a forței de muncă 2007-2015, la fel și Programului Național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015. Ținem să menționăm că această cercetare este o sursă unică de date sensibile la dimensiunea de gen.

Edițiile statistice elaborate în domeniul statisticii pieței muncii au acoperit practic toate aspectele acestui domeniu vast, în anul de raport fiind elaborate mai multe publicații, printre care: „*Piața Forței de Muncă în Republica Moldova în anul 2009*” – publicație anuală, ce conține informații de ordin general privind evoluția în timp a principalilor indicatori privind piața muncii: ocuparea, șomajul, remunerarea muncii etc., „*Forța de Muncă a Republicii Moldova. Ocuparea și Șomajul în anul 2009*” - publicație anuală detaliată cu informații referitoare la metodologia și organizarea anchetei, tabele cu date medii anuale, precum și informații referitoare la evoluția în timp a principalilor indicatori ai forței de muncă; „*Munca copiilor în Republica Moldova: Rezultatele cercetării din 2009 vizând activitățile copiilor*”, „*Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie: rezultatele cercetării statistice din 2010*”.

De asemenea, au fost realizate diverse rapoarte analitice: „*Forța de muncă în Republica Moldova – ocuparea și șomajul în anul 2009*”, fiind analizați principalii indicatori ai pieței muncii rezultați din cercetarea Ancheta Forței de Muncă: populația economic activă, populația ocupată, șomajul, subocuparea, rata de activitate, rata de ocupare, rata șomajului, etc.; „*Munca copiilor în Republica Moldova: Rezultatele cercetării din 2009 vizând activitățile copiilor*”; „*Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie: rezultatele cercetării statistice din 2010*”; note informative trimestriale privind forța de muncă în Republica Moldova, ocuparea și șomajul, fiind prezentată evoluția trimestrială a principalilor indicatori ai pieței muncii. Pentru gospodăriile populației (care au fost selectate pentru a participa la cercetare în anul 2010) a fost elaborat un pliant cu privire la cercetarea AFM. Scopul este de a familiariza populația cu AFM. Conține informații de ordin general despre ce este AFM, cum se realizează, care sunt utilizările ei, fiind prezentați și principalii indicatori rezultați din cercetare.

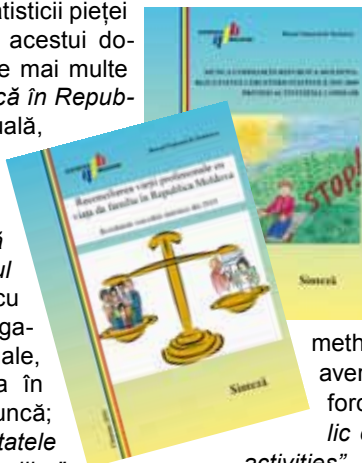
În cadrul Proiectului comun ONU „Consolidarea sistemului statistic național” au fost desfășurate mai multe evenimente publice cu participarea experților internaționali și ai organismelor internaționale, cum ar fi: Masa rotundă „Prezentarea Convenției OIM nr. 160 privind statistica muncii” cu prezența dlui Igor Chernyshev, expert OIM (Departamentul de Statistică), mai

life” was organised as a supplementary module to the Labour Force Survey (LFS). The main purpose of the survey was to provide information on the impact of family responsibilities on the participation of 15-64 years persons in the economic activity; flexibility level of labour market in what concerning the labour activity and family; identification of child and dependent persons care responsibilities; types of services solicited by the household members for care of different categories of dependent persons (children under 15 years and sick persons of 15 years and over, disabled persons, elderly); reasons for choosing a certain working program due to family responsibilities. Survey results were presented both to public and decision-making factors to monitor the progresses registered in the implementation of Strategy on Employment Policies 2007-2015, and of the National Program for Gender Equality Insurance 2010-2015. It must be noted that this survey is a unique source of gender sensitive data.

Statistical publications issued in the field of labour market covered almost all aspects of this comprehensive field. The publications of the reporting year are as follows: „*Labour Force Market in the Republic of Moldova in 2009*” – annual publication comprising general information on the dynamics of the main labour market indicators: employment, unemployment, remuneration, etc., „*Labour Force of the Republic of Moldova. Employment and Unemployment in 2009*” – detailed annual publication with information on the survey methodology and organisation, tables with annual averages, as well the dynamics of the main labour force indicators; „*Working children in the Republic of Moldova: 2009 Survey results on children activities*”, „*Reconciliation between professional and family life: 2010 statistical survey results*”.

Also, various analytical reports were produced: „Labour Force in the Republic of Moldova – employment and unemployment in 2009 – analyses the main labour market indicators provided by the Labour Force Survey: economically active population, employment, unemployment, underemployment, employment rate, activity rate, unemployment rate, etc.; „Working children in the Republic of Moldova: 2009 Survey results on children activities”; „Reconciliation between professional and family life: 2010 statistical survey results”; quarterly information notes on labour force in the Republic of Moldova, employment and unemployment, presenting the quarterly dynamics of the main labour market indicators. A leaflet on Labour Force Survey was developed for the households selected in the 2010 sample. The purpose was to get the population acquainted with LFS. It comprises general information about LFS, how it is organised, how the data are used, and presents the main indicators resulted from the survey.

In the framework of the UN Project „Strengthening the National Statistical System”, a number of public events were organised with the participation of international experts and international organisations, such as: Round table „Presentation of ILO Convention nr. 160 on Labour Statistics” with the participation of Mr. Igor Chernyshev, ILO expert (Statistical Division), May 2010; the Conference for Launching the survey results



2010; Conferința de lansare a rezultatelor cercetării „Activitățile copiilor în Republica Moldova”, participant expertul OIM, Programul de eliminare a muncii copiilor (SIMPOC/IPEC/ILO), dl Mustafa Hakki Ozel, septembrie 2010; Seminarul de sensibilizare privind Metodologia cercetării „Utilizarea timpului” – octombrie 2010, cu asistența expertului INS, România, dna Georgeta Istrate; Masa rotundă privind lansarea oficială a rezultatelor cercetării „Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie”, decembrie 2010.

Este de remarcat faptul că, în luna mai 2010 specialiștii Biroului Național de Statistică (BNS) au fost gazdă timp de o săptămână colegilor de la Agenția pentru Statistică din Kazahstan, iar în decembrie, cu același scop, de a se familiariza cu experiența Republicii Moldova în implementarea Anchetei Forței de Muncă (AFM), au sosit colegii de la Comitetul Național de Statistică din Kîrgîzstan. În cadrul acestor vizite specialiștii Direcției statistica pieței muncii și demografiei a BNS au oferit consultanță și și-au împărtășit experiența în ce privește implementarea AFM, care la momentul actual este cea mai amplă cercetare statistică continuă realizată în gospodăria. BNS organizează cu succes această cercetare statistică începând cu anul 1998, principalul obiectiv al căreia este, pe de o parte, măsurarea populației active (ocupate și în șomaj) și a populației inactive, iar pe de altă parte, determinarea structurilor acestor categorii, precum și a tendințelor lor de evoluție. Bucurându-se de o veche tradiție în țările cu economie de piață, acest tip de cercetare este unicul instrument prin care se poate măsura complexitatea și interacțiunea fenomenelor de pe piața forței de muncă.

Totodată, statisticienii din domeniul pieței muncii au luat parte activă la câteva evenimente organizate în afara țării, printre care: Atelierul de lucru subregional privind statisticile de gen (Tbilisi, Georgia), fiind prezentată comunicarea „Experiența Moldovei în măsurarea statistică a ocupării în sectorul informal și a ocupării informale”; Seminar în domeniul estimărilor statistice a dimensiunii muncii forțate în rândul adulților și copiilor (Nepal, Kathmandu) cu comunicarea „Testarea metodologiei de măsurare statistică a muncii forțate în rândul migranților în Republica Moldova”.

În anul 2010 a fost întreținută o colaborare fructuoasă atât cu instituțiile guvernamentale și nonguvernamentale de resort din țară, cât și cu partenerii internaționali: Departamentul de Statistică al Biroului Internațional al Muncii, Programul Internațional de Combatere a Muncii Copilului (IPEC) și Proiectul IPEC/Moldova, Institutul Național de Statistică din România, Organizația Internațională pentru migrațiune, Proiectul UE „Consolidarea capacității Moldovei de gestionare a pieței muncii și de reîntoarcere a migranților”.

Pe parcursul anului de raportare au fost organizate un șir de seminare de instruire a specialiștilor controlori și a specialiștilor anchetatori din rețeaua integrată AFM și CBGC. Tematica seminarelor a fost axată pe specificul modulelor suplimentare desfășurate în cadrul cercetărilor statistice din domeniul social.



„Children activities in the Republic of Moldova”, with the participation of ILO expert, Program of Child Labour Elimination (SIMPOC/IPEC/ILO), Mr. Mustafa Hakki Ozel, September 2010; Information workshop on the methodology of „Time Use Survey” – October 2010, with the assistance of INSSE Romania expert Mrs. Georgeta Istrate; Round Table on the official launching of the survey results „Reconciliation between professional and family life”, December 2010.

It should be mentioned that in May 2010, the NBS specialists hosted our colleagues from the Agency of Statistics of the Republic of Kazakhstan, and in December, our colleagues from the National Statistical Committee of Kyrgyzstan visited NBS with the same purpose to get acquainted with the Moldovan experience in the implementation of Labour Force Survey. During these visits, the specialists of Division for Labour Force and Demography Statistics of NBS offered consultancies and shared their experience



in what concerning LFS implementation, which, currently, is the most comprehensive continuous statistical survey organised in households. NBS organises successfully this statistical survey since 1998, whose main objective is to measure by one hand the active (employment and unemployment) and inactive population and by other hand, to determine the structure of these categories, their development trends.

With an old tradition in the countries with market economy, this survey is the only instrument capable to measure the complexity and interaction of phenomena on the labour force market.

Simultaneously, labour force statisticians participated actively at several events organised abroad, such as: Sub-Regional Workshop on Gender Statistics (Tbilisi, Georgia), with the presentation „Moldovan experience in the statistical measurement of employment in informal sector and informal employment”; Workshop on statistical estimation of forced labour dimension of adults and children (Nepal, Kathmandu) with the communication „Testing the methodology of statistical measurement of forced labour among migrants in the Republic of Moldova”.

In 2010, NBS had a fruitful cooperation with governmental and non-governmental line organisations from the country, and with international partners: Statistical Division of International Labour Office, International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC) and IPEC/Moldova Project, National Institute of Statistics of Romania, International Organisation for Migration, EU Project „Strengthening Moldova’s capacity to manage labour and return migrants”.

A number of training seminars for LFS and HBS integrated network of supervisors and interviewers were organised during the reporting year. The topics of the seminars were based on the peculiarities of the supplementary modules organised in the framework of social statistical surveys.



3.3. STATISTICA SOCIALĂ ȘI A NIVELULUI DE TRAI

Informațiile din domeniul statisticii sociale, elaborate atât pe baza datelor administrative, cât și a Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), reprezintă surse importante de date necesare elaborării de politici naționale în domeniu. În acest scop toate eforturile *Direcției statistica socială și a nivelului de trai* au fost îndreptate spre diversificarea informațiilor statistice pentru diferite categorii de utilizatori. Principalii indicatori din statistica socială se referă la sănătate, învățământ, știință, cultură, nivel de trai, venituri și cheltuieli ale populației etc.

În perioada iunie-noiembrie 2010 a fost realizat studiul în gospodării *Violența față de femei în familie*. Scopul efectuării acestui studiu a fost estimarea incidenței și prevalenței violenței față de femei în familie, dar și a factorilor care determină amploarea acestui fenomen. Instrumentarul de colectare a datelor a fost elaborat în baza metodologiei și a recomandărilor UNECE.

Un alt studiu realizat în gospodării în perioada august-octombrie 2010 a fost „*Accesul populației la serviciile de sănătate*”, ca modul complementar la CBGC. Acest studiu a avut drept scop obținerea unor rezultate comparabile cu cele din 2008, când modulul a fost realizat pentru prima dată, noutatea fiind colectarea informației adiționale privind problemele de sănătate a vîrșnicilor.

Anul 2010 a fost unul reușit din punctul de vedere al elaborării publicațiilor statistice în domeniu, astfel fiind editate publicațiile: culegerea statistică *Infraționalitatea în Republica Moldova*, în care se prezintă sinteza principalilor indicatori ce caracterizează performanța sistemului de justiție și starea de infraționalitate în țară; culegerea statistică *Educația în Republica Moldova*, cu sinteza indicatorilor de bază privind starea de funcționare și nivelul de performanță a sistemului de învățământ din țară; publicația „*Abordări ale Excluziunii sociale în Republica Moldova*”, fiind prezentate aspectele metodologice și analitice, lucrare elaborată în cadrul proiectului comun PNUD/UNIFEM/UNFPA „*Consolidarea sistemului statistic național*”. Culegerea statistică „*Aspecte privind nivelul de trai al populației*”, publicație anuală în baza rezultatelor CBGC, a fost elaborată în versiune electronică. Toate publicațiile sînt plasate pe pagina web www.statistica.md și pot fi accesate gratis de către utilizatori.

În anul de raportare a fost elaborat Calendarul pentru anul 2011 cu tematica *Excluziunea socială în Moldova prin prisma statisticilor oficiale*, ce conține indicatorii primari (definiți conform recomandărilor Comisiei Europene și ajustați la specificul național) pentru monitorizarea și evaluarea excluziunii sociale în Moldova în contextul politicilor naționale.

Ținem să remarcăm că, în statistica socială a fost evident aspectul colaborării cu utilizatorii, producătorii și furnizorii de date statistice, fiind organizate evenimente publice, atât cu experții naționali, cât și internaționali în domeniu. Problematizarea măsurării fenomenului

3.3. SOCIAL AND LIVING STANDARD STATISTICS

Social statistics, developed based on administrative data and Household Budget Survey (HBS), represent important data sources necessary for the development of national policies in the field. In this context, all efforts of the *Division of social and living standard statistics* were directed towards diversifying statistical information for various categories of users. Main social statistics indicators refer to health, education, science, culture, living standard and population incomes and expenditures, etc.

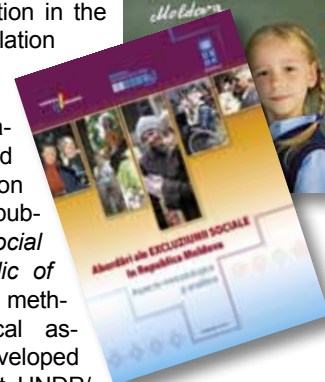
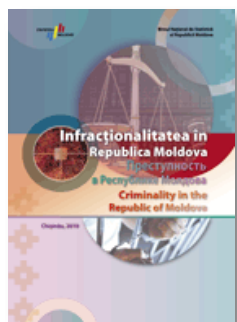
During June-November 2010, the survey *Domestic violence against women was organised*. The purpose of this survey was to estimate the incidence and prevalence of domestic violence against women, and the factors that determine the size of this phenomenon. Data collection instrument was developed based on the UNECE methodology and recommendations.

Another survey was the „*Population access to health services*” organised as a supplementary HBS module during August-October 2010. This survey had the purpose to collect results comparable with 2008 data, when the module was organised for the first time. The difference consisted in collecting additional information on health problems of elderly persons.

2010 was a successful year from the viewpoint of issuing statistical publications in this field, so, the following publications were issued: statistical compilation *Crimes in the Republic of Moldova*, which presents the synthesis of the main indicators that characterise the information of legal system and the crime situation in the country; statistical compilation *Education in the Republic of Moldova*, with the synthesis of basic indicators on the functioning and performance of education system in the country; publication „*Approaches to social exclusion in the Republic of Moldova*”, presenting the methodological and analytical aspects, this work was developed in the framework of joint UNDP/UNIFEM/UNFPA project „*Strengthening the National Statistical System*”. Statistical compilation „*Aspects on the standard of living of the population*”, this annual publication based on HBS results was developed in electronic format. All publications are placed on the webpage www.statistica.md and can be accessed free of charge by the users.

During the reporting year, the annual calendar for 2011 was developed on the issues of *social exclusion in Moldova through official statistics*, comprising primary indicators (defined according recommendations of European Commission and adjusted to national peculiarities) for the monitoring and evaluation of social exclusion in Moldova in the context of national policies.

The cooperation with users, statistical data producers and providers should be mentioned as a permanent aspect of social statistics; various public events were organised with national and international experts in the field. The measurement issues of social exclusion phenomenon in the context of social inclusion policies in the Republic



lui de excluziune socială în contextul politicilor de incluziune socială în Republica Moldova a fost discutată în cadrul mesei rotunde organizate la început de an, februarie 2010, privind lansarea raportului „Abordări ale excluziunii sociale în Republica Moldova. Aspecte metodologice și analitice”. Ulterior în luna mai a fost desfășurat atelierul de lucru la tema dată cu participarea expertului în incluziune socială și reducere a sărăciei, dna Susanne Milcher de la Centrul Regional PNUD pentru Europa și CSI, Bratislava. Evenimentele au avut loc grație Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” (inițiativă comună a PNUD, UNIFEM, UNFPA și UNICEF). Raportul național „Abordări ale excluziunii sociale în Republica Moldova. Aspecte metodologice și analitice” reprezintă o inovație pentru Republica Moldova. Acesta propune un set unic de indicatori de monitorizare a excluziunii și coeziunii sociale, metodologia lor de calcul, precum și analiza indicatorilor prin prezentarea inegalității umane și disparităților regionale.

Totodată, specialiștii Direcției au luat parte activă la câteva evenimente din afara țării, printre care: Seminarul regional UNECE în domeniul statisticii gender (Elveția, Geneva, 26-28 aprilie 2010); Seminarul regional UNESCO „Sistemul statisticii culturale” cu participarea țărilor Asiei și Europei de Est: prezentarea experienței Republicii Moldova (Kazakhstan, Almaty, 12-15 octombrie 2010); Reuniunea UNECE a experților în domeniul măsurării violenței față de femei: prezentarea experienței RM în realizarea studiului în domeniu (Elveția, Geneva, 18-19 noiembrie 2010); studierea practicii privind procesul de monitorizare a sărăciei: cadrul normativ, rolul APC, etc. (România, București, 13-16 decembrie 2010).

3.4. STATISTICA MACROECONOMICĂ

Domeniul *sistemului conturilor naționale* (SCN), reprezintă un ansamblu coerent și detaliat de conturi și tabele macroeconomice ce oferă o imagine comparabilă și completă a activității economice a unei țări.

Ca și în anii precedenți, activitatea în cadrul statisticii macroeconomice a fost axată pe racordarea la standardele internaționale și cele europene a metodologiei și anume, revizuirea Metodologiei Sistemului Conturilor Naționale, versiunea 1993 (SCN-1993) și studierea principiilor metodologice de bază ale SCN – 2008 și etapele de implementare a acestuia. Mai cu seamă documentarea a vizat „Tratarea activității de cercetare științifică în SCN-2008” și „Recomandări privind calcularea producției și utilizarea serviciilor intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) în corespundere cu SCN-2008”. În curs de studiere este și metodologia „Perfectarea unor aspecte metodologice privind elaborarea Produsului Regional Brut”.

În domeniul statisticii macroeconomice în anul 2010 a fost perfecționat instrumentarul statistic privind existența și mișcarea mijloacelor fixe în instituțiile publice și financiare; activitatea societății de asigurare. Indicatorii obținuți în rezultatul colectării acestor rapoarte vor contribui la îmbunătățirea calculului conturilor naționale (contului de producție pentru activitățile economice finanțate din Bugetul Public



of Moldova were discussed during a round table organised at the beginning of the year, in February 2010, with the occasion of launching the report „Approaches to social exclusion in the Republic of Moldova. Methodological and analytic aspects”. Later in May, the workshop on this topic was organised with the participation of the expert in social inclusion and poverty reduction Mrs. Susanne Milcher from the UNDP Regional Office for Europe and CIS, Bratislava. These events were organised with the assistance of the joint UNDP/UNIFEM/UNICEF Project „Strengthening the National Statistical System”. The national report „Approaches to social exclusion in the Republic of Moldova. Methodological and analytic aspect” represent an innovation for the Republic of Moldova. This proposes a unique set of monitoring indicators of social exclusion and cohesion, calculation methodology, and the indicators analysis from the perspective of human inequality and regional disparities.

Simultaneously, Division specialists participated actively in some events organised abroad, of which: Regional UNECE Workshop on Gender Statistics (Switzerland, Geneva, 26-28 April 2010); Regional UNESCO Seminar „System of culture statistics” with the participation of Asian and Eastern European countries: presentation of Moldovan experience (Kazakhstan, Almaty, 12-15 October 2010); The UNECE meeting of experts on measurement of domestic violence against women: presentation of Moldovan experience in the organisation of the survey in this field (Switzerland, Geneva, 18-19 November 2010); study of experience on the process of poverty monitoring: legislative framework, role of central public authorities, etc. (Romania, Bucharest, 13-16 December 2010).

3.4. MACROECONOMIC STATISTICS

The *System of National Accounts* (SNA) represents a coherent and detailed set of macroeconomic accounts and tables that offer a complete and comparable image of a country economy.

Likewise, the previous years, the activity in the field of macroeconomic statistics was focused on the harmonisation to international and European methodology standards, namely, revision of methodology of System of National Accounts, 1993 version (SNA-1993) and the study of basic methodological principles of SNA 2008, and the stages of its implementation. In particular, the documentation concerned the „Treatment of Research and Development activities in SNA 2008” and the “Recommendations on the calculation of production and use of services of financial intermediaries indirectly measured (FISIM) according SNA-2008”. Currently, the methodology „Improvement of regional GDP methodological aspects” is studied.

During 2010, the statistical tools on the existence and transfer of fixed assets in public and financial institutions; activity of insurance companies were improved. Indicators received in the result of collection of these reports shall contribute to the improvement of calculations on National Accounts (production account for the economic activities financed from the National Budget and for the financial ac-

Național și celui pentru activitățile financiare). Analiza indicatorilor obținuți va duce la o mai bună apreciere și înțelegere din partea beneficiarilor a evenimentelor produse în situația social-economică.

În cursul anului de raport colaboratorii *Direcției statistica macroeconomică* au efectuat o activitate diversă privind:

- elaborarea *produsului intern brut* (trimestrial) pe categorii de resurse și utilizări, pentru anul 2010 în prețuri curente și comparabile cu revizuirea calculelor pentru anul 2009;
- reconcilierea *calculelor trimestriale* cu cele anuale; recalcularea calculelor trimestriale în prețuri constante (prețurile anului 2000); aplicarea ajustărilor sezoniere;
- elaborarea conturilor naționale pentru anul 2009 reprezentate prin conturile de bunuri și servicii, producție, exploatare, distribuție primară, secundară și utilizare a veniturilor, redistribuire a veniturilor în natură, utilizare a venitului disponibil brut și disponibil ajustat brut, de capital și cel al restului lumii. Acestea sînt elaborate total pe economie, activități economice și sectoare instituționale;
- elaborarea *Tabelului Resurse-Utilizări* în prețuri curente și comparabile pentru 54 activități economice pe verticală și orizontală (54x54);
- elaborarea *Tabelului Conturilor Economice* Integrate prin integrarea secvențelor de conturi a celor cinci sectoare instituționale interne (societăți nefinanciare, societăți financiare, administrația publică, instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, gospodăriile) și cel al restului lumii;
- elaborarea *produsului intern brut pentru întreprinderile mici și mijlocii* (grupe pe activități economice);
- elaborarea *balanței mijloacelor fixe* (total pe economie, activități economice, forme de proprietate, după valoarea inițială și de bilanț) și avuției naționale în conformitate cu metodologia sistemului conturilor naționale;
- estimarea *elementelor economiei neobservate* pe activități economice și sectoare (sectoarele formal, informal și producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu), în bază anuală și trimestrială;
- calcularea produsului intern brut la paritatea puterii de cumpărare.

Toate aceste activități au avut ca obiectiv obținerea unei serii de indicatori macroeconomici de maximă importanță, cum ar fi produsul intern brut, venitul național brut, venitul disponibil brut, excedentul brut de exploatare, venitul mixt brut, consumul final, economia brută, capacitatea și necesarul de finanțare, care servesc drept cele mai complexe instrumente de analiză macroeconomică și generează posibilitatea reală ca societatea să-și măsoare performanțele și să-și ajusteze comportamentele viitoare. În anul 2010 a fost elaborată publicația "*Conturi Naționale*" ce include conturile naționale nefinanciare pentru anul 2009 (însoțite de definiții și precizări metodologice), elaborate în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale a Organizației Națiunilor Unite, versiunea 1993.

Calculele trimestriale privind produsul intern brut expediate beneficiarilor au fost însoțite cu informații operative și note analitice. Prin prezentarea metadatelor „Conturi Naționale” beneficiarii au fost familiarizați cu standardele internaționale utilizate la elaborarea conturilor naționale, variabilele conturilor naționale, conceptele și definițiile, principiile evaluării, formulele de calcul, sursele de date, etc. Iar noul format PC-Axis de prezentarea a datelor statistice oferă beneficiarilor posibilitatea de a selecta indicatorii necesari pentru o perioadă determinată, precum și o vizualizare mai facilă a informației.



activities). Analysis of indicators shall lead to a better user' assessment and understanding of events produced in a certain social-economic situation.

During the reporting year, the specialists of the *Division for macroeconomic statistics* performed diverse activities, such as:

- *Calculation of Gross Domestic Product* (quarterly) by categories of resources and uses, for 2010 in current and comparable prices with the revision of calculations for 2009;
- Reconciliation of *quarterly calculations* with the annuals; recalculation of quarterly accounts in constant prices (prices of 2000); application of seasonal adjustments;
- Calculation of national accounts for 2009 represented by the accounts of goods and services, production, use, primary and secondary income distribution, redistribution of incomes in kind, use of gross disposable income and gross adjusted disposable income, capital income and the rest of the world. These are developed in total for economy, economic activities and institutional sectors;
- Development of *Supply and Use Table* in current and comparable prices for 54 economic activities both by vertical and horizontal axes (54x54);
- Development of *Table of Integrated Economic Accounts* by creating the sequence of accounts for five internal institutional sectors (non-financial institutions, financial associations, public administration, non-financial institutions serving households, and households) and the rest of the world;
- Development of the *Gross Domestic Product* for small and medium enterprises (broken down by economic activities);
- Production of *Balance of fixed assets* (total for economy, economic activities, forms of ownership, by the initial and balance value) and the national welfare according the methodology of the System of National Accounts;
- Estimation of *elements of Non-Observed Economy by economic activities and sectors* (formal, informal sectors and household production for own consumption), annual and quarterly basis;
- Calculation of Gross Domestic Product according Purchase Power Parity.

All these activities had the purpose to get a series of macroeconomic indicators of maximum relevance, such as the Gross Domestic Product, Gross National Income, Gross Disposable Income, operating surplus, gross mixed income, final consumption, gross savings, net lending and borrowing, which are the most complex elements of macroeconomic analysis and generate the real possibility for the society to measure its performances and adjust future activities. In 2010, the publication "*National Accounts*" was issued, including the non-financial national accounts for 2009 (accompanied with methodological definitions and notes), developed according the methodology of the System of National Accounts of United Nations, version 1993.

Quarterly calculations of GDP presented to users were accompanied with explanatory information and analytic notes. National Accounts Metadata brought to the users attention the international standards used in the calculation of National Accounts, variables of national accounts, concepts and definitions, evaluation principles, calculation formula, data sources, etc. The new PC-Axis format for the presentation of statistical data offers the possibility to select necessary indicators for a given period of time, and also, an easier information visualisation.

În cursul anului de raportare a fost evidentă colaborarea specialiștilor din domeniul macroeconomic cu instituțiile guvernamentale și organismele internaționale. Cu Ministerul Economiei s-a conlucrat în aspectul pronosticului indicatorilor macroeconomici și analizei indicatorilor macroeconomici. Cu Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale s-a lucrat asupra posibilității de elaborare a Produsului Regional Brut. Cu Ministerul Finanțelor, Banca Națională, Comisia Națională a Pieții Financiare, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției s-au asigurat reciproc informațiile în baza acordurilor încheiate și schimbul reciproc cu indicatori elaborați în baza informațiilor obținute. Cu Ministerul Sănătății colaborarea a vizat aplicarea metodologiei elaborării conturilor satelit pentru sănătate la condițiile țării și formarea bazei informaționale pentru efectuarea calculului.

Cîțiva colaboratori ai Direcției au participat activ în anul 2010 la unele evenimente publice atît din țară, cît și de peste hotare, cum ar fi: seminarul „Elaborarea conturilor satelit în sănătate” cu prezentarea făcută privind „Elaborarea conturilor naționale în Republica Moldova și corelația acestora cu conturile satelit în sănătate” (Chișinău, Republica Moldova), seminarul „Comparabilitatea internațională – runda 2011” cu comunicarea privind „Situația elaborării conturilor naționale în Republica Moldova, probleme, priorități, perspective” (Moscova, Rusia).

3.5. STATISTICA PREȚURILOR

În acest domeniu s-au parcurs etape importante pentru îmbunătățirea calculului și difuzării datelor privind *indicele prețurilor de consum* (IPC). Obiectul de bază al statisticii prețurilor în anul 2010 a fost elaborarea și prezentarea în termeni oportuni a unuia dintre cei mai solicitați indicatori statistici: indicele prețurilor de consum. Acțiunile în acest sens au marcat o muncă asiduă, ce a constat în primirea, verificarea și analiza lunară a datelor a peste 30 mii de prețuri-tarife la 300 de grupe de mărfuri-servicii reprezentative (culese din eșantionul reprezentativ de 850 unități de toate tipurile de comerț și prestări servicii din 8 orașe – centre reprezentative). De asemenea, au fost calculate lunar prețurile medii pe țară la toate mărfurile – serviciile reprezentative (peste 800 mii de cotații a prețurilor-tarifelor).

Pentru oferirea informațiilor privind tendințele inflaționiste atît factorilor de decizie, cît și societății a fost pusă în aplicare metodologia de elaborare a indicilor inflației de bază, conform standardelor internaționale. Astfel, începînd cu luna ianuarie 2010 (la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei), lunar au fost calculați prin excluderea din IPC a anumitor componente și diseminați *indicii parțiali*.

Lunar, în cursul anului de raport, au fost elaborate informații operative lunare și rapoarte trimestriale privind evoluția indicilor prețurilor de consum (IPC).

Colaboratorii Direcției statistice prețurilor au efectuat permanent dirijarea metodologi-



During the reporting year, the cooperation of specialists of macroeconomic statistics with governmental institutions and international organisations should be mentioned. Macroeconomic statistics cooperated with various institutions such as: the Ministry of Economy on the forecasting aspects of macroeconomic indicators and the analysis of macroeconomic indicators; Ministry of Construction and Regional Development on the possibility to develop the Regional GDP. The collaboration with the Ministry of Finance, National Bank, National Commission of Financial Market, National Social Insurance House, National Company of Medical Insurance, Centre for Combating Economic Crimes and Corruption took the form of mutual share with information based on signed agreements and with indicators developed based on obtained information. The cooperation with the Ministry of Health concerned the application of methodology of development of Satellite Health Accounts in the country conditions and the creation of information basis for the calculations.

In 2010, several specialists of the Division participated actively in some public events, both in the country and abroad, such as: the workshop „Development of Satellite Health Account” with the presentation made on „The development of National Accounts in the Republic of Moldova and their correlation with Health Satellite Account” (Chisinau, the Republic of Moldova), the seminar „International comparability – 2011 round” with the contribution on „The situation in the development of National Accounts in the Republic of Moldova, problems, priorities and perspectives” (Moscow, Russia).

3.5. PRICE STATISTICS

In this field, relevant steps were undertaken to improve the calculations and disseminate data on *Consumer Price Indices* (CPI). In 2010, the basic object of price statistics was to develop and present one of the most popular statistical indicators: Consumer Price Index. The activities in were marked by hard work in this context, which consisted in monthly data collection, validation and analysis for over 30 thousand tariff prices for 300 groups of representative goods-services (collected on a representative sample of 850 units of all commercial types and provision of services from 8 cities – representative centres). In addition, the average prices per country were calculated for all representative goods-services (over 800 thousand quotations of prices-tariffs).

The methodology of calculation of basic inflation indices according international standards was implemented in order to provide information on inflation trends both to decision-making factors and to society. Thus, starting with January 2010 (following the request of the National Bank of Moldova), *partial indices* were calculated and disseminated monthly by the exclusion from CPI of some components.

Monthly, during the reporting year, monthly ad-hoc information and quarterly reports were produced on the trends of Consumer Price Indices (CPI).

Specialists of the *Division of Price Statistics* organised permanently methodological guidance and provided prac-

că și au acordat ajutorul practic în domeniul statisticii prețurilor de consum organelor teritoriale de statistică. În anul de raport au fost organizate seminare de instruire cu personalul din cadrul organelor teritoriale de statistică responsabile pentru acumularea datelor în domeniul statisticii prețurilor.

Totodată, în anul 2010 au fost menținute relațiile bune de colaborare în domeniu cu instituțiile internaționale, printre care: Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Comitetul pentru Statistică al CSI. În această perioadă au fost efectuate lucrări de pregătire pentru participarea Republicii Moldova la *Programul Comparabilității Internaționale al Produsului Intern Brut a Țărilor CSI* în cadrul runde globale al Programului respectiv pentru anul 2011. În contextul colaborării cu partenerii externi și derulării lucrării statistice privind comparabilitatea internațională, colaboratorii direcției au participat la Seminarul „Programul Comparabilității Internaționale al Produsului Intern Brut – runda globală 2011”, organizat de Comitetul pentru Statistică al CSI în colaborare cu Oficiul de Statistică al ONU și Banca Mondială (Minsk, Belarus).

Pentru reducerea termenilor de elaborare a IPC, cu suportul financiar al Oficiului de Statistică din Norvegia, au fost implementate soluțiile tehnice adecvate. Astfel, în cursul anului 2010, datele primare a prețurilor au fost introduse de către înregistratorii de prețuri direct în mini computerele tip „Palmares”. Aceste date înregistrate pentru fiecare punct de cercetare, produs-serviciu, au fost prezentate din teritoriu la BNS prin poșta electronică pentru procesare rapidă.



tical assistance to local statistical units in the field of price statistics. During the reporting year, training seminars were organised with the specialists from territorial statistical offices responsible for data collection on price statistics.

In addition, it should be mentioned that during 2010, we continued close cooperation with international organisations in this field, such as: World Bank, International Monetary Fund, and Interstate Statistical Committee of CIS. During this period, preparation works for the participation of the Republic of Moldova at the *GDP International Comparability Program* for the CIS countries were undertaken, in the framework of world round of corresponding Program for 2011. In the context of cooperation with external partners and organisation of statistical works on international comparability, specialists of the Division participated at the Seminar „International Comparability Program of GDP – round 2011”, organised by the Interstate Statistical Committee of CIS in cooperation with UN Statistical Division and World Bank (Minsk, Belarus).

Adequate statistical solutions were implemented to reduce CPI calculation period, with the technical assistance of Statistics Norway. Thus, during 2010, recorders with mini computers, the so-called „Palmares”, introduced primary data on prices. These data registered for every survey point, product-service were presented by email for rapid processing to NBS Headquarter

from the territorial statistical office.

3.6. STATISTICA INDUSTRIEI ȘI ENERGETICII

Activitatea *Direcției statistica industriei, energiei și construcțiilor* a fost axată în anul 2010 pe perfecționarea metodologică a calculului indicatorilor activității industriale în țară, indicelui prețurilor producției industriale și a balanței energeticii. Astfel, în anul de raport a fost elaborată și aprobată de Colegiul BNS „*Metodologia de calcul a Indicelui Producției Industriale (IPI)*” în corespundere cu standardele internaționale (ONU) și cele europene. În tabelele de calcul a indicelui producției industriale a fost implementată clasificarea pe principalele grupe industriale, conform cerințelor Eurostat.

Metodologia de calcul a Indicelui Producției Industriale (IPI) reprezintă un document – cadru, care stabilește principiile și noțiunile de bază a calculului IPI, cât și modul de calcul al IPI. Documentul servește drept bază pentru elaborarea sarcinii tehnice și a complexului de programe-soft pentru elaborarea IPI. Principalele direcții de perfecționare a IPI în contextul alinierii la standardele internaționale și europene prevăd: revizuirea generală a eșantionului de întreprinderi pentru cercetare lunară, care are la bază includerea în cercetarea lunară suplimentar la cercul exhaustiv un eșantion aleatoriu stratificat a întreprinderilor mici; perfecționarea modului de colectare a datelor și elaborarea unui nou complex de programe-soft pentru crearea și menținerea bazelor de date pentru calculul IPI.

Scopul elaborării acestei metodologii a fost armonizarea statisticii întreprinderilor pe termen scurt în domeniul industriei la normele internaționale și în special la cele europene. Necesitatea elaborării și adoptării metodologiei ține de asigurarea comparabilității datelor statistice privind industria

3.6. INDUSTRY AND ENERGY STATISTICS

In 2010, the activity of *Division of Industry, Energy and Construction Statistics* was focused on improving methodologies for the calculation of indices of industrial activity in the country, indices of industrial production and energy balance. Thus, during the reporting year, the NBS Board approved the „*Methodology of calculation of Index of Industrial Production (IIP)*” according international (UN) and European standards. The classification by the main industrial groups, according Eurostat requirements was implemented in the tables of calculation of index of industrial production.

Methodology of IIP calculation represents a frame-document, which sets the basic principles and definitions, and the calculation method of IIP. The document serves as a basis for the development of technical task and set of software for IIP development. The main directions for IIP improvement in the context of harmonisation to international and European standards provide: overall revision of sample of enterprises for the monthly survey, which means the monthly addition to the exhaustive population of a random stratified sample of small enterprises; improvement of data collection method and the development of a new set of software for the creation and maintenance of databases for IIP calculation.

The purpose of this methodology was to harmonise the short-term business statistics in industry to international standards, in particular to the European ones. The need to develop and adopt the methodology is necessary to ensure statistical data comparability on industry of the Republic of Moldova at the international and European levels. The beneficiaries of project decision are internal and external users

Republicii Moldova la nivel internațional și european. Beneficiarii proiectului de decizie sînt utilizatorii interni și externi ai datelor privind IPI (organele administrației publice centrale și locale, organele mass-media, publicul larg, organisme internaționale, etc). Impactul estimat al implementării noii metodologii este ameliorarea calității IPI și asigurarea corelării acestuia cu alți indicatori pe termen scurt, necesari pentru calcularea indicatorilor macroeconomici.

În anul 2010 a fost elaborată publicația *„Balanta energetică a Republicii Moldova”*. Această culegere cuprinde informații detaliate privind crearea resurselor primare și totale de energie, distribuția și consumurile energiei finale pe principalele activități economice și ramuri ale industriei, cît și caracteristica utilajului energetic: puterea instalată a centralelor electrice, consumul de combustibil pentru producerea energiei electrice și energiei termice. Ediția conține serii de date statistice pentru anii 2002-2009. Datele se prezintă atît în unități de măsură naturale, cît și în unități convenționale: echivalent cărbune, echivalent petrol, terajouli. Publicația conține date privind statistica internațională. Cercetarea statistică anuală *„Balanta energetică”*, în baza căror rezultate a fost elaborată publicația, are ca obiectiv principal prezentarea indicatorilor privind formarea resurselor primare și totale de energie, distribuția și consumurile energetice finale pe principalele activități ale economiei naționale. Colectarea datelor este exhaustivă pentru unitățile producătoare de energie electrică și termică și pentru cei mai mari consumatori de resurse energetice.

În cursul anului au avut loc activități de colaborare cu Oficiul Central de Statistică al Norvegiei în domeniul calculării indicelui producției industriale în conformitate cu standardele internaționale și europene.

În perioada 27 septembrie - 1 octombrie 2010 a fost efectuată vizita de studiu la Oficiul Central de Statistică al Norvegiei, Oslo, privind implementarea metodologiei de calcul a Indicelui Producției Industriale. În perioada 15-18 noiembrie 2010 colaboratorii secției statistica industriei și energiei au participat la training-ul Comunității Europene de Energetică, care a avut loc la Paris.

3.7. STATISTICA INVESTIȚIILOR ȘI CONSTRUCȚIILOR

Activitatea în domeniul investițiilor și construcțiilor reprezintă un proces complex de transformare a resurselor materiale, financiare și de muncă în mijloace fixe, prin realizarea de noi capacități și obiective în toate activitățile economiei naționale prin construcția nouă, modernizarea, dezvoltarea, reconstrucția și reînnoirea mijloacelor fixe existente. Astfel, în anul 2010, *Secția statistica construcțiilor și investițiilor* a întreprins o serie întreagă de acțiuni în vederea elaborării cît mai complete și complexe și prezentării în timp util a informației statistice din domeniul respectiv ce vizează investițiile în capital fix, lucrările de construcții, realizate în antrepriză, construcțiile de locuințe și obiecte de menire social-culturală, indicii prețurilor la lucrările de construcții-montaj și starea fondului locativ din Republica Moldova, atît la nivel teritorial, cît și pe total economie națională.

Necesitatea perfecționării sistemului de indicatori statistici privind construcțiile prin alinierea la standardele internaționale, în special ale UE în domeniul statisticii construcțiilor a fost unul din obiectivele de bază ale BNS în anul 2010. Astfel, în acest scop, au fost efectuate lucrări privind implementarea în practică a Regulamentelor Consiliului și Parlamentului European nr.1165/1998 și 1158/2005 pri-

of IIP data (central and local public administration bodies, mass media, public, and international organisations, etc). The estimated impact of implementation of new methodology is the improvement of IIP quality and insurance of its correlation with other short-term indicators, necessary for the calculation of macroeconomic indicators.

In 2010, the publication *“Energy Balance of the Republic of Moldova”* was issued. This compilation presents detailed information on the creation of primary and total energy resources, distribution and consumption of final energy by the main economic activities and industrial branches, the characteristics of energy equipment: power plants capacity, fuel consumption for the production of electricity and heat. The issue comprises time series of statistical data for 2002-2009. Data are presented both, in natural measurement units and conversion equivalents: coal, oil, Terajoule. The publication contains data on international statistics. Annual statistical survey „Energy balance” – the basis for this publication, has the objective to present the indicators on the creation of primary and total energy resources, distribution and final energy consumption by the main economic activities of national economy. Data collection is performed on exhaustive basis for all units producing electricity and heat and for the biggest users of energy resources.

During the year, we cooperated with Statistics Norway in the field of calculation of Index of Industrial Production according international and European standards.

During 27 September - 1 October 2010, the study visit to Statistics Norway was organised, concerning the implementation of calculation methodology of Index of Industrial Production. During 15-18 November 2010, specialists of Energy and Industry Statistics Section

participated at the training of European Energy Community, organised in Paris.



3.7. CONSTRUCTION AND INVESTMENT STATISTICS

The activity in the field of construction and investments represent a complex process of transformation of material, financial and labour resources in fixed assets, by achieving new capacities and objectives in all activities of national economy though new construction, modernisation, development and reconstruction and renewal of existing fixed assets. Thus, in 2010, the *Section of Construction and Investment Statistics* undertook a series of activities for the most complete and complex development and timely presentation of statistical information from the corresponding field concerning fixed capital investments, construction works, commissioned works, construction of dwellings and social-cultural objects, price indices for construction assembly works and the situation of dwelling stock in the Republic of Moldova, both at the territorial and national economy level.

The need to improve the system of statistical indicators on construction by the harmonisation to international standards, in particular to the EU requirements in the field of construction statistics represented one of the basic objectives for the NBS activity in 2010. Hence, in this context, there were organised activities to implement the Council Regulation of European Parliament nr.1165/1998 and 1158/2005 pri-

vind statisticile pe termen scurt. S-au determinat indicatorii principali, care vor fi colectați pentru analiză, precum și s-au elaborat indicațiile metodologice privind completarea indicatorilor pe termen scurt privind noile cercetări statistice referitoare la construcții, consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderilor. Pentru prima dată au fost realizate și anchetele propriu zise pentru cercetările statistice pe termen scurt 5-CI „Consumurile, cheltuielile și investițiile întreprinderii” și CONS TS „Indicatorii pe termen scurt în construcții”.

S-a realizat descrierea metadatelor pentru principalii indicatori și cercetări statistice, respectiv domeniului statisticii investițiilor și construcțiilor. Prin prezentarea metadatelor „Investiții”, „Construcții”, „Locuințe” beneficiarii au fost familiarizați cu standardele internaționale utilizate la elaborarea datelor ce țin de investiții în capital fix, construcții și locuințe, variabilele care caracterizează acești indicatori, conceptele și definițiile, principiile evaluării, formulele de calcul, sursele de date, etc. Cu scopul extinderii diseminării electronice a datelor și metadatelor statistice, s-au elaborat și pregătit fișiere pentru principalii indicatori statistici din domeniul investițiilor și construcțiilor în noul format PC-Axis de prezentare a datelor statistice, care oferă utilizatorilor posibilitatea de a selecta și vizualiza indicatorii necesari pentru o perioadă determinată sau selectarea și vizualizarea mai multor perioade de evoluție a unui și aceluiași indicator, precum și posibilitatea de a construi diagrame care să reflecte evoluția indicatorilor în timp.

Pentru prima dată, s-au elaborat metadatele privind indicatorii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, cu scopul facilitării soluționării problemei închiderii terestre a Republicii Moldova prin modernizarea infrastructurii de transport și vamale, și anume, indicatorii „Ponderea investițiilor în sectorul de transporturi în total investiții publice” și „Ponderea investițiilor în dezvoltarea transportului aerian și naval în total investiții în transport”. În cadrul metadatelor respective s-au prezentat definirea și descrierea acestor indicatori și au fost elaborate formulele de calcul corespunzătoare.

În decursul perioadei de raport s-a realizat o activitate diversă privind:

- calculul indicilor prețurilor la lucrările de construcții montaj, atât pe total, cât și pe ramuri ale economiei naționale;
- calculul indicilor medii ponderați ai prețurilor producătorilor din construcții;
- analiza situației fondului locativ din țară;
- determinarea nivelului de asigurare al populației cu locuințe și dotarea fondului locativ.

Trimestrial a fost elaborată informația privind analiza economică a activității investiționale, de construcții, a fondului locativ și evoluția indicilor la lucrările de construcții-montaj, care este reflectată în informațiile operative și notele informative și este expediată în adresa organelor de conducere și economice ale țării, precum și plasată pe pagina web a BNS.

S-a perfecționat sistemul de indicatori statistici privind statistica fondului locativ. A fost elaborat un model nou al formularului raportului statistic „Cu privire la fondul locativ”.

În baza datelor Direcției statistica comerțului exterior și serviciilor, au fost actualizate listele agenților economici care au procurat utilaj de import. S-au recalculat indicii prețurilor la utilaj, mașini și mijloace de transport de import și autohton, pentru utilizarea ulterioară a acestora.

Pentru asigurarea plenitudinii cuprinderii unităților de observare statistică și obținerii datelor calitative vizând statistica investițiilor și construcțiilor s-a conlucrat cu Inspekția de Stat în Construcții în vederea prezentării informației pe obiecte, care se află în proces de construcție.

on short-term statistics. The main indicators to be collected for analysis were determined, also, the methodological indications on filling in the short-term indicators of new statistical surveys concerning enterprise constructions, consumption, expenditures and investments were developed. For the first time, the questionnaires were developed for the short-term statistical surveys 5-CI „Enterprise consumption, expenditures and investments” and CONS TS „Short-term indicators in construction”.

Metadata description for the main indicators and statistical surveys corresponding to industry and construction statistics was performed. The presentation of metadata on „Investments”, „Constructions”, and „Dwellings” brought to the attention of beneficiaries the international standards used in the production of data on fixed capital investments, construction and dwellings, variables that characterise these indicators, concepts and definitions, evaluation principles, calculation formula, data sources, etc. Files with the main statistical indicators of Construction and Investments Statistics were produced in new PC-Axis format in order to enlarge electronic statistical data and metadata dissemination. This offers beneficiaries the possibility to select and visualise the necessary indicators for a determined period or to select and visualise one indicator in dynamics, as well, the possibility to construct diagrams which reflect the dynamics of indicators.

For the first time, metadata on Millennium Development Goals indicators were developed, in order to facilitate the solution of problem of territorial bordering of the Republic of Moldova by modernising the transport and custom infrastructure, namely, the indicators „Share of transport sector investments in the in total public investments” and „Share of air development and water transport investments in total transport investments”. The definition and description of these indicators and the calculation formula were developed and presented in the framework of corresponding metadata.

During the reporting period, diverse activity was performed in the following areas:

- Calculation of price indices for construction-assembly works, both, the totals, and by industries of national economy;
- Calculation of average weighted indices of producer prices in constructions;
- Analysis of dwelling stock in the country;
- Determination of population supply with dwellings and the equipment of dwelling stock.

Quarterly, the information on economic analysis of investment, construction and dwelling activity and the dynamics of indices for construction-assembly works was developed and presented in the ad-hoc information and sent to economic and management country bodies, as well, it was presented on the NBS webpage.

The system of statistical indicators on dwelling stock statistics improved. A new model of the statistical report questionnaire „Dwelling stock” was developed.

Based on the data of Division of External Trade and Services Statistics, the lists of economic units that purchased imported equipment were updated. The price indices for equipment, machinery and transport equipment, both imported and Moldovan, were recalculated for further use.

The cooperation with State Authority in Constructions on information presentation by objects under construction ensured completeness of data coverage of units of statistical observation and collection of qualitative data on Construction and Investment Statistics.

Trimestrial, la solicitarea Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, au fost expediați indicii prețurilor la lucrările de construcții-montaj pe toate ramurile economiei naționale.

La cererea Ministerului Economiei, periodic au fost prezentate informații, privind indicatorii incluși în forma specială *“Indicatorii social-economici care caracterizează condițiile de trai ale populației localităților (comună, sat, oraș)”*, și anume, date referitor la numărul caselor și apartamentelor, suprafața totală, cît și suprafața locuibilă a caselor și apartamentelor pentru fiecare localitate în parte. Acești indicatori sunt utilizați pentru analiza situației social-economice din teritoriu, calculul indicelui de deprivare comunitară, precum și pentru crearea unui mecanism durabil de implementare, monitorizare și evaluare a politicilor la nivel regional.

A fost inițiată colaborarea cu Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale asupra problemei vizînd calculul indicilor prețurilor la lucrările de construcții-montaj. În adresa Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale au fost înaintate propuneri pentru includerea în planul tematic de elaborare a documentelor normative în domeniul construcțiilor pentru anul 2010 a lucrării *“Perfecționarea calculului indicilor prețurilor în construcții”*.

3.8. STATISTICA COMERȚULUI EXTERIOR DE BUNURI ȘI SERVICII

Indicatorii din domeniul comerțului exterior sînt unii dintre cei mai solicitați indicatori de către utilizatorii de date statistice, de aceea, în anul 2010 colaboratorii *Direcției statistice comerțului exterior și serviciilor* au întreprins o multitudine de acțiuni în vederea elaborării și prezentării cît mai complete și diverse a informației statistice, precum și racordării informației statistice din domeniu la rigorile internaționale, inclusiv cele europene.

În perioada de raportare este de menționat conlucrarea sistematică și productivă cu Serviciul Vamal în direcția utilizării Normelor metodologice privind statisticile comerțului exterior de mărfuri și Clasificatoarelor unice de interes general aliniate la standardele ONU și Regulamentele Uniunii Europene, îmbunătățirii calității datelor obținute din declarațiile vamale, respectării normelor de confidențialitate a datelor statistice de comerț exterior.

În activitatea metodologică a domeniului comerțului exterior pentru prima dată au fost incluse acțiuni privind elaborarea indicațiilor metodologice privind completarea indicatorilor pe termen scurt în comerț și servicii pentru noua cercetare statistică a întreprinderilor.

Cu regularitate a fost actualizată informația statistică din baza de date pe comerțul exterior de mărfuri, informația analitică fiind reflectată în informațiile operative și notele informative elaborate și difuzate în adresa organelor de conducere și economice a țării și plasate pentru uz liber pe pagina web a BNS. Colaboratorii Direcției au elaborat în anul 2010 Anuarul statistic *„Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2009”*, care de asemenea este disponibil pe site-ul Biroului. Publicația respectivă conține serii de date statistice de sinteză pe anii 2001-2009, referitoare la export, import, balanța comercială în ansamblu, pe continente, țări, grupe de țări, pe grupuri de mărfuri conform Nomenclatorului mărfurilor, Clasificatorului Standard de Comerț Internațional și Marilor Categorii Economice, precum și pe țări - grupuri de mărfuri.

Quarterly, following the request of Chamber of Trade and Industry of the Republic of Moldova, the price indices for construction-assembly works by all economic activities were submitted.

Following the request of the Ministry of Economy, it was periodically presented the information on indicators included in the special form *“Social-economic indicators that characterise living conditions of population in the localities (communes, villages, towns)”*, namely, data on the number of houses and apartments, total area, and the total living area of flats and houses for every locality separately. These indicators are used for the analysis of social-economic situation in the field, calculation of indices of small area deprivation, and for the creation of a sustainable implementation, monitoring and evaluation mechanism of policies at the regional level.

The cooperation with the Ministry of Construction and Regional Development was initiated in the field of indices calculation for construction and assembly works. The Ministry of Construction and Regional Development was proposed to include the work on *“the improvement of calculations of price indices in construction”* in the Plan of Activity for the development of legislative documents in construction for 2010.

3.8. STATISTICS OF EXTERNAL TRADE WITH GOODS AND SERVICES

External Trade indicators are the most popular among users of statistical data, that is why, in 2010, the specialists of the *Division of External Trade and Services* performed a series of actions in the context of most complete and diverse development and presentation of statistical information, and the harmonisation of statistical information in the field to international requirements, including European.

During the reporting period, it should be mentioned the regular and productive cooperation with the Custom Service, in what concerning the use of Methodological Standards on External Trade Statistics with Goods and Unique Classifications of general interest harmonised to UN standards and the Regulations of European Union, improvement of data quality from custom declarations, respect of confidentiality rules of statistical data on external trade.

For the first time, activities on the development of methodological notes on the filling in of short-term indicators in trade and services for the new statistical survey in enterprises were included.

Regularly, the basic statistical information was updated in the database on external trade with goods, analytical information being reflected by the ad-hoc information and information notes developed and disseminated to administration and economic bodies of the country and placed for free access on the NBS webpage. In 2010, the specialists of the Division developed the statistical yearbook *„External trade of the Republic of Moldova for 2001-2009”*, which is also available on the NBS webpage. This publication comprises series of statistical data for 2001-2009, on export, import, general trade balance, by continents, countries, groups of countries, groups of commodities according the Nomenclature of Goods and Standard International Trade Classification on International Trade and Economic Activities by counties – groups of commodities.



Este de menționat că, în anul de raportare, de către colaboratorii Direcției au fost întreținute relații bune de parteneriat atât cu instituțiile de resort din țară, cât și cu cele din afara țării. Astfel la solicitările Ministerului Economiei, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ministerelor de resort, Ambasadelor Republicii Moldova acreditate în străinătate au fost prezentate 806 tabele statistice de mare amploare informațională (format EXCEL) privind exporturile, importurile, balanța comercială pe ansamblu, țări, grupe de țări, exportul, importul pe grupe de mărfuri și grupe de țări, exportul și importul de mărfuri divizat pe grupe de țări și țări, comerțul exterior cu fiecare țară în parte, atât pentru perioada de raport, cât și perioadele corespunzătoare din anii precedenți.

În adresa Băncii Naționale au fost expediate (prin poșta electronică) 25 tabele statistice privind exporturile și importurile de servicii pe ansamblu, în profil teritorial, pe activități economice, țări, grupe de țări, exportul și importul de servicii structurat pe fiecare tip de serviciu și țări, exportul și importul de servicii divizat pe fiecare țară în parte și tipuri de servicii. Trimestrial, Băncii Naționale au fost transmise fișiere cu date statistice privind exporturile și importurile Republicii Moldova (atât pe ansamblu, cât și la nivel de mărfuri), pentru întocmirea contului curent al Balanței de Plăți.

Au fost calculați trimestrial indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate atât la nivel de mărfuri - grupe de țări, grupe de mărfuri - grupe de țări, cât și pe total exporturi (importuri), fiind expediate în adresa Băncii Naționale și plasate pe pagina web a BNS.

Pentru EUROSTAT trimestrial au fost prezentate fișiere cu date statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova (atât pe ansamblu, cât și la nivel de mărfuri), pentru a fi introduse în baza de date COMEXT, conform Memorandumului bilateral de înțelegere.

La solicitarea Oficiului de statistică al ONU a fost completat și expediat chestionarul metodologic privind elaborarea statisticii comerțului exterior de mărfuri.

Pentru ONU și EUROSTAT au fost expediate datele statistice privind comerțul exterior al țării în anul 2009 (atât pe ansamblu, cât și la nivel de mărfuri), pentru a fi introduse în bazele de date COMTRADE și COMEXT. Iar în adresa FMI au fost prezentate datele statistice privind exporturile și importurile Republicii Moldova în anii 2001-2009, structurate pe țările lumii (format Excel).

La solicitarea Ambasadelor străine acreditate în Republica Moldova au fost pregătite și prezentate 60 de tabele statistice.

Pentru a asigura publicul larg cu date statistice privind comerțul exterior de mărfuri al Republicii Moldova au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare, trimestriale și anuale pe principalii indicatori statistici.

3.9. STATISTICA COMERȚULUI INTERIOR DE BUNURI ȘI SERVICII

În domeniul comerțului cu amănuntul și serviciilor cu plată prestate populației cercetările statistice lunare și anuale reprezintă instrumentul principal pentru determinarea valorilor absolute, indicilor de volum și indicilor valorici a vânzărilor de mărfuri cu amănuntul și serviciilor cu plată prestate populației, iar cercetările statistice trimestriale și anuale în comerțul cu ridicata servesc drept bază pentru obținerea valorilor absolute ale vânzărilor de mărfuri cu ridicata.

În perioada de raportare, colaboratorii *Direcției statistica comerțului exterior și serviciilor* au colectat, prelucrat și diseminat datele statistice privind vânzările de mărfuri în comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, precum și serviciile cu plată prestate populației, atât pe ansamblu, în profil teritorial, pe forme de proprietate, cât și la nivel de bunuri și servicii. Rezultatele respective au fost reflectate în notele informative și comunicatele de presă plasate pe pagina web a BNS.

It should be mentioned, that during the reporting year, specialists of the Division maintained partnership relations with line institutions from the country, and those from abroad. Thus, following the requests of the Ministry of Economy, Ministry of External Affairs and European Integration, line ministries, Embassies of the Republic of Moldova accredited abroad, 806 statistical tables comprising comprehensive statistical information on exports, imports, trade balance, countries, groups of countries, export and import by groups of countries, export and import broken down by groups of countries and countries, external trade with every country separately, both, for the reporting period and for the corresponding periods for the previous years were presented (EXCEL format).

25 statistical tables on exports and imports, in territorial aspect, by economic activities, by countries and groups of countries, export and import of services structured by every type of service and countries, export and import of services by separate countries and types of services were submitted to the National Bank (by email). Quarterly, statistical data files on exports and imports of the Republic of Moldova (total and commodity level) were sent to the National Bank for the current account of Balance of Payments.

The quarterly indices of unitary value and the indices of physical value were calculated quarterly for the exported and imported goods both at the commodity-groups of countries level, the groups of commodities-groups of countries level, and total exports (imports), and sent to the National Bank and placed on the NBS webpage.

Quarterly, files with statistical data on external trade of the Republic of Moldova were sent to EUROSTAT (totals and commodity level), to be introduced in the COMEXT database, according to the Memorandum of Understanding.

Following the request of UN Statistical Division, the methodological questionnaire on the development of external trade with goods was completed and sent.

Statistical data on external trade of the country for 2009 (totals and commodity level), were sent to UN and EUROSTAT to be introduced in the COMTRADE and COMEXT databases. Statistical data on exports and imports of the Republic of Moldova for 2001-2009, structured by the countries of the world (Excel format) were sent to IMF.

Following the requests of foreign Embassies accredited in the Republic of Moldova, 60 statistical tables were prepared and presented.

Monthly, quarterly and annual time series for the main statistical indicators were completed and placed on the NBS webpage to ensure public with statistical data on external trade with goods of the Republic of Moldova.

3.9. INTERNAL TRADE STATISTICS WITH GOODS AND SERVICES

In the context of retail trade and paid services provided to population, monthly and annual statistical surveys represent the main instrument to determine absolute values, volume and value indices of retail trade and paid services provided to population, and the quarterly and annual statistical surveys of wholesale trade serve a basis to get the absolute values of wholesale trade with goods.

During the reporting period, specialists of the *Division of External Trade and Services* collected, processed and disseminated statistical data on the retail trade with goods, wholesale trade, and the paid services provided to population, the totals, in territorial aspect, by forms of ownership, and at the level of goods and services. Corresponding results were reflected in the information notes and press releases placed on the NBS webpage.

Trimestrial a fost estimată valoarea vânzărilor cu amănuntul și valoarea serviciilor cu plată prestate populației în sectorul neorganizat de comerț și servicii (în baza datelor obținute din cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice), totodată au fost calculați indicii de volum a vânzărilor cu amănuntul și serviciilor cu plată prestate populației (în baza indicilor prețurilor de consum) atât pe sectorul neorganizat, cât și în ansamblu pe țară.

În anul 2010 a fost organizat un seminar instructiv cu specialiștii organelor teritoriale de statistică, privind verificarea și introducerea în baza de date a indicatorilor statistici pe termen scurt pentru domeniile comerț și servicii din noua cercetare a întreprinderilor.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare și anuale pe principalii indicatori statistici.



Quarterly, the value of retail trade and paid services provided to population in the non-organised trade sector was estimated (based on the Households Budget Survey), simultaneously, volume indices of retail trade and paid services provided to population were calculated (based on Consumer Price Indices) both in the non-organised trade sector and in total for the country.

In 2010, a training seminar with the specialists of territorial statistical units was organised on the validation and basic data entry of short-term indicators for trade and services in the new business survey.

Monthly and annual time series for the main statistical indicators were completed and placed on webpage in order to ensure the public with statistical data on retail trade and paid services provided to population.

3.10. STATISTICA TRANSPORTURILOR ȘI COMUNICAȚIILOR

În acest domeniu direcțiile principale au fost orientate spre realizarea cercetărilor statistice privind statistica transporturilor și comunicațiilor și obținerea informațiilor privind căile și mijloacele de transport, transportările de mărfuri și de pasageri pentru fiecare mod de transport (rutier, feroviar, aerian și fluvial) etc; mijloacele de poștă, telecomunicații și radiocomunicații, activitatea de poștă și telefonie etc.; înzestrarea persoanelor juridice cu computere și tehnologii informaționale, prestări de servicii de informatică, cheltuieli pentru informatizare etc.

Direcția statistică comerțului exterior și serviciilor a realizat cercetări statistice specifice pentru fiecare mod de transport: rutier, feroviar, aerian și fluvial. În cercetările statistice pe transportul auto, cu periodicitate lunară și trimestrială, a fost extinsă sfera de cuprindere și asupra întreprinderilor cu alte genuri principale de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată. Trimestrial s-a realizat cercetarea statistică selectivă a persoanelor fizice posesoare de autocamioane. Rezultatele cercetărilor au fost reflectate în informațiile operative și comunicatele de presă difuzate și plasate pe pagina web oficială.

De comun acord cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor a fost elaborat setul de indicatori de evaluare și monitorizare a edificării societății informaționale în Republica Moldova. A fost pregătit proiectul Acordului de colaborare între instituțiile responsabile de colectarea, elaborarea și diseminarea indicatorilor de monitorizare a edificării societății informaționale în Republica Moldova.

Cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor s-a conlucrat în aspectul obținerii listelor agenților transportatori cărora le-au fost atribuite rute regulate de pasageri și informației privind autovehiculele de marfă înmatriculate în țară, care efectuează transportări de mărfuri internaționale și posesorii acestora.

Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor a fost solicitat la obținerea informației privind numărul autocamioanelor, autoturismelor, autobuzelor și microbuzelor, înmatriculate pentru prima dată în Republica Moldova și prezentarea unor indicatori ce țin de autovehiculele de marfă și posesorii acestora pentru actualizarea bazei de sondaj pentru ancheta statistică Transportul Rutier de Mărfuri.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind transporturile de mărfuri și pasageri, comunicațiile, tehnologiile informaționale au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare și anuale pe principalii indicatori statistici.

3.10. TRANSPORT AND COMMUNICATION STATISTICS

In this field, the main efforts were directed towards organisation of statistical surveys on transport and communication statistics and to collect information on transport means and modes, freight and passenger transport for every transport mode (road, railway, air and water) etc; post, telecommunication, broadcasting means, etc; endowment of legal persons with computers and information technologies, IT services provision, expenditures on IT, etc.

Division of External Trade and Services organised statistical surveys specific for every transport mode: road, railway, air and water. The area of coverage of quarterly and monthly statistical surveys on road transport was extended on the enterprises with other economic activities, which perform freight road transport for charge. The sample statistical survey of natural persons, owners of trucks was organised. Survey results were reflected in the ad-hoc information and press releases and placed on the official webpage.

Together with the Ministry of Information Technologies, and Communication the set of evaluation and monitoring indicators of information society development in the Republic of Moldova were created. The draft of Cooperation Agreement between institutions responsible for the collection, development and dissemination of monitoring indicators of information society in the Republic of Moldova was prepared.

NBS cooperated with the Ministry of Transport and Road Infrastructure in order to get the list of transport units given regular urban passenger routes and information on the freight vehicles registered in the country, which perform international freight transport and their owners.

Ministry of Information Technologies and Communication was contacted to present information on the number of trucks, vehicles, buses and minibuses, registered for the first time in the Republic of Moldova and some information concerning some indicators on freight vehicles and their owners in order to update of sample basis for Statistical Survey in Road Freight Transport.

Monthly and annual time series of main statistical indicators were prepared and placed on the NBS webpage in order to provide to public statistical data on freight and passenger transport, communication, information technologies.

3.11. STATISTICA TURISMULUI

În domeniul statisticii turismului pe parcursul anului au fost colectate date statistice privind capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare și frecventarea acestora, activitatea agenților de turism și tur-operatorilor, în baza cărora au fost elaborate și expediate buletine statistice pentru fiecare din domeniile nominalizate. Pentru domeniul turismului au fost obținuți indicatori statistici privind capacitatea și frecventarea de către turiști a structurilor de cazare turistică colective, activitatea turistică a titularilor de licențe de turism, care și-au găsit reflectarea în informațiile operative și comunicatele de presă difuzate și plasate pe pagina web a BNS.

Direcția statistică comerțului exterior și serviciilor a colaborat intens cu Agenția Turismului în vederea obținerii informației privind clasificarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în vederea actualizării listelor agenților economici raportori și obținerea listelor agenților de turism care au obținut licență de turism.

În perioada 29 iunie - 02 iulie în incinta Biroului Național de Statistică a avut loc un seminar internațional cu genericul „Dezvoltarea sistemelor statistice naționale din domeniul turismului: probleme și căi de soluționare”. Evenimentul a fost organizat de Departamentul de Statistică al Organizației Națiunilor Unite (UNSD) în colaborare cu Organizația Mondială a Turismului a ONU (UNWTO) și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, cu suportul financiar al Programului de Dezvoltare al Națiunilor Unite. La lucrările acestui seminar au participat specialiștii Oficiilor Naționale de Statistică, Agențiilor de Turism și Băncilor Naționale din cadrul țărilor Comunității Statelor Independente (CSI) și Georgia, experți internaționali din partea Oficiului de Statistică al ONU, Organizației Mondiale a Turismului, Organizației Internaționale a Muncii și Oficiului de Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), precum și reprezentanți ai instituțiilor publice de resort și instituțiilor de cercetare din Republica Moldova.

În adresa Oficiului de statistică al ONU, precum și la solicitarea Comitetului de Statistică al CSI a fost completat și expediat chestionarul metodologic privind elaborarea statisticii turismului în Republica Moldova.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind turismul și structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp trimestriale și anuale pe principalii indicatori statistici din domeniu.

3.12. STATISTICA AGRICULTURII ȘI MEDIULUI

Activitatea de bază în perioada de raportare a *Direcției statistice agriculturii și mediului* a fost efectuarea trimestrială a calculului macroeconomice pe agricultură și anume: a producției agricole globale (în prețuri curente și comparabile), conținutului de producție pe agricultură, silvicultură, economia vînatului și piscicultură pentru calcularea PIB-ului (producția, consumul intermediar și valoarea adăugată). Trimestrial a fost efectuat complexul cercetărilor statistice selective a producătorilor agricoli mici (gospodăriilor populației și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de pînă la 10 ha), cota-parte a cărora constituie circa 2/3 din volumul total al producției globale agricole. De asemenea, a fost efectuată cercetarea selectivă vizînd prețurile la mărfurile și serviciile procurate de către producătorii agricoli în anul 2009 în întreprinderile agricole și organizațiile-furnizoare de mărfuri și servicii pentru agricultură.

3.11. TOURISM STATISTICS

During the year, in the field of Tourism Statistics, statistical data on the capacity of collective accommodation structures and their attendance, activity of tourism agencies and tourist operators, based on which, statistical bulletins on every mentioned field were developed and sent. Statistical indicators on the capacity of collective accommodation structures and their attendance by tourists, tourism activity of owners of licence in tourism were calculated and presented in the ad-hoc information and press releases disseminated and placed on the NBS official web page.

Division of External Trade and Services cooperated intensely with the Agency for Tourism in order to collect information on the classification of collective accommodation structures to update the list of economic units presenting information and list of tourism agencies that obtained license in tourism.

During 29 June - 02 July, the international seminar on „Development of national statistical systems in tourism: problems and solutions” was organised at the National Bureau of Statistics. The event was organised by the United Nations Statistical Division (UNSD) in cooperation with United

Nations World Tourism Organisation (UNWTO) and the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, with the financial assistance of the United Nations Development Program. Specialists of National Statistical Offices, Tourism Agencies and Na-

tional Banks of the Commonwealth of Independent States (CIS) and Georgia, international experts of the United Nations Statistical Division, World Tourism Organisation, International Labour Office and EUROSTAT, and the representatives of line public institutions and research institutions of the Republic of Moldova participated in the works of this seminar.

Following the request of Interstate Statistical Committee, the methodological questionnaire on the development of Tourism Statistics in the Republic of Moldova was filled in and sent in the address of United Nations Statistical Division.

Quarterly and annual time series on main indicators on tourism and collective accommodation structures were filled in and placed on NBS webpage.

3.12. AGRICULTURE AND ENVIRONMENT STATISTICS

During the reporting period, the basic activity of the *Division of Agriculture and Environment Statistics* focused on quarterly macroeconomic accounts on agriculture, namely: global agricultural production (current and comparable prices), production account on agriculture, forestry, hunting and fishery for the GDP calculation (Production, Intermediate Consumption and Value Added). Quarterly, sample statistical surveys of small agricultural producers (population households and farms with the agricultural area under 10 ha), representing approximately 2/3 of the total volume of agricultural production were organised. In addition, sample statistical survey on prices of goods and services purchased by agricultural producers in 2009 were organised on agricultural enterprises and organisations providing goods and services for agriculture.



În anul de raport, în cadrul cooperării reciproce cu Ministerul Mediului, a fost pus în vigoare sistemul conceptual nou de colectare a rapoartelor vizînd mediul. Acest fapt corespunde cerințelor legislației actuale, precum și necesităților atât a Biroului Național de Statistică, cît și a Ministerului Mediului, și va permite în viitor să îmbunătățească esențial fluxul informațional în acest domeniu.

Pentru prima dată a fost elaborată publicația statistică tematică „*Resursele naturale și mediul în Republica Moldova*”, care conține date privind protecția aerului atmosferic, utilizarea resurselor acvatice, existența resurselor funciare și forestiere, formarea și utilizarea deșeurilor de producție și consum, ariile naturale protejate, etc. Un compartiment al culegerii este dedicat stării mediului în orașe. Totodată, în publicație sunt prezentate date care caracterizează situația demografică și starea sănătății populației în țară, principalii indicatori economici, gospodăria de vîntătoare, încălcări ale legislației ecologice, ș.a.

O altă publicație statistică editată este „*Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova în anul 2009*”. Publicația reflectă rezultatele cercetării activității agricole în anul 2009 a gospodăriilor personale auxiliare ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier) care dețin terenuri de pămînt cu suprafața mai mică de 10 ha. Este prezentată informația vizînd atât suprafețele însămînțate,

structura lor, efectivul animalelor și păsărilor și volumul producției agricole, cît și datele vizînd veniturile obținute din activitatea agricolă, mărimea și structura consumurilor și cheltuielilor pentru producția vegetală și animală, utilizarea producției agricole etc. Publicația conține descrierea principiilor metodologice de bază privind efectuarea cercetării, comentariul analitic al rezultatelor obținute și materialul tabelar pentru anii 2005 - 2009, în total pe țară, pe categoriile de producători cercetați.

În perioada de raportare au fost organizate 2 seminare de instruire a specialiștilor-controlori implicați în procesul de colectare, verificare și procesare a datelor cercetării statistice selective a micilor producători agricoli.

Este de menționat faptul că, în cursul anului au fost stabilite relații de colaborare intense cu autoritățile publice de resort, organizațiile non-guvernamentale interesate, precum și cu partenerii internaționali din domeniul agriculturii și mediului. Colaboratorii Direcției au luat parte activă la diverse evenimente din cadrul BNS, din țară și de peste hotare, printre care: vizita de studiu la Oficiul Statistic al Poloniei, privind studiarea experienței altor țări în domeniul efectuării recensămintelor agricole; participarea la cursul de instruire „Dezagregarea datelor pe gen în agricultură pentru țările Europei Centrale și de Est”, organizat în Praga, Republica Cehă; participarea la cursul de instruire vizînd statistica agriculturii în Serviciul Național al Statisticii Agriculturii al Departamentului Agriculturii al SUA în cadrul Cochran Fellowship Program; participarea la 2 întruniri a Grupului de lucru privind indicatorii mediului înconjurător la Geneva, care au fost organizate de către Comisia Economică Europeană a ONU și Diviziunea Statistică a ONU (pentru examinare la întruniri au fost prezentate Sumarele Naționale

During the reporting year, in the framework of mutual cooperation with the Ministry of Environment, the new conceptual system of collection of environment reports was implemented. This corresponds to requirements of current legislation, and to needs of both the National Bureau of Statistics and the Ministry of Environment, and would allow further improvement of information flow in this field.

For the first time, the statistical publication „*Natural resources and the environment in the Republic of Moldova*” was issued, comprising data on the protection of atmosphere, use of aquatic resources, land and forestry resources production and consumption, waste creation and use, protected natural areas, etc. A separate chapter is dedicated to environment situation in the towns. Simultaneously, the publication presents data that characterise demographic situation and population health state in the country, main economic indicators, hunting, violations of ecologic legislation, etc.

Another issued statistical publication is the „*Agricultural activity of small agricultural producers in the Republic of Moldova in 2009*”. This publication reflects the results of survey of agricultural activity in 2009 of population households and farms that own lands under 10ha area. It presents both, the information on sown areas, their structure, livestock and poultry number, agricultural output and data on incomes from agricultural activity, size and structure of consumption and expenditure for livestock and plant production, use of agricultural production. Publication comprises the description of methodological principles on survey organisation, analytical comments of obtained results and tables for 2005 - 2009, in total for the country and by categories of surveyed producers.

During the reporting period, two trainings were organised for supervisors involved in the data collection, validation, and processing from sample statistical surveys of small agricultural producers.

It should be mentioned that during the year, we established intense cooperation with line public authorities, interested non-governmental organisations, and international partners on agriculture and environment. The specialists of the Division participated actively at various events in the



frame of NBS, in the country and abroad, among which: study visit to Statistics Poland, concerning the study of experience of other countries in the organisation of agricultural censuses; training course „Gender disaggregation of data on agriculture for Central and Eastern European Countries”, organised in Prague, Czech Republic; training course on agriculture statistics at the United States Department of Agriculture in the framework of Cochran Fellowship Program; two meetings of the Working Group on Environment Indicators in Geneva,

de aplicare a indicatorilor ecologici în Republica Moldova, pregătite de Biroul Național de Statistică în comun acord cu Ministerul Mediului, cu anexarea chestionarelor cu date vizînd statistica ecologiei, silviculturii, energiei, transportului, produsul intern brut); participarea la întrunirea Grupului de lucru privind implementarea proiectului Sistemului Comun Informațional despre Mediu (SEIS), Instrumentul de Vecinătate Europeană și Parteneriat, care a fost desfășurat la Bruxelles.

3.13. PREGĂTIREA PENTRU RECENSĂMÎNTUL GENERAL AGRICOL

Organizarea în premieră în Republica Moldova a Recensămîntului general agricol (RGA) are loc în conformitate cu Hotărîrile de Guvern nr. 992 din 03.09.2007 și nr. 371 din 06.05.2010. Primul RGA se va desfășura în perioada 15 martie - 15 aprilie 2011.

E necesar de remarcat, că pînă în prezent în Republica Moldova au fost efectuate doar recensăminte specializate în agricultură, cum ar fi: a suprafețelor însămînțate (ultimul a fost efectuat în anul 1985), animalelor (anul 1992), plantațiilor multianuale (anul 1994). După cum arată practica mondială și conform recomandărilor Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), recensămîntul general agricol este o măsură absolut necesară pentru evaluarea situației în agricultură, permițînd obținerea datelor relevante atît la nivel național, cît și cel regional.

Recensămîntul General Agricol (RGA) constituie o acțiune de interes național și are o importanță majoră în obținerea informației complexe și detaliate vizînd situația în sectorul agrar. În anul 2010 eforturile *Direcției recensăminte și Direcției statisticii agriculturii și mediului* au fost orientate spre atingerea reperelor privind pregătirea către efectuarea calitativă a RGA, prin executarea lucrărilor prevăzute în *Planul de acțiuni privind pregătirea și efectuarea primului Recensămînt general agricol din țară*. Astfel:

- a fost elaborat materialul cartografic necesar pregătirii RGA și distribuit organelor teritoriale pentru statistică prin intermediul Agenției Relații Funciare și Cadastru;
- au fost întocmite listele exploatațiilor agricole pe localități și creată baza de date a acestora, care cuprinde toți producătorii agricoli din țară indiferent de forma de organizare și care va sta la baza RGA;
- în luna octombrie 2010 a fost organizat și efectuat recensămîntul pilot în unitățile administrativ-teritoriale, care a avut ca scop testarea chestionarelor de recensămînt, a principiilor metodologice și organizatorice de efectuare a RGA și a instrumentarului auxiliar;
- după expertiza de către FAO, au fost definitivare și aprobate de către Comisia Republicană pentru RGA și Colegiul BNS principiile metodologice și organizatorice de bază privind efectuarea RGA și formularele chestionarelor de recensămînt;
- a fost studiată experiența altor țări în efectuarea recensămîntelor agricole.

În cadrul lucrărilor de organizare a RGA a fost desfășurată masa rotundă la care s-au pus în discuție proiectele chestionarelor pentru efectuarea primului Recensămînt General Agricol în Republica Moldova. Masa rotundă a fost organizată în cadrul vizitei la BNS a experților FAO (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură): dlor Mukesh Srivastava, Ilie Dumitrescu și dnei Crina Turtoi. La

organizat de la UNECE și UNSD (National Application Summaries of environment indicators in the Republic of Moldova, prepared by the National Bureau of Statistics and the Ministry of Environment and the questionnaires filled with data on environment, forestry, energy, transport and Gross Domestic product were presented for examination at the sessions.); Working Group on the implementation of the project Shared Environmental Information System (SEIS), European Neighbourhood Policy, organised in Brussels.

3.13. PREPARATION FOR THE GENERAL AGRICULTURAL CENSUS

The organisation for the first time in the Republic of Moldova of the general Agricultural Census (GAC) conforms to Government Decision nr. 992 from 03.09.2007 and nr. 371 from 06.05.2010. The first GAC will be organised during 15 March - 15 April 2011.

It is necessary to mention that up to now, only specialised agricultural censuses were organised in the Republic of Moldova, such as: of sown areas (last was organised in 1985), livestock (1992), and perennial plantations (1994). Following the international practice and the recommendations of United Nations Food and Agriculture Organisation (FAO), the General Agricultural Census is a necessary measure to assess the situation in agriculture, thus having the possibility to collect relevant data at the national and regional levels.

General Agricultural Census represents an activity of national interest and has a major relevance in collecting complex and detailed information in the agricultural sector. In 2010, the efforts of the *Division of Censuses and Division of Agriculture and Environment Statistics* were focused on achieving the milestones in the qualitative preparation and conducting of the General Agricultural Census, through the execution of works planned in the *Plan of Actions on preparation and conducting of the first General Agricultural Census in the country*. Thus:

- The cartographic material necessary for the GAC preparation was developed and distributed to the regional statistical offices through the Agency of Land and Cadastre;
- The lists of agricultural holdings were set by localities, and the database was created, this covers all agricultural producers from the country irrespective the GAC organisation form;
- In October 2010, the Pilot Census was organised in territorial-administrative units. The purpose was to test the Census questionnaires, the methodological and organisation principles of GAC conducting and the auxiliary tools;
- according FAO expertise, the basic methodological and organisational principles of GAC organisation and the Census questionnaires were finalised and approved by the GAC Republican Commission and the NBS Board;
- The experience of other countries in the organisation of agricultural censuses was studied.

In the framework of GAC conducting, the round table that discussed the questionnaire drafts for the first GAC in the Republic of Moldova was organised. The round table was organised in the framework of the FAO experts' mission at NBS: Mr. Mukesh Srivastava, Mr. Ilie Dumitrescu and Mrs. Crina Turtoi. The representatives of the Ministry of Agricul-



Întrunire au participat reprezentanții Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Economiei, Ministerului Mediului, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Institutului de Economie, Finanțe și Statistică, Universității Agrare de Stat, precum și specialiștii BNS responsabili pentru organizarea RGA, atât din cadrul aparatului central, cât și din Direcția pentru statistică Căușeni, unde a fost realizat recensământul agricol de probă din anul 2008.

În cursul anului au fost elaborate și înaintate spre aprobare un șir de proiecte de hotărâri ale Guvernului în care și-au găsit reflectare condițiile de pregătire și efectuare a RGA. Au fost prezentate și examinate la ședințele Comisiei republicane pentru RGA materialele cu referire la activitățile de pregătire a RGA.

Scopul RGA este de a asigura autoritățile publice centrale și locale, cercul academic, agenții economici, publicul larg cu informație complexă și detaliată vizînd situația în sectorul agrar, în special privind:

- a) structura producătorilor agricoli;
- b) potențialul resurselor umane, funciare și tehnice în agricultură:
 - suprafețele terenurilor agricole după modul de folosință – terenuri arabile (inclusiv structura suprafețelor însămînțate), livezi, vii, etc.;
 - numărul pomilor fructiferi și a butucilor de viță de vie – total și pe grupele principale de soiuri;
 - efectivul de animale și păsări pe specii, grupe de vîrstă și sex;
 - existența și utilizarea mașinilor și echipamentului agricol;
 - populația ocupată în agricultură, inclusiv sub aspect gender etc.

Datele obținute în rezultatul recensămîntului vor constitui *sursa informațională* importantă pentru asigurarea dezvoltării sectorului agrar și cel rural în ansamblu, asigurarea securității alimentare a populației, vor servi autorităților publice locale la luarea deciziilor importante pentru dezvoltarea localităților satești, atragerea investițiilor etc.

Menționăm că, în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 309 din 17.03.2007, conducerea și coordonarea lucrărilor de pregătire și efectuare a RGA este asigurată la nivel național de către Comisia republicană pentru recensămîntul general agricol, iar la nivelul raioanelor, mun. Chișinău și Bălți, UTA Găgăuzia – de către comisiile teritoriale pentru RGA. Responsabilitatea pentru asigurarea metodologică, colectarea, prelucrarea datelor obținute și administrarea bazei de date, elaborarea și diseminarea rezultatelor recensămîntului, i se atribuie Biroului Național de Statistică.

Efectuarea RGA în Republica Moldova se încadrează în Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură pentru Recensămîntul Mondial Agricol – runda 2010, și va fi realizat în corespundere cu standardele respective ale UE.

Bugetul total preconizat pentru desfășurarea recensămîntului general agricol în Republica Moldova este de 67 milioane lei. Guvernul Regatului Suediei alocă un grant în sumă de 20,4 milioane Coroane suedeze, contribuind cu peste 50% din total costurile operaționale ale recensămîntului. Pentru realizarea RGA contribuie de asemenea Uniunea Europeană cu o sumă de circa 1 milion Euro, constituind circa un sfert din bugetul RGA. De asemenea pentru RGA este oferită asistența tehnică de către Guvernul României în valoare de circa 500 mii Euro, precum și de către Guvernul SUA și FAO. De la bugetul de stat al Republicii Moldova pentru această lucrare de importanță națională vor fi alocate circa 17 milioane lei.

ture and Food Industry, Ministry of Economy, Ministry of Environment, Agency of Land and Cadastre, Institute of Economy, Finance and Statistics, State Agricultural University of the Republic of Moldova and NBS specialists, both from the headquarter and from the territorial statistical unit of Căușeni, where the Pilot Census was organised in 2008, attended the meeting.

During the year, a number of Government Decision drafts, reflecting the conditions of GAC preparation and organisation were developed and presented for approval. The materials on the GAC preparation activities were presented and examined at the sessions of GAC Republican Commission.

The GAC *purpose* is to provide complex and detailed information on the situation in agricultural sector to central and local public authorities, academia, economic units, and the public, in particular on:

- a) Structure of agricultural producers;
- b) Human, land and technical resources in agriculture:
 - Areas of agricultural lands by use – arable land (including the structure of sown areas), orchards, vineyards, etc.;
 - Number of fructiferous trees and vines – total and by the main groups of kinds;
 - Livestock and poultry by species, age groups and sex;
 - Stock and use of agricultural machinery and equipment;
 - Employment in agriculture, including gender aspect, etc.

Data collected during the Census shall represent a relevant *information source* to ensure the development of agricultural and rural sector in general, to ensure population food security; shall assist local public authorities in the decision making process for the rural development and investment attraction, etc.

It should be mentioned, that according Government Decision nr. 309 from 17.03.2007, the GAC Republican Commission will ensure the organisation and coordination of GAC preparation and conducting works at the national level, while, the territorial GAC Commissions will ensure GAC preparation and conducting at the level of rayons, municipalities Chisinau and Balti, and TAU Gagauzia. The National Bureau of Statistics is responsible for the methodological support, data collection and processing of data collected in the framework of GAC, database management, final results development and dissemination.

The GAC organisation in the Republic of Moldova corresponds to FAO Program on the organisation of World Agricultural Census – round 2010, and is organised according EU requirements and standards.

Total budget planned for the organisation of the General Agricultural Census in the Republic of Moldova is 67 million MDL. The

Government of Kingdom of Sweden allocated a grant of 20.4 Swedish Kronor, thus contributing with over 50% of the total opera-



tional Census costs. European Union contributed with approximately 1 million Euro, namely, a quarter of the total GAC budget. In addition, the Government of Romania, USA and FAO contributed with technical assistance valued at approximately 500 thousand Euro. The state budget of the Republic of Moldova, allocated 17 million MDL for this work of national relevance.

4. SERVICII PENTRU SOCIETATE

În scopul satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății și necesitatea comparabilității la nivel internațional, sistemul statistic național oferă o gamă largă de servicii și produse, care din an în an sunt tot mai calitative și potrivite publicului larg.

Despre aceasta denotă și studiul referitor la nivelul de satisfacție a cetățenilor privind modul de prezentare a serviciilor publice din perspectiva beneficiarilor „Fișa de raportare a cetățeanului în Republica Moldova”, efectuat de Institutul de Politici Publice și Magenta Consulting în perioada 2-23 iulie 2010, rezultatele fiind plasate pe paginile web ale instituțiilor respective. În conformitate cu rezultatele obținute, BNS a fost apreciat de cetățeni cu cele mai bune rezultate. Din cele 30 instituții publice evaluate după nivelul de solicitare a serviciilor și modul de contactare a instituțiilor, obținerea serviciilor solicitate, accesibilitatea și calitatea serviciilor, BNS este în topul primelor locuri, iar conform ratei de contactare a instituțiilor publice prin intermediul paginilor Web, BNS este pe primul loc, cu un decalaj substanțial față de celelalte instituții, constatând faptul că, cea mai mare rată de utilizatori ce accesează instituția prin Internet se înregistrează în cazul Biroului Național de Statistică (22%).

Diseminarea informației statistice, efectuată prin diversele servicii publice acordate de BNS, se face în conformitate cu Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr.412-XV din 9 decembrie 2004, Legea privind accesul la informație în Republica Moldova nr.982 -XIV din 11 mai 2000, precum și alte acte legislative și normative în vigoare.

Diseminarea informației statistice este realizată de către aparatul central al BNS, prin intermediul direcțiilor/secțiilor de statistică ale BNS, precum și de către direcțiile/secțiile raionale pentru statistică. În cadrul BNS organizarea integră a activității de diseminare a informației statistice este efectuată de *Direcția sinteză, diseminare a informației și relații cu publicul*.

4.1. PAGINA WEB

Pagina web reprezintă resursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului rapid și facil al utilizatorilor la informația statistică. În anul 2010 BNS a fost orientat spre perfecționarea modalității electronice de transmitere a informațiilor către publicul larg. Acest fapt s-a concretizat în actualizarea permanentă a statisticilor publicate pe site-ul BNS www.statistica.md, îmbunătățirea designului site-ului, realizarea de publicații electronice pentru diseminarea gratuită și în special, prin lansarea *Băncii de date statistice*, unei noi soluții Web de diseminare a datelor pe baza instrumentarului PC-Axis.



Banca conține informații din 21 domenii și 67 subdomenii statistice, prezentate în circa 420 tabele cu date statistice. Seriile

4. SERVICES FOR THE SOCIETY

National statistical system offers a wide range of services and products, more qualitative and tailor-made every year, in order to face fully the society information needs and comparability needs at the international level.

This is reflected by the *study of the users' satisfaction on the presentation of public services from a user perspective* „Citizen Report Card of the Republic of Moldova”, organised by the Institute of Public Policies and Magenta Consulting during 2-23 July 2010. The results were placed on the web

pages of the corresponding institutions. According the results, NBS was assessed by citizens with the highest marks. NBS is among the first places of those 30 public institutions evaluated by the level of requested services and institution contacting, response to requests, service quality and availability. While according the institution contacting through the web page, NBS is on the first place, with a significant discrepancy between other institutions, fact confirmed by the highest share of user contacting the National Bureau of Statistics, which is 22%.

The Law of the Republic of Moldova on Official Statistics Nr.412-XV from 9 December 2004, the Law on Information Access of the Republic of Moldova Nr.982 -XIV from 11 May 2000, and other current legislative and normative documents regulated the statistical information dissemination through various services provided by NBS.

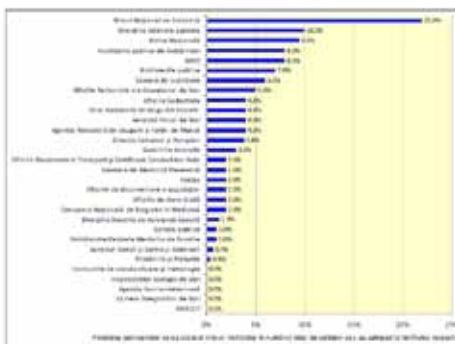
Dissemination of statistical information is performed by the NBS headquarter, through NBS divisions/sections, and territorial statistical divisions/sections. In the NBS, the *Division of Information Synthesis, Dissemination and Public Relations* is integrally responsible for the activity of statistical information dissemination.

4.1. WEB PAGE

The web page represents the most important information source in ensuring quick and easy user access to statistical information. In 2010, NBS focused on the improvement of electronic data transmission to public. It supposed the permanent update of statistics published on NBS website www.statistica.md, improvement of site design, and production of electronic publications for free dissemination, and in particular, the launch of *Statistical databank*, a new data dissemination PC-Axis based web solution. The bank contains information from 21 statistical areas and 67 sub-areas, presented in approximately 420 statistical tables. Time series are presented for the period 2000 - 2010, while for the indicators of demog-



Figura 12. Rata de contactare a instituțiilor publice prin intermediul paginilor Web



de timp sînt prezentate pentru anii 2000 - 2010, iar pentru unii indicatori din domeniul statisticii demografice - din anul 1940, statisticii agriculturii - din anul 1980. Necesitatea implementării instrumentului PC-Axis de către BNS a fost motivată din mai multe puncte de vedere al avantajelor: pentru utilizatorii de date statistice, noua bancă PX-Web oferă posibilitatea de creare la dorință, prezentare și salvare a tabelelor multidimensionale în mod facil, operativ și comod pentru utilizator, datele sînt prezentate grafic și sînt integrate cu metadatele de referință; din punct de vedere al avantajelor pentru BNS, Statbank-ul reprezintă un instrument eficient pentru crearea, editarea și stocarea tabelor. De asemenea, banca de date oferă posibilitatea de integrare în sistemul informatic actual, utilizat în multe țări cu nivel avansat de dezvoltare a statisticii. Pentru a facilita utilizarea băncii de date, au fost elaborate mici filmulețe de instruire pas cu pas și plasate pentru uz larg pe Youtube. De la momentul lansării (27 mai 2010) Banca de date statistice a fost accesată de 29 mii de ori de către 16 mii de vizitatori unici. În total au fost vizualizate cca 250 mii pagini. Vizitatori din 95 țări au utilizat cel puțin o dată banca de date, cei mai mulți fiind din România, Rusia, SUA, Germania și Ucraina. Cei mai căutați indicatori au fost populația stabilă, indicii prețurilor de consum, salariul mediu lunar, rata ocupării și șomajului, nașcuți-vii. Numărul tabelor personalizate afișate zilnic cu ajutorul instrumentului PX-Web a crescut de la 1000-1400 în primele luni de la lansare, la 2500-3000 la sfîrșitul anului.

E de menționat că, grație lansării PX-Web, în luna octombrie 2010 pagina oficială a BNS a fost suplinită cu un nou instrument - *Calculatorul Indicelui Prețurilor de Consum*, care permite calculul indicelui prețurilor de consum și ratei inflației pentru orice perioadă începînd cu anul 1994. De asemenea, poate fi calculată valoarea estimativă a mărfurilor și serviciilor în perioada de analiză în comparație cu cea din perioada de referință.

De asemenea, în colaborare cu Oficiul de statistică al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord s-a lucrat asupra creării unei noi aplicații - *Piramida populației*, care a fost lansată la începutul anului curent (05.01.2011). Sursa de date pentru ambele instrumente servește Banca de date statistice.

În perioada de referință pe site-ul BNS au fost plasate: 39 ediții de publicații statistice, din care 4 cu periodicitate trimestrială; 169 comunicate de presă vizînd dezvoltarea socială, economică și demografică a țării cu periodicitate anuală, trimestrială și lunară; metodologii statistice; indicatori cheie; 160 formulare statistice și formularele rapoartelor financiare.

De asemenea, au fost plasate numeroase informații de interes public: anunțuri, angajări, concursuri de achiziții publice, evenimente publice organizate de BNS etc.

Pentru o transparență mai vastă privind procesul statistic al tuturor indicatorilor calculați de BNS a fost extinsă rubrica Metodologie a paginii web prin plasarea metadatelor (informații despre datele statistice); creată rubrica Întrebări și răspunsuri.

În conformitate cu prevederile Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărîrii Guvernului nr.96 din 16.02.2010 „Cu privire la acțiunile de implementare a Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional” pe pagina web a BNS a fost deschisă rubrica „Transparența în procesul decizional”. În cursul anului 2010 BNS a elaborat 5 pro-

graphy statistics – since 1940, agriculture statistics - since 1980. The need to implement PC-Axis instrument was motivated by more advantage perspectives: for the users of statistical data, the new PX-Web bank offers the possibility to easily create, present and save multidimensional tables, in an operative and user friendly way; data are graphically presented and integrated with reference metadata; for NBS, the Statbank represents an efficient instrument for table creation, editing and storage. In addition, the databank offers the possibility to integrate in the current statistical system used in more countries, with a high level of development in statistics. Small films with step-by-step training were presented for general use on Youtube in order to facilitate the use of databank. Since the launching (27 May 2010) Statistical databank was accessed 29 thousand times by 16 thousand unique visitors. In total, 250 thousand pages were opened. Visitors of 95 countries used at least once the databank, the majority of them being from Romania, Russia, USA, Germany and Ukraine. The most popular indicators were on the resident population, Consumer Price Indices, average monthly salary, employment and unemployment rate, live births. The number of personalised tables visualised daily with PX-Web tools increased from 1000-1400 in the first months after launching to 2500-3000 by the end of the year.

It should be mentioned, that grace the PX-Web launching, in October 2010, the official NBS page was added a new tool – *Consumer Price Index Calculator*, which allows the calculation of consumer price indices and inflation rate for every period since 1994. In addition, the estimative value of goods and services for the analysed period in comparison with reference period can be calculated.

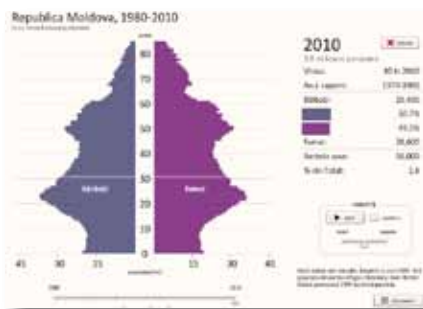
In addition, *Population pyramid* – a new application launched at the beginning of current year (05.01.2011) was created in cooperation with the Office for National Statistics of Great Britain and Northern Ireland. Statistical databank is the information source for both instruments.

During the reference period, the following were placed on NBS web site: 39 issues of statistical publications, of which 4 quarterly; 169 press releases on social, economic, and demographic development of the country, with annual, quarterly and monthly frequency; statistical methodologies; key indicators; 160 statistical questionnaires and forms of financial reports.

Information of public interests such as announcements, vacancies, tenders, public events organised by NBS were also placed on the NBS website.

For a higher transparency of statistical process of all calculated indicators, NBS extended the Methodology heading on the web page by placing metadata (information about statistical data); and created the heading Frequently Asked Questions.

According the provisions of the Law Nr.239-XVI from 13.11.2008 on the Transparency in Decision Making Process and the Government Decision Nr.96 from 16.02.2010 „On the implementation activities of the Law Nr.239-XVI from 13.11.2008 on the Transparency in Decision Making Process” the heading „Transparency in Decision-Making Process” was opened on the NBS webpage. During 2010, NBS developed five decision drafts with the consultation and participation of public (placed on web www.statistica.md, sent to experts in the field, regular sessions of the working group). Taking into account the peculiarity of its activity, NBS develops few drafts



iecte de decizii cu consultarea și participarea publicului (plasarea pe pagina web www.statistica.md, expedierea în adresa experților în domeniu, ședințe ale grupului de lucru permanente). Ținând cont de specificul activității sale, BNS elaborează mai puține proiecte de acte legislative și normative, dar desfășoară diverse activități cu participarea reprezentanților societății civile: seminare, conferințe, mese rotunde.

În perioada de referință au fost realizate activități importante în cadrul Standardului Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI. În cursul anului 2009, instituțiile partenere la SDDS (Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare) au efectuat actualizarea permanentă în modul stabilit de FMI a datelor și a metadatelor statistice pe pagina Web națională de diseminare a datelor (NSDP), actualizat de BNS conform graficului de emitere a datelor (ARC). Republica Moldova a devenit stat-membru aliniat la SDDS al FMI în anul 2006.

Actualizarea permanentă a statisticilor publicate pe pagina oficială a BNS, îmbunătățirea design-ului site-ului, realizarea de publicații electronice pentru diseminarea gratuită, precum și lansarea în premieră a *Băncii de date statistice* au contribuit la creșterea considerabilă a numărului utilizatorilor și accesărilor paginii oficiale a BNS. Astfel, în anul 2010 site-ul BNS a fost accesat de utilizatori din 124 țări, înregistrându-se în medie pe lună 27 mii vizite și 108 mii pagini vizualizate. Cele mai accesate pagini au fost: Comunicate de presă, Formulare statistice, Populație, Publicații, Prețuri, Venituri și cheltuieli, Noutăți, Metodologie.

Prin intermediul rubricii „*Scrieți în adresa BNS*” (Feedback) au fost adresate cca 170 întrebări la care s-a răspuns cu promptitudine. Cele mai dese întrebări au fost referitor la disponibilitatea datelor statistice (numărul populației, comerțul exterior, producția etc.), prezentarea rapoartelor statistice și financiare. În baza acestor întrebări în anul 2010 a fost creată rubrica „*Întrebări și răspunsuri*” care prezintă răspunsurile la întrebările cele mai frecvente. În perioada raportată BNS a acces la rețeaua de socializare Facebook pentru a face publice și cât mai răspândite informațiile despre activitatea sa.

Este de remarcat că, Biroul Național de Statistică a fost decernat cu premiul de gradul II la concursul WebTop ediția a VIII-a, înregistrând pagina sa oficială www.statistica.md la categoria „Administrație publică”, la care au depus cereri de participare ministerele, departamentele, agențiile, serviciile, birourile de stat. În total în anul 2010 au fost înregistrate și validate 271 cereri de participare, la categoria „Administrație publică”- 25 cereri de participare. Site-urile au fost evaluate după următoarele criterii: prezentarea conținutului, stilistica și calitatea gramaticală a informației prezentate, veridicitatea și actualitatea conținutului, versiuni lingvistice, respectarea cerințelor tehnice față de stil și design, comoditatea utilizării site-ului.

4.2. PUBLICAȚIILE STATISTICE

O modalitate importantă de diseminare a informațiilor statistice o constituie și publicațiile statistice elaborate de BNS. Astfel, pe parcursul anului 2010 au fost elaborate și difuzate 39 publicații statistice (din care: 22 cu periodicitate anuală, 4 trimestrială și una unică) vizând starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării. Toate publicațiile conțin încă o variantă lingvistică, două sau trei.

of legislative and normative documents, but undertakes various activities with the participation of civil society: workshops, conferences and round tables.

During the reference period, relevant activities in the frame of Special Data Dissemination Standard (SDDS) of IMF were organised. During 2009, SDDS partner institutions (National Bureau of Statistics, National Bank of Moldova, Ministry of Finance and the National Commission of Financial Market) conducted permanent updating following the IMF established procedure of statistical data and meta-data on the National Summary Data Page (NSDP), updated according Advance Release Calendar (ARC). The Republic of Moldova became a member-state aligned to SDDS IMF in 2006.

Regular update of statistics published on the NBS official web page, site design improvement, electronic publications for free dissemination, and launch for the first time of the *Statistical databank* contributed considerably to increase the number of users and NBS web page accesses. Thus, in 2010, users of 124 countries, with the monthly average of 27 thousand visits and 108 thousand visualised pages, accessed NBS site. The most popular pages were Press Releases, Statistical Questionnaires, Population, Publications, Prices, Incomes and Expenditures, News, Methodology.

Approximately 170 questions addressed through the heading „*Contact NBS*” (Feedback) were answered with promptitude. The most frequent questions referred to statistical data availability (population, external trade, production, etc.), presentation of statistical and financial reports. Based on these questions, in 2010, the heading „*Frequently Asked Questions*” was created, presenting the most frequent questions and answers. In this period, NBS signed up to Facebook, to share to public information on its activity.

It should be outlined that the National Bureau of Statistics was awarded with II Degree Prize in the WebTop Competition, VIII edition, where more ministries, departments, agencies, services and state offices registered, by registering its official web page www.statistica.md in the category “Public Administration”. In total, in 2010, 271 participation requests were registered and validated; in the category “Public Administration”- 25 participation requests. The sites were evaluated according following categories: content presentation, style and grammar of presented information, content reliability and timeliness, language versions, respect of technical requirements for style and design, site use facility.

4.2. STATISTICAL PUBLICATIONS

Statistical publications issued by NBS represent an important opportunity of dissemination of statistical information. Thus, during 2010, 39 statistical publications were developed and disseminated (of which: 22 - annual, 4 – quarterly and one - unique) on the situation and trends in social, demographic, economic and cultural life of the country. All publications are presented in one, two or three language versions.



Ținând cont de faptul că, anul 2010 a fost unul dificil din punct de vedere financiar, majoritatea publicațiilor statistice au fost editate doar în versiune electronică, fiind plasate pentru uz liber pe pagina web a BNS. Dar, în colaborare și cu suportul Oficiului Central de Statistică al Norvegiei, Organizației Națiunilor Unite prin Proiectul Comun pentru Consolidarea Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova (UNDP, UNIFEM, UNICEF) a fost posibilă tipărirea unor publicații statistice de referință ca: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *Moldova în cifre*, *Munca copiilor în Republica Moldova*, *Educația în Republica Moldova*, *Infraționalitatea în Republica Moldova*, *Raportul anual de activitate al BNS*. Pentru a facilita utilizarea datelor statistice și a le prezenta într-o formă cât mai accesibilă și comodă cerului larg de utilizatori, Anuarul statistic a fost elaborat și pe CD în formatele Pdf și Excel, tot anuarului îi aparține nivelul cel mai ridicat al tirajelor.

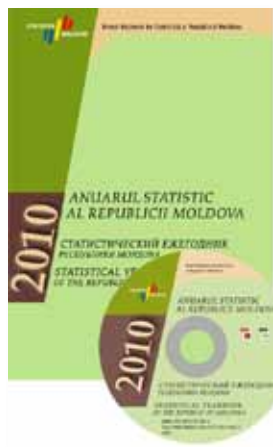
Pentru prima dată în anul 2010 au fost elaborate și difuzate 6 titluri de publicații noi: „Balanța mijloacelor fixe. Avuția națională”, „Resursele naturale și mediul în Republica Moldova”, „Munca copiilor în Republica Moldova”, „Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie: rezultatele cercetării statistice din anul 2010”, „Infraționalitatea în Republica Moldova” și „Rezultatele cercetării statistice din anul 2009 privind activitățile copiilor din Republica Moldova”.

În afară de aceasta, într-o asigurare cu informație specifică, detaliată a autorităților publice centrale, precum și a altor utilizatori au fost elaborate și difuzate prin poșta electronică 549 buletine statistice cu date generalizate, din care 265 - anuale, 124 - trimestriale și 160 - lunare.

Este de remarcat faptul că, în afară de publicațiile statistice pe domenii de activitate, de o mare popularitate se bucură publicațiile statistice generale, ce cuprind toate domeniile de activitate socio-economică și sînt bogate în serii de date extinse, așa ca: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *Moldova în cifre*, *Situația social-economică a Republicii Moldova*, *Buletinul statistic trimestrial*, *Principalii indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii*.

Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a editat anuarul statistic Chișinău în cifre - ediția anului 2009.

În anul 2010, cu susținerea Proiectului Comun PNUD/UNIFEM/UNFPA/UNICEF „Consolidarea sistemului statistic național”, a fost elaborat un ghid informativ despre Biroul Național de Statistică. Ghidul conține informație generală despre misiunea, valorile, principiile de activitate ale statisticii oficiale. Succint este redată tematica statistică oferită de BNS, cadrul legal, principalele servicii oferite societății, colaborarea internațională în domeniul statistic și, pentru prima dată, au fost făcute publice unele referințe cu privire la istoria statisticii.



Taking into account the financial difficulties faced in 2010, majority of statistical publications were issued only in electronic version, placed for free dissemination on the NBS web page. Simultaneously, the issue of some reference statistical publications, such as: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *Moldova in figures*, *Child labour in the Republic of Moldova*, *Education in the Republic of Moldova*, *Crimes in the Republic of Moldova*, *Annual Report of the National Bureau of Statistics* became possible in the framework of cooperation with Statistics Norway and Joint Project on the Strengthening the National Statistical System of the Republic of Moldova (UNDP, UNIFEM, UNICEF). *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova* was issued also on CD in PDF and Excel formats in order to facilitate the use of statistical data and to present them in the most accessible and users friendly way. In addition, it should be mentioned, that the Yearbook is the publication with the most copies.

For the first time, in 2010, 6 new publications were developed and issued: „Fixed Assets Balance. National welfare”, „Natural resources and environment in the Republic of Moldova”, „Child Labour in the Republic of Moldova”, „Reconciliation between professional and family life: results of statistical survey in 2010”, „Crimes in the Republic of Moldova” and „Results of statistical survey in 2009 on child labour in the Republic of Moldova”.

Beyond this, 549 statistical bulletins, of which 265 - annual, 124 - quarterly and 160 - monthly, with aggregated statistical data were developed and sent by email in order to provide specific detailed information to central public authorities and other users.

It should be mentioned that, beyond topic statistical publications, publications with general statistical information are very popular, presenting all fields of social-economic activity with comprehensive data series, such as: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *Moldova in figures*, *Socio-economic situation of the Republic of Moldova*, *Quarterly Statistical Bulletin*, and *Main social-economic indicators by development regions, municipalities and rayons*.

The Main Statistical Division of municipality Chisinau issued the statistical yearbook Chisinau in figures - 2009 issue.

In 2010, an information guide about the National Bureau of Statistics was issued with the support of Joint UNDP/UNIFEM/UNFPA/UNICEF Project „Strengthening the National Statistical System”. The manual comprises general information on the mission, vision and values and principles of activity of official statistics. It presents shortly the statistical information offered by NBS, legislative framework, main services offered to society, international cooperation and, for the first time, some references to the history of statistics were presented to the public.



4.3. BIBLIOTECA DE INFORMAȚII STATISTICE

Biblioteca BNS activează începând cu anul 2003 și dispune deja de un fond prețios de publicații statistice din toate domeniile de activitate socială, economică, de mediu, etc. Fondul de cărți cuprinde toate publicațiile statistice editate de BNS, alte publicații din domeniul statisticii editate în țară, precum și un număr mare de documente și publicații ale organelor de statistică din alte țări și a organismelor internaționale, cu care BNS întreține o comunicare informațională. La sfârșitul anului 2010 fondul total al bibliotecii BNS alcătuia cca 5400 publicații cu date statistice și un număr important de titluri editoriale, copii xerox, CD, casete audio ș.a.

Din colecția de carte fac parte:

➤ *Publicațiile Biroului Național de Statistică:*

- Publicații anuale (Anuarul Statistic al RM + CD, Moldova în cifre, Comerțul exterior al Republicii Moldova, Piața forței de muncă, Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova, Aspecte privind nivelul de trai, Femei și bărbați, Populația Republicii Moldova, Ocrotirea sănătății în Republica Moldova ș.a.).

- Publicații periodice (Situația social-economică a Republicii Moldova, Buletin statistic trimestrial, Principalii indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii, Dezvoltarea social-economică a mun. Chișinău, ș.a.).

➤ *Publicații ale organizațiilor internaționale de specialitate:*

- EUROSTAT, FAO, ISAE (Institutul de studii și Analiză Economică din Italia), Biroul internațional al Muncii, Fondul Monetar Internațional, UNESCO, Banca Europeană, ONU, Agenția Internațională de Energie, UNIDO- Organizația Națiunilor Unite de Dezvoltare a Industriei, UNDP, UNIFEM, DFID, OECD etc.

➤ *Publicații ale oficiilor naționale de statistică:*

- oficiile de statistică a țărilor CSI,
- majoritatea oficiilor de statistică ale țărilor UE,
- Departamentul pentru comerț, economie și statistică al SUA.

Fiind unica bibliotecă statistică din țară, biblioteca BNS reprezintă un centru informațional de date statistice naționale și internaționale și deservește tot spectrul cerințelor din domeniul statisticii. Zilnic biblioteca este vizitată de diferite categorii de utilizatori atât interni, cât și externi, cum ar fi: cadre didactice, studenți, cercetători științifici, agenți economici etc.

Accesul în bibliotecă este liber.

4.4. RĂSPUNSURILE LA SOLICITĂRILE DE INFORMAȚIE

Activitatea de diseminare a informațiilor statistice la cererile specifice de date ale utilizatorilor s-a desfășurat în condiții de eficacitate și operativitate. Deși, Legea cu privire la accesul la informație stipulează termenul de 15 zile pentru soluționarea oricăror solicitări din partea publicului, soluționarea solicitărilor de date, adresate către BNS a fost efectuată în termeni mult mai restrânși. Pe pagina web a BNS au fost plasate Principiile de diseminare a informațiilor statistice, precum și un model de cerere de informație, care poate fi ușor completat și expediat în adresa Biroului.

Cererile de informație statistică au fost soluționate în scris, deseori recurgându-se la modalitatea cea mai rapidă de primire a solicitărilor și expediere a răspunsurilor – poșta electronică.

4.3. LIBRARY OF STATISTICAL INFORMATION

The NBS library opened in 2003 and contains already a significant amount of statistical publications from all fields of social, economic and environment activity, etc. The fund comprises all NBS statistical publications, other statistical publications issued in the country, also, a wide range of documents and publications of statistical offices of other countries and international organisations in close cooperation with NBS. By the end of 2010, the total fund of NBS library represented approximately 5400 publications with statistical data and a relevant number of issues, copies, CD, audio tapes, etc.

The following are included in the collection:

➤ *Publications of the National Bureau of Statistics:*

- Annual publications (Statistical Yearbook of the Republic of Moldova + CD, Moldova in figures, External Trade of the Republic of Moldova, Labour Force Market, Agricultural activity of small agricultural producers in the Republic of Moldova, Aspects of the standard of living of the population, Women and Men, Population of the Republic of Moldova, Health protection in the Republic of Moldova, etc.).

- Periodicals (Social-economic situation of the Republic of Moldova, Quarterly Statistical Bulletin, Main social-economic indicators by development regions, rayons and municipalities, Social-economic development of municipality Chisinau, etc.).

➤ *Publications of international organisations working in this field:*

- EUROSTAT, FAO, ISAE (Institute of Economic Analysis and Studies of Italy), International Labour Office, International Monetary Fund, UNESCO, European Bank, UN, International Energy Agency, UNIDO, UNDP, UNIFEM, DFID, OECD etc.

➤ *Publications of national statistical offices:*

- Statistical offices of CIS countries,
- Majority of statistical offices of EU countries,
- United States Department of Commerce.

As the only statistical library in the country, NBS library represents an information centre of national and international statistical data facing a wide range of needs for statistics. Daily, the library is visited by various categories of users, both from NBS and from outside, such as: pedagogic staff, students, scientific researchers, economic units, etc.

The access in the library is free.

4.4. ANSWERS TO INFORMATION REQUESTS

Activity of dissemination of statistical information following specific data requests of users respected the timeliness and effectiveness criteria. Although, the Law on Access to Information stipulates the solution of any information requests from the public during 15 days, data requests addressed to NBS were answered in shorter periods. The Principles of Dissemination of Statistical information and a model of information request, which can be easily filled in and sent in the address of the NBS were placed on the official web page.

Requests of statistical information were answered in written form, often using the most rapid possibility to receive the questions and send answers – email.



Cu toate că accesul la informația statistică este asigurat pe deplin, numărul cererilor de date statistice este încă mare. Astfel, în anul 2010 numărul total al cererilor de informații statistice primite și soluționate a fost de circa 2900 (din care 137 solicitări parvenite din străinătate), cu cca 100 mai mult decât în anul precedent. Din numărul total, 660 răspunsuri au fost expediate prin poșta electronică. Contra cost au fost soluționate 452 cereri de informație statistică.

Cei mai solicitați indicatori au vizat domeniile: *finanțe, piața muncii, statistica demografică, statistica socială, prețuri, comerțul exterior*.

Este de menționat că, adițional solicitărilor în scris, pe parcursul anului la BNS a parvenit un număr considerabil de solicitări telefonice. Rezolvarea acestora a constat în acordarea consultațiilor privind întocmirea unei cereri de informație statistică, procedura de soluționare a cererilor, surselor unde pot fi găsite unele informații, precum și comunicarea unor indicatori existenți în publicații și în comunicate de presă.

În dependență de datele statistice solicitate, cererile au fost înregistrate și soluționate în fiecare direcție/secție statistică a BNS, de domeniul căreia ține soluționarea cererii de informație statistică. Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date statistice au ținut de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova și Codului de bune practici al statisticilor europene.

Soluționarea cererilor de informație statistică parvenite din partea utilizatorilor se realizează conform Regulamentului privind organizarea internă a activității de diseminare a informației statistice, precum și a Principiilor de diseminare a informațiilor statistice.

4.5. EVENIMENTELE PUBLICE

Relațiilor cu utilizatorii le revine o atenție importantă din partea BNS. Astfel, în anul 2010, BNS a realizat o cooperare eficientă cu autoritățile publice și cu societatea civilă prin acordarea atenției cuvenite relațiilor ce sînt stabilite pe de o parte între producătorii și furnizorii informațiilor statistice, iar pe de altă parte între producătorii și utilizatorii datelor statistice. În vederea cunoașterii mai bune de către utilizatori a noțiunilor utilizate în statistică, a metodologiilor de calculare a principalilor indicatori, întru utilizarea adecvată a datelor statistice au fost organizate de către BNS un șir de întruniri pe diferite domenii statistice, cu diverse tematici, cu participarea experților străini, reprezentanților instituțiilor guvernamentale de resort, mediului academic, organizațiilor neguvernamentale, comunității internaționale, asociațiilor profesionale, sectorului privat, mass-media și anume:

- conferința de lansare a rezultatelor cercetării statistice „Activitățile copiilor în Republica Moldova”;

- două seminare internaționale cu tematicile:

- *Diseminarea datelor statistice și lansarea unei noi soluții Web de diseminare a datelor statistice* organizat cu susținerea financiară a Oficiului de Statistică al Norvegiei, cu participarea reprezentanților din 5 țări;

- Dezvoltarea sistemelor statistice naționale din domeniul turismului: probleme



Although the access to statistical information is completely ensured, the number of statistical information requests is still high. Thus, during 2010, there were 2900 requests of statistical information received and answered in total, (of which 137 requests from abroad), with approximately 100 requests more in comparison to previous year. 660 answers were sent back by email. 452 data requests were answered for a fee.

The most popular indicators concerned the following fields: *finance, labour market, demography statistics, social statistics, prices, external trade*.

It should be mentioned, that in addition to written requests, NBS answered a considerable number of telephone requests during the year. They consisted in consultations on the filling in of a request for statistical information, procedure of answer to requests, possible sources where information can be found, and the communication of some existing statistical indicators from publications and press releases.

According the requested statistical data, requests were registered and solved in every NBS division/section, corresponding to the area of statistical information. The cases of refusal to satisfy data requests were reasoned by the confidentiality of individual data, whose disclosure contraries the provisions of the Law on Official Statistics of the Republic of Moldova and the European Statistics Code of Practice.

The Regulation on internal organisation of dissemination activity of statistical information and the Principles of Dissemination of Statistical Information govern the answers to users of statistical information.

4.5. PUBLIC EVENTS

NBS pays a particular attention to its relations with users. Thus, in 2010, NBS had an efficient cooperation with public authorities and civil society, by paying the corresponding attention to relations set by one hand between producers and suppliers of statistical information and by other hand, between producers and users of statistical information. NBS organised a series of meetings on diverse statistical topics, with the participation of international experts, representatives of line governmental institutions, academia, non-governmental institutions, international communities, professional associations, private sector, and mass media for better user knowledge of definitions used in statistics, methodologies of calculation of main indicators, and for the adequate use of statistical data, namely:

- Conference of launching of results of statistical survey “Children activities in the Republic of Moldova”;

- Two international seminars on the topics:

- *Dissemination of statistics and launching of a new web solution* organised with the financial assistance of Statistics Norway, attended by the representatives of five countries;

- Development of national statistical systems in the field of Tourism Statistics:



și căi de soluționare organizat cu susținerea financiară a Departamentului de Statistică al Organizației Națiunilor Unite în colaborare cu Organizația Mondială a Turismului a ONU, cu participarea reprezentanților din 15 țări;

- seminarul de sensibilizare privind metodologia cercetării „Utilizarea timpului”;
- 5 mese rotunde: „Abordări ale excluziunii sociale în Republica Moldova.

Aspecte metodologice și analitice”, „Prezentarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr.160 privind statistica muncii”, „Utilizarea datelor administrative în scopuri statistice de către Biroul Național de Statistică”, „Principiile de organizare și efectuare a Recensământului general agricol” și „Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie”;

- atelierul de lucru cu privire la măsurarea excluziunii și incluziunii sociale în contextul politicilor naționale și sectoriale;
- eveniment public organizat cu ocazia Zilei Mondiale a Statisticii, marcată pentru prima dată la nivel internațional și în Republica Moldova.

4.6. RELAȚIILE CU MASS-MEDIA

Ca și în anii precedenți, în decursul anului 2010 relațiile de comunicare cu presa scrisă și vorbită din Republica Moldova au fost întreținute prin sensibilizarea față de informația statistică și, prin intermediul acestora, informarea publicului despre situația social-economică a țării. BNS este deschis spre colaborare cu toate mijloacele de informare în masă, la etapa actuală conlucrându-se cu o bună parte dintre acestea. În acest scop au fost adoptate toate măsurile de respectare a drepturilor tuturor reprezentanților mass-media interesate de a avea acces la datele statistice produse, conform Graficului de emitere a comunicatelor de presă și a volumului informației prezentat în baza Programului lucrărilor statistice al instituției, documente plasate pentru informare pe pagina web a BNS. În scopul facilitării interpretării corecte a datelor și eliminării folosirii eronate a statisticilor, celor interesați li s-a asigurat accesul on line la legislația și metodologia statistică, precum și consultanța necesară din partea statisticienilor.

BNS a difuzat în tot cursul anului comunicate de presă cu referință la domeniile de activitate social-economice a țării, precum și cu privire la organizarea activității Biroului. Comunicatele de presă au fost transmise către instituțiile media, atât centrale, cât și locale, oficial înregistrate în țară, conform graficului de emitere a comunicatelor de presă, care este plasat lunar pe pagina web oficială a BNS. Graficul de emitere a comunicatelor de presă cu principalii indicatori statistici a fost respectat, iar informațiile difuzate au reflectat complexitate și profesionalism în prezentare. Este de menționat că, comunicatele de presă, în număr de 417 total (din care 248 au fost emise de organele teritoriale de statistică), au fost difuzate către toate categoriile media naționale (presa scrisă, agențiile de presă, posturile de radio și televiziune), precum și către instituțiile publice centrale și locale. Reprezentanții mass-media au fost informați despre toate evenimente de interes public organizate de către BNS în anul de referință. Interviuurile și numărul remarcabil de comunicate de presă, cu referire la domeniile de activitate social-economice ale țării și ale raioanelor, au reprezentat



problems and solutions organised with the financial support of United Nations Statistical Division in cooperation with World Tourism Organisation, with the participation of representatives of 15 countries;

- Seminar on the methodology of „Time Use Survey”;
- Five round tables: „Ap-

proaches to social exclusion in the Republic of Moldova. Methodological and analytical aspects”, „Presentation of ILO Convention Nr.160 on Labour Statistics”, „NBS Administrative data use in statistical purpose by the National Bureau of Statistics”, „Principles of organisation and carry out of the General Agricultural Census” and „Reconciliation between professional and family life”;

- Workshop on the measurement of social exclusion and inclusion in the context of national and sector policies;
- Public event organised with the occasion of World Statistics Day, celebrated for the first time at the international level and in the Republic of Moldova.

4.6. RELATION WITH MASS MEDIA

Likewise, the previous years, during 2010, communication relations with written press and radio and television in the Republic of Moldova were maintained by drawing attention to statistical information and public information on the social-economic situation of the country. NBS is open to cooperation with all information means, and there is collaboration with most of them currently. In this context, all measures were adopted to respect the rights of all interested mass-media representatives to access produced statistical data, according the Release Calendar of all press releases and information presented according the NBS Program of Statistical Works - documents placed for information on the NBS webpage. In order to facilitate correct data interpreting and avoiding statistics misuse, the online access to statistical legislation and methodology and necessary statisticians' consultancies were provided to all interested persons.

During the whole year, NBS disseminated press releases referring to all social-economic fields of activity, and to NBS activity organisation. Press releases were sent to officially registered mass-media institutions, both, central and local, according the Release Calendar of press releases, which

is monthly placed on the NBS web page. Release Calendar of press releases with the main statistical indicators was respected and the disseminated information proved complexity and professionalism in presentation. It should be mentioned that all 417 press releases (of which 248 were issued by territorial statistical offices) were disseminated to all categories of national mass-media institutions (written press, press agencies, Radio and Television), and to central and local public institutions. Mass-media representatives

were informed about all events of public interest organised by NBS during the reference year. Interviews and the significant number of press releases referring to all fields of country and rayons social-economic activity represented the main NBS linkages with mass media representatives.

In the same time, Release Calendar materials were disseminated and printed, in particular in the frame of specialised transmissions and headings (partly, those with



principalele mijloace de legătură a Biroului cu reprezentanții mass-media.

În același timp, au fost difuzate și tipărite materiale afe-rente graficului de difuzare, mai cu seamă în cadrul emisiu-nilor și rubricilor specializate (în parte cele cu profil econo-mic) cu participarea factorilor de decizie și a specialiștilor BNS.

Înțelegând specificul de activitate al presei, punctual, în timp util și într-o formă rapidă s-a răspuns la multiplele so-licitări parvenite din partea reprezentanților presei. Cereri-le de informație statistică sînt soluționate în scris, deseori recurgîndu-se la modalitatea cea mai rapidă de primire a solicitărilor și expediere a răspunsurilor – poșta electronică.

Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date sta-tistice din cursul anului ține de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine Codului de bune practici ale statisticilor europene, elaborat de autoritatea statistică a UE și prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova, sau lipsa informației.

Conștientizînd faptul că, presa devine unul din principa-liei vectori de diseminare rapidă a datelor și a informațiilor statistice către utilizatori, apreciem înalt tendința mass-me-dia națională în reflectarea datelor statistice pentru publicul larg, fapt ce denotă importanța presei scrise și vorbite în formarea culturii statistice a societății.

economic profile) with the participation of decision-making factors and NBS specialists.

Timely and rapidly, it was answered to multiple mass me-dia representatives' requests understanding the peculiarity of mass media activity. The requests of statistical informa-tion are answered in written form, often using the most rapid form of request reception and an-swers presentation – email.

During the year, the refusal cases to satisfy statistical data requests were reasoned by the confidentiality of individual data, whose disclosure violates the European Statistics Code of Practice, developed by the EU statistical authority, and the pro-visions of the Law on Official Statistics of the Republic of Moldova, or lack of information.

We are aware of the fact that mass media becomes one of the main vectors in rapid statistical data and information dissemination to the public, and we highly appreciate the ten-dency of national mass media to reflect statistical information for the public, fact outlining the relevance of written and oral mass media in the creation of statistical culture of society.



5. INFRASTRUCTURA STATISTICĂ

În linii generale activitatea de producere a informației statistice în anul 2010 s-a efectuat în baza:

- metodologiilor/metodelor statistice (de elaborare a indicatorilor statistici și realizare a cercetărilor statistice) elaborate și/sau perfecționate în baza standardelor statistice și celor mai bune practici internaționale, prin adaptarea acestora la particularitățile țării;
- cercetărilor statistice realizate nemijlocit de BNS, precum și chestionarelor/anchetelor statistice și (datelor) administrative prezentate de către alte instituții de stat de resort, care dețin informația necesară pentru elaborarea statisticii oficiale de către BNS;
- aplicațiilor informatice standardizate (SPSS, STATA) și specifice, elaborate de BNS.

Totodată, în vederea asigurării funcționării eficiente a sistemului statistic, Biroul Național de Statistică a utilizat un sistem de clasificatoare, nomenclatoare și registre statistice. Întru producerea informației statistice comparabile la nivel internațional, în special al Uniunii Europene, BNS utilizează versiunile naționale ale clasificărilor statistice elaborate în conformitate cu cele internaționale.

Din totalurile cercetărilor statistice efectuate de BNS, majoritatea - 91% sînt realizate în mod exhaustiv, iar circa 9% se realizează pe baza metodelor selective (prin sondaj). Crearea în procesul de tranziție la economia de piață a unui număr mare de agenți economici, preponderent cu proprietate privată, extinderea activității sectorului neorganizat în economie au impus necesitatea reformării sistemului observărilor statistice, bazate pe implementarea cercetărilor prin sondaj, în conformitate cu practica mondială. Totodată, e necesar de menționat că, prin intermediul cercetărilor prin sondaj se elaborează indicatori de importanță social-economică așa ca: veniturile și cheltuielile populației, rata sărăciei, rata șomajului, nivelul inflației, activitatea sectorului neorganizat în agricultură, comerț.

În anul 2010 au continuat lucrările ce țin de dezvoltarea metodelor selective de colectare a datelor prin intermediul sondajelor. De către Secția cercetări prin sondaj au fost întreprinse acțiuni importante în vederea elaborării, implementării și îmbunătățirii metodologiei de eșantionare, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale UE, precum și cu necesitățile BNS. Astfel, în anul de referință au fost elaborate și implementate pentru prima dată metodologii de eșantionare și inferență statistică pentru 3 cercetări statistice noi privind: reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie, activitățile copiilor și violența față de femei în familie.

A fost dezvoltată și implementată metodologia de eșantionare pentru cercetările statistice din domeniul business pe termen scurt, avînd la bază Regulamentul CE nr. 1165/98 referitor la statisticile pe termen scurt.

Au fost elaborate principiile metodologice de cercetare a loturilor de pe lîngă casă din mediul urban și a întovărășirilor pomicole în cadrul lucrărilor de pregătire către efectuarea recensămîntului general agricol.

Ancheta structurală anuală, efectuată de Direcția infrastructură statistică și rapoarte financiare, este cea mai complexă cercetare statistică din domeniul economic, care prezintă rezultatele activității întreprinderilor, inclusiv mici și mijlocii, realizată prin metoda cercetărilor prin sondaj. Ancheta structurală conține o totalitate de indicatori, prin intermediul cărora se caracterizează întregul sistem productiv și comercial al întreprinderii. Diseminarea rezultatelor anchetei structurale a fost realizată prin elaborarea publicației „Rezultatele anchetei structurale în întreprinderi”, plasată

5. STATISTICAL INFRASTRUCTURE

In general, during 2010, the production activity of statistical information was based on the following:

- Statistical methodologies/methods (calculation of statistical indicators and organisation of statistical surveys) developed and/or improved based on international statistical standards and best practices, by adapting them to the country peculiarities;
- Statistical surveys organised directly by NBS, and statistical surveys/questionnaires and administrative (data) presented by other line state institutions, having the information necessary to produce NBS official statistics;
- standardised IT applications (SPSS, STATA) and specific, developed by NBS.

Simultaneously, the National Bureau of Statistics used a system of statistical classifications, registers and nomenclatures in order to ensure efficient functioning of statistical system. NBS uses national versions of statistical classifications developed according international equivalents, in order to produce comparable statistics at the international and, in particular, at the European Union level.

Majority of statistical surveys organised by NBS - 91% are exhaustive, while 9% are organised using selective methods (sample). The creation of a high number of economic units on the market, during the process of transition to market economy, mainly with private property, the extension of activity of non-organised sector of economy forced the need to reform the system of statistical surveys, based on implementation of sample surveys, according international practice. In the same time, it is necessary to mention that indicators of social-economic relevance are produced based on sample surveys, namely: population incomes and expenditures, poverty rate, unemployment rate, inflation level, activity of non-organised sector in agriculture and trade.

During 2010, the works on the development of selective methods of data collection through sample surveys continued. Section of Sample Surveys undertook relevant activities in what concerning the development, implementation and improvement of sample methodology according international standards, in particular of EU, and following NBS needs. Thus, during the reference year, sample methodologies and statistical inference methods were developed and implemented for the first time for three new statistical surveys on: reconciliation between professional and family life, children activities and domestic violence against women.

Sampling methodology short-term Business Surveys was developed and implemented based on EC Regulation Nr. 1165/98 on Short-Term Statistics.

Methodological principles of survey of plots nearby house of urban area and orchard associations were developed in the framework of preparation activities for the organisation of the General Agricultural Census.

Structural annual survey, organised by the Division of Statistical Infrastructure and Financial Reports, is the most complex economic statistical survey, which presents results of business activity, including small and medium enterprises, and carried out based on sample survey methods. Structural survey comprises a set of indicators that characterise the entire enterprise production and trade system. The dissemination of structural survey results was done through the publication „Results of structural business survey”, which is placed on the NBS official

pe pagina oficială a BNS. Publicația conține indicatori referitor la producția și forța de muncă, structura principalelor tipuri de activități și eficacitatea lor etc.

În anul 2010 a fost efectuată o muncă enormă la elaborarea chestionarelor și instrumentarului statistic privind implementarea cercetării integrate pe termen scurt care va substitui 9 cercetări statistice infraanuale existente. Scopul implementării acestei cercetări este armonizarea statisticii naționale pe termen scurt conform Regulamentelor UE nr. 1165/1998 și 1158/2005 privind indicatorii pe termen scurt în industrie, construcții, comerț și servicii. De asemenea, un obiectiv major al acestei cercetări este trecerea de la cercetările exhaustive la cercetările selective în domeniul statisticii întreprinderilor pe termen scurt, precum și micșorarea presiunii informaționale asupra agenților economici și optimizarea termenelor de prezentare a rapoartelor (chestionarelor) statistice pe termen scurt. Grație colaborării dintre BNS și Proiectul USAID/BIZTAR, a fost elaborată și urmează a fi pusă în aplicare, începând cu ianuarie 2011, cercetarea statistică integrată pe termen scurt (lunară și trimestrială). În alți termeni este vorba de elaborarea și utilizarea formei consolidate de raportare statistică UNICA, precum și determinarea unui eșantion de cca 10300 de întreprinderi pentru utilizarea formei respective în 2011. De asemenea, cu ajutorul Proiectului a fost organizată instruirea a cca 245 de specialiști din oficiile teritoriale ale BNS privind implementarea cercetării integrate pe termen scurt. În paralel se va lucra în direcția creării posibilităților de transmitere de către agenții economici a rapoartelor statistice prin internet.



webpage. The publication comprises indicators on the production and labour force, structure of main economic activities and their efficiency, etc.

In 2010, significant efforts were made in the development of statistical questionnaires and tools for the implementation of integrated short-term statistical survey, which shall substitute nine existing infra-annual statistical surveys. The reasons of implementation of this survey is the harmonisation of national short-term statistics according EU Regulations Nr. 1165/1998 and 1158/2005 on short-term indicators in industry, constructions, trade and services. In addition, a major objective of this survey is the transfer from exhaustive surveys to the sample ones in the field of short-term business statistics, also the decrease of response burden on economic units and the optimisation of reports (questionnaires) presentation deadlines. Integrated short-term statistical survey (monthly and quarterly) was developed and is going to be implemented in January 2011, grace the cooperation between NBS specialists and USAID/BIZTAR Project. In other words, we mean the development and use of consolidated form of statistical reporting UNICA, and the determination of a sample of approximately 10300 enterprises for the use of corresponding form in 2011. In addition, the training of 245 specialists of NBS territorial statistical offices on the implementation of short-term integrated survey was organised with the Project assistance. In parallel, we are working towards creating possibilities for internet data transmission from economic units.

6. INFRASTRUCTURA TEHNICĂ

Nu poate fi realizată operativ o producție statistică de calitate fără contribuția importantă a tehnologiei informației. Este deosebit de importantă și primordială adaptarea statisticii naționale la cerințele informaționale existente, asigurând prin aceasta implementarea tehnologiilor informaționale moderne, comparabilitatea datelor statistice la nivel internațional, și reducând presiunea informațională asupra respondenților.

Informatizarea statisticii și modernizarea bazei informaționale statistice, ridicarea operativității și calității lucrărilor de colectare, procesare și diseminare a datelor statistice au fost condițiile de bază în realizarea sarcinilor puse în fața BNS în anul 2010. Esența înnoirii sistemului informațional și informatizarea organelor statistice constă în elaborarea unei strategii unice și a unui complex unic de programe pentru colectarea, procesarea și diseminarea informației, structurarea lucrărilor executate într-un complex de aplicații electronice sau programe flexibile.

În cadrul BNS, *Direcția Generală Tehnologii Informaționale* (DGTI) realizează funcțiile de colectare, verificare, analiză, validare, sistematizare și centralizare a datelor recepționate de la organele teritoriale de statistică sau direct de la furnizorii de informație, lucrul de elaborare a aplicațiilor IT și bazelor de date (crearea, ținerea și extragerea informației), elaborarea și ținerea registrelor întreprinderilor și organizațiilor participante în cercetări statistice, lucrări de tipar a formularelor și altor materiale statistice, deservirea (lucrări de gospodărie și achiziție a mărfurilor/serviciilor) și alte lucrări.

Pe parcursul anului 2010 s-a urmărit perfecționarea și îmbunătățirea infrastructurii tehnice a sistemului informatic pentru realizarea statisticii oficiale. A fost aprobat *Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat* (SIA) al Biroului Național de Statistică (Hotărârea Guvernului nr. 856 din 21.09.2010). SIA BNS este un sistem informațional și de telecomunicații care se caracterizează prin existența unui punct unic de acces la resursele, aplicațiile și serviciile informaționale din cadrul BNS. Acesta va servi drept instrument de susținere a tuturor activităților Biroului prin oferirea mijloacelor tehnice de schimb informațional, colaborare și transparentizare a activităților desfășurate. În aceste condiții, SIA BNS va crea un mediu informațional accesibil, modern și securizat pentru asigurarea comunicării și colaborării personalului BNS, a subdiviziunilor acestuia, a funcționarilor de stat și a altor persoane abilitate.

Respectivul sistem informațional are ca obiectiv crearea unui sistem modern de colectare, prelucrare, stocare și diseminare a informației, în corespundere cu standardele internaționale și practica avansată în domeniu, în vederea asigurării autorităților publice centrale și locale, a altor utilizatori cu informație statistică autentică, relevantă, fiabilă, oportună în conformitate cu standardele internaționale privind situația și tendințele de dezvoltare economico-socială. Implementarea SIA BNS constituie un factor important atât pentru sporirea accesului societății la informația statistică calitativă, cât și pentru micșorarea sarcinii informaționale asupra agenților economici, oferindu-le oportunități de transmitere electronică a datelor statistice. Prin exploatarea sistemului vor fi soluționate următoarele probleme de bază:

- construirea unui sistem unificat de clasificare a datelor, direcțiilor și tematicilor activității statistice;
- formarea resurselor informaționale statistice de stat pentru susținerea proceselor decizionale și de conducere;

6. TECHNICAL INFRASTRUCTURE

The qualitative and rapid statistical production can be achieved with the relevant contribution of Information Technologies. It is highly important and primordial the adaptation of national statistics to existing information needs, thus, ensuring the implementation of modern information technologies, statistical data comparability at the international level, and the decrease of information burden on the respondents.

The main conditions in achieving the NBS basic tasks in 2010 were the computerisation of statistics and modernisation of statistics computer background, improving efficiency and quality of collection, processing and dissemination works. The focus on renewal of IT system and computerisation of statistical offices consists in the development of a unique strategy and a unique set of programs for information collection, processing and dissemination, and structuring of executed works in a set of electronic applications or flexible programs.

In the frame of NBS, the *Main Division of Information Technologies* (MDIT) perform the functions of collection, validation, analysis, systematisation and aggregation of data received from territorial statistical offices or directly from information suppliers, the works on the development of IT applications and databases (creation, information maintenance and extraction), development and maintenance of registers of enterprises and organisations participating in statistical surveys, printing activities of statistical documents and questionnaires, technical assistance and other works (maintenance and purchase works of goods/services).

During 2010, we followed the development and improvement of technical infrastructure of IT system for the production of official statistics. The *Technical Concept of the Automated Information System* (AIS) of the National Bureau of Statistics was approved (Government Decision Nr. 856 from 21.09.2010). AIS NBS is an information and telecommunication system characterised by the existence of a unique access point to resources, applications, and information services in the frame of NBS. This would serve as a supporting tool for all NBS activities by offering technical means of information share, collaboration and transparency of performed activities. In these conditions, AIS NBS shall create an accessible information environment, modern and secure to ensure cooperation and communication among NBS specialists, its subdivisions, state officers and other empowered persons.

The corresponding information system has the purpose to create a modern system of information collection, storage and dissemination according international standards and best practices in the field, in order to provide central and local public authorities and other users with relevant, reliable, and timely statistical information according international standards on the social-economic situation and development trends. Implementation of AIS NBS represent an important factor both for increasing the society access to qualitative statistical information and to decrease the response burden on economic units, by offering possibilities of electronic statistical data transmission. The following basic problems are to be solved by using the system:

- Creation of a unified system of data classification, by directions and topics of statistical activities;
- Formation of state statistical information sources to support decision-making and management processes;

- automatizarea colectării, stocării, procesării și analizei datelor, a procesului de elaborare a documentelor statistice, inclusiv a chestionarelor / anchetelor statistice;
- crearea stocurilor informaționale de date despre diferiți subiecți ai activității economice (Registrului național al unităților statistice);
- sporirea gradului de informare a utilizatorilor despre programele și proiectele din sfera statisticii, existente și planificate;
- oferirea posibilității efectuării de analize în diferite aspecte, cercetări științifice, inclusiv cu ajutorul instrumentelor OLAP, Business Intelligence și Data Mining;
- asigurarea posibilității de adaptare flexibilă la condiții și sarcini variabile, puse în fața organelor statisticii oficiale;
- crearea sistemului de diseminare a informației statistice în conformitate cu standardul SDMX;
- crearea unei infrastructuri TIC, care să corespundă necesităților SIA BNS (calculatoare, canale de transmitere a datelor, etc.).

DGTI a realizat în anul 2010 o multitudine de lucrări, printre care:

- asigurarea suportului IT în achiziționarea, instalarea și dotarea cu echipament de calcul pentru organele teritoriale de statistică în cadrul pregătirii către RGA (37 calculatoare și 37 servere);
- elaborarea produselor program noi bazate pe tehnologii Web, cu acces securizat și centralizat pentru statistica comerțului, cercetarea integrată pe termen scurt și recensământul general agricol;
- proiectarea sistemului informațional statistic integrat și definitivarea etapelor de dezvoltare;
- organizarea și desfășurarea cursurilor de instruire în domeniul tehnologiilor informaționale pentru personalul BNS, în total 120 ore pentru 28 colaboratori.



- Automation of data collection, storage, processing and analysis, of statistical documents development process, including the statistical questionnaires/surveys;

- Creation of information stocks of data on various subjects of economic activity (National Register of Statistical Units);

- Increase of user information level on projects and programs from statistics, existing and planned;

- Offering possibilities of analyses in various aspects, scientific researches, including with the assistance of tools, such as OLAP, Business Intelligence and Data Mining;

- Ensuring the possibility of flexible adaptation to varying conditions and tasks, faced by the bodies of official statistics;

- Creation of system of statistical information dissemination according SDMX standard;

- Creation of a TIC infrastructure, which would correspond to AIS NBS needs (computers, data transmission channels, etc.).

During 2010, MDIT performed multiple works, such as:

- Ensured IT support in purchase, installation, and equipment of territorial statistical offices in the framework of preparation works for the GAC (37 computers and 37 servers);

- Developed the new software products based on Web solutions, with secured

and centralised access for Trade Statistics, Short-term Integrated Survey and the General Agricultural Census;

- Design of integrated statistical information system and the finalisation of development stages;

- Organisation and carry out of IT training courses for NBS staff, in total 120 hours for 28 specialists.

7. ACTIVITATEA ORGANELOR TERITORIALE PENTRU STATISTICĂ

Organele teritoriale pentru statistică (OTS) au desfășurat pe parcursul perioadei de raportare un ansamblu de acțiuni și măsuri complexe în scopul îmbunătățirii colectării datelor de la unitățile raportoare, prelucrării corespunzătoare a informațiilor și realizării diseminării rezultatelor cercetărilor statistice în concordanță cu necesitățile utilizatorilor și cu așteptările populației.

O atenție deosebită s-a acordat controlului total și permanent al datelor statistice, sub aspectul completitudinii și calității, la fiecare etapă și fază de lucru, în principal, introducerea pe suport tehnic și validarea datelor aferente cercetărilor statistice și rapoartelor financiare (contabile), centralizării acestora și prezentării datelor generalizate către DGIT a BNS și nemijlocit către aparatul central al BNS. Astfel, în anul 2010 organele teritoriale pentru statistică au prezentat la DGIT peste 800 mii rapoarte, colectate de la circa 47 mii respondenți.

În ceea ce privește activitatea de diseminare, în anul de raport organele teritoriale pentru statistică au elaborat și difuzat organelor administrației publice locale diverse analize și sinteze la nivel local vizînd situația social-economică a raionului/municipiului, pe domenii statistice distincte, sub formă de: rapoarte analitice (145), note informative (274), informații operative (264), buletine statistice, rapoarte sau tabele generalizate (în total 5805).

Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a elaborat și editat culegerea de date statistice *Chișinău în cifre, ediția anului 2010*, care este plasată și pe site-ul BNS.

În vederea consolidării unei imagini statistice pozitive și corecte bazate pe credibilitate, s-a pus accent pe cooperare cu mass-media locală, prin interviuri și participări în direct la emisiuni de radio, apariții în articole pe diferite teme de actualitate economică sau socială. Astfel, în anul 2010 organele teritoriale pentru statistică au emis 248 comunicate de presă, cu referire la domeniile de activitate ale raionului/ municipiului și au organizat 34 interviuri la radio.

Organele teritoriale pentru statistică, conlucrînd cu organele administrației publice locale (Inspectoratul Fiscal, Direcția Financiară, Camera Înregistrării de Stat, Inspecția de Stat în Construcții, Agenția Ecologică Zonală etc.) de comun acord au organizat 103 seminare pentru agenții economici din teritoriu privind ameliorarea disciplinei de raportare, explicarea prevederilor Legii cu privire la statistica oficială, a normelor metodologice privind completarea rapoartelor statistice, a modului de calculare a indicatorilor economici etc.

În anul 2010, specialiștii direcțiilor/secțiilor ramurale ale BNS: Direcția statistică forței de muncă și demografiei, Direcția statistică socială și a nivelului de trai, Secția cercetări prin sondaj au organizat seminare de instruire pentru 193 specialiști controlori și operatori de interviu din cadrul rețelei integrate AFM și CBGC privind însușirea modului AFM „Reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie”, generalizarea activităților pentru anul 2010 și evaluarea profesională, iar pentru 36 noi angajați controlori și operatori - vizînd însușirea metodologiei de desfășurare a cercetărilor statistice din domeniul social.

Este de remarcat că, începînd cu anul 2009, BNS a implementat sistemul de evaluare anuală a performanțelor în activitatea OTS, cu referire la: gradul de cuprindere a unităților raportoare; respectarea termenelor de prezentare a rapoartelor; calitatea datelor statistice; sarcina informațională

7. ACTIVITY OF TERRITORIAL STATISTICAL OFFICES

During the reporting period, territorial statistical offices (TSO) performed a series of complex activities and measures with the purpose to improve data collection from reporting units, corresponding information processing and dissemination of results of statistical surveys according user needs and population expectations.

A specific attention was paid to total and permanent control of statistical data, from the perspective of completeness and quality at every work stage, and basically, data entry on hardware and validation of data related to statistical surveys and financial reports (bookkeeping), their aggregation and presentation to MDIT of NBS and directly to NBS Headquarter.

Thus, in 2010, territorial statistical offices presented over 800 thousand reports to MDIT, collected from approximately 47 thousand respondents.

In what concerning the dissemination activity, during the reporting year, territorial statistical offices developed and disseminated to the bodies of local public administration diverse analyses and syntheses on the social-economic situation of the country/rayon, at the local level, by distinct statistical areas in form of: analytical reports (145), information notes (274), ad-hoc information (264), statistical bulletins, reports or aggregated tables (in total 5805).

Main Division of Statistics of municipality Chisinau developed and issued the compilation of statistical data *Chisinau in figures, 2010* issue, which is placed on the NBS webpage.

An emphasis was put on the cooperation with local mass media, through interviews and direct participation in Radio transmissions, articles on various economic or social topics in order to consolidate a positive and correct statistical image based on credibility. Thus, during 2010, local statistical offices issued 248 press releases, referring to all areas of activity of the rayon/municipality and organised 34 radio interviews.

Territorial statistical offices together with local public administration bodies (Tax Authority, Finance Division, Chamber of State Registration, State Inspection in Construction, Regional Environment Agency, etc.) organised 103 seminars for rayonal economic units on the improvement of reporting discipline, explanation of provisions of the Law on Official Statistics, methodological standards on the completion of statistical reports, calculation methods of economic indicators, etc.

In 2010, specialists of NBS branch sections/divisions: Division of Labour Force and Demography, Division of Social Statistics and Living Standard, Section of Sample Surveys organised training seminars for 193 supervisors and interviewers of the integrated LFS-HBS network on the LFS module „Reconciliation between professional and family life”, generalisation of activities for 2010 and professional evaluation, and for 36 newly hired supervisors and interviewers – on the methodology of organisation of social statistical surveys.

It should be mentioned that, since 2009, NBS implemented the system of annual evaluation of performances in the TSO activity, concerning: coverage level of reporting units; deadlines respect for the reports; statistical data quality; information task of TSO staff; dis-



asupra personalului OTS; diseminarea informației statistice; activitatea economico-financiară. În cadrul ședinței Colegiului BNS privind rezultatele activității în anul 2010 au fost menționate organele teritoriale cu cele mai bune performanțe în anul 2010 Direcțiile pentru statistică: Glodeni - locul I, Bălți - locul II, Rîșcani și Călărași - locul III. Dintre secțiile pentru statistică cu cele mai bune performanțe a fost menționată Secția pentru statistică a raionului Cantemir.

semination of statistical information; economic-financial activity. In the framework of NBS Board meeting on the results of 2010, the territorial offices with the best performances in 2010 were mentioned: Divisions for Statistics: Glodeni – I place, Balti – II place, Riscani and Calarasi – III place. The Section for Statistics of rayon Cantemir was mentioned as one of the sections with the best performances.



8. COOPERAREA STATISTICĂ INTERNAȚIONALĂ

În anul de raport s-a acordat prioritate cooperării statistice internaționale care a devenit un pilon hotărâtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organisme internaționale și aderare la Uniunea Europeană. Elaborarea informației statistice conform metodologiilor adaptate la normele internaționale, în primul rând ale ONU și Uniunii Europene, influențează pozitiv asupra imaginii Republicii Moldova peste hotarele ei, favorizând fluxul investițional în stat, exportul produselor autohtone etc., precum și creșterea economică a țării și a bunăstării populației. În acest scop, pe parcursul întregului an s-a lucrat intens asupra perfecționării sistemului de indicatori statistici, metodologiilor de calcul a acestora și a metodelor de colectare a datelor în conformitate cu standardele internaționale. În cadrul asistenței tehnice a organismelor internaționale, specialiștii BNS au elaborat cu sprijinul experților străini proiecte tematice pentru diverse domenii de activitate.

Reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova se efectuează în mare parte cu concursul organizațiilor internaționale, serviciilor statistice naționale ale altor țări. Astfel, Biroul Național de Statistică se bucură de o colaborare fructuoasă și o imagine pozitivă din partea organizațiilor internaționale (Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Eurostat, Organizațiile Națiunilor Unite, inclusiv UNICEF, UNIFEM, UNFPA, UNESCO, FAO, OIM, OMS) și de relații bilaterale multiple cu instituțiile naționale din alte țări (Federația Rusă, România, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia, Norvegia, Estonia etc.). În relația sa cu partenerii, Biroul Național de Statistică dă dovadă de profesionalism și abilități de cooperare în vederea atingerii obiectivelor comune.

În anul 2010, BNS a derulat acțiuni în cadrul:

- *Memorandumului de înțelegere între Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova și Eurostat* privind schimbul de date statistice (semnat la 07.07.2002), BNS trimestrial transmite către Eurostat informația statistică vizând comerțul exterior;
- *Memorandumului de Acord între Statistica Norvegiei și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova* privind suportul în dezvoltarea sistemului statistic național (semnat la 26.02.2009), în următoarele domenii: statistica industriei, statistica demografică, diseminarea informației, Registrul unităților statistice, sistemul conturilor naționale, metode statistice, tehnologii informaționale;
- *Protocolului de cooperare în domeniul statisticii între Institutul Național de Statistică din România și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova* (semnat la 08.11.2004) privind managementul calității în statistică (experiența României în realizarea cercetărilor statisticii business pe termen scurt);

8. INTERNATIONAL COOPERATION IN STATISTICS

During the reporting year, a priority was given to international statistical cooperation, which became a milestone in the harmonisation of Moldovan statistics to international standards, a necessary condition for respecting the state policy of adhering to international organisations and European Union. The production of statistical information according to methodologies adapted to international standards and first, of UN and European Union, influences positively the image of the Republic of Moldova abroad, thus favouring state investment flow, export of national products, etc., and the growth of country economy and population welfare. In this context, during the entire year, it was worked on the improvement of system of statistical indicators, their calculation methodologies and data collection methods according to international standards. In the framework of technical assistance from international organisations, NBS specialists together with foreign experts developed topic projects for various fields of activity.

The reform of the national statistical system of the Republic of Moldova is performed mainly with the assistance of international organisations and national statistical services of other countries. Thus, the National Bureau of Statistics benefits of fruitful cooperation and a positive image from international organisations (World Bank, International Monetary Fund, Eurostat, United Nations, including UNICEF, UNIFEM, UNFPA, UNESCO, FAO, ILO, WHO) and multiple bilateral relations with national statistical institutions of other countries (Russian Federation, Romania, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Sweden, Norway, Estonia etc.). The National Bureau of Statistics proves professionalism and cooperation abilities in achieving common objectives in relations with its partners.

During 2010, NBS performed activities in the framework of:

- *Memorandum of Understanding between the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova and Eurostat* concerning the exchange of statistical information (signed on 07.07.2002), NBS sends quarterly to Eurostat statistical information on External Trade;
- *Memorandum of Understanding between Statistics Norway and the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova* on the support in the development of national statistical system (signed on 26.02.2009), comprising the following areas: industry statistics, demography statistics, information dissemination, Register of Statistical Units, System of National Accounts, statistical methods, information technologies.
- *The protocol of cooperation in statistics between the Institute of Statistics of Romania and the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova* (signed on 08.11.2004) concerning quality management in statistics (Romanian experience in the organisation of short-term business surveys);



- Proiectului „Consolidarea sistemului statistic național” finanțat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în domeniul statisticii sociale;

- În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.903 din 24.09.2010 a fost semnat Acordul specific de colaborare cu SIDA, care prevede acordarea asistenței financiare de către Guvernul Suediei în domeniul RGA pe perioada 2010-2012;

- De asemenea FAO, Guvernul României și Uniunea Europeană vor oferi contribuție financiară substanțială pentru realizarea RGA.

În anul de raport, BNS a completat cu date statistice și a expediat organismelor internaționale 104 chestionare (dintre care 24 chestionare - pentru Comitetul de Statistică al CSI) din diverse domenii statistice, periodicitatea fiind în cea mai mare parte anuală.

- Project „Strengthening the National Statistical System” financed by the United Nations Development Program in the field of social statistics;

- According the Government Decision Nr.903 from 24.09.2010 the Cooperation Agreement with SIDA was signed, providing the financial technical assistance from the Government of Sweden for the organisation and carry out of GAC for the period 2010-2012;

- Similarly, FAO, the Government of Romania and European Union will offer the significant financial contribution for the GAC conducting.

During the reporting year, NBS completed 104 questionnaires of various statistical areas, with various frequencies, mostly annual (of which 24 questionnaires – for the Interstate Statistical Committee of the Commonwealth of Independent States) and sent to international organisations.

9. RESURSELE UMANE

9.1. STRUCTURA PERSONALULUI BNS

Efectivul limită al aparatului central (AC) al Biroului Național de Statistică în anul 2010 a constituit 107 unități de personal, a Direcției recensăminte pe lângă BNS – 7 unități, a Direcției Generale Tehnologii Informaționale pe lângă BNS (DGTI) – 82 unități, a Serviciului informațional al rapoartelor financiare de pe lângă BNS (SIRF) – 11 unități, organelor teritoriale pentru statistică – 395 unități de personal (fără personal de interviu).

La sfârșitul anului (la 31.12.2010) la nivelul aparatului central al BNS numărul salariaților a constituit 97 persoane, 93,8% revenind femeilor, și respectiv 6,2% – bărbaților.

În cadrul DGTI numărul salariaților la 31.12.2010 a constituit 81 persoane, din care 80,2% – femei și 19,8% – bărbați.

Din numărul total de posturi, 511 constituie posturile de funcționar public, din care 102 – în AC, 7 – în Direcția recensăminte, 10 – în SIRF și 392 în OTS. Din total posturi, nouă posturi revin personalului de deservire tehnică ce asigură funcționarea autorității publice.

Vîrsta medie a personalului aparatului central al BNS constituie 38 de ani. În același timp vîrsta medie a conducerii la nivel superior constituie 43 de ani, în cazul conducerii la nivel mediu – 49 de ani, iar în cazul personalului executiv – 39 de ani.

Vîrsta medie a personalului DGTI constituie 44 de ani, a conducerii la nivel superior – 28 de ani, a conducerii la nivel mediu – 48 de ani, iar în cazul personalului executiv – 47 de ani.

Vîrsta medie a personalului OTS constituie 45 de ani, a conducerii – 48 de ani și a personalului executiv – 42 de ani.

Fluctuația personalului BNS (AC, DGTI și OTS) s-a micșorat, dar rămîne în continuare o problemă majoră: în anul 2010 a constituit 6,5% față de 6,8% în anul 2009. În anul 2010 numărul persoanelor care au fost eliberate din funcții din proprie inițiativă a constituit 37 persoane (AC – 3, DGTI – 3, OTS – 31). În structura fluctuației de personal cea mai mare pondere o dețin persoanele tinere.

Durata medie a stagiului de muncă în cadrul aparatului central al BNS constituie: 9,0 ani pentru conducerea la nivel superior (DGTI – 6,0 ani), 19,9 ani pentru conducerea la nivel mediu (DGTI – 34,3 ani), 11,8 ani în cazul personalului executiv (DGTI – 21,9 ani). În AC ponderea persoanelor cu o durată a stagiului profesional mai mică de 5 ani constituie 22,7%. Ponderea angajaților cu o durată a stagiului profesional ce depășește 10 ani constituie 64,9%.

Ponderea persoanelor în vîrsta pensionară constituie 14,4% în aparatul central, 28,4% în DGTI, 19,0% în OTS.

Motivarea personalului, în special cea financiară insuficientă în condițiile lipsei spațiului locativ, în deosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale a fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști.

9.2. PERFECȚIONARE ȘI COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ

În scopul dezvoltării și îmbunătățirii statisticilor racordate la normele și standardele Uniunii Europene, Secției resurse umane îi revine sarcina de a asigura BNS cu resurse umane calificate care să contribuie la dezvoltarea durabilă a sistemului statistic național. Astfel, în anul 2010 o prioritate a BNS în acest sens a fost integrarea personalului Biroului în procesele de formare profesională continuă, pentru a face

9. HUMAN RESOURCES

9.1. STRUCTURE OF NBS PERSONNEL

In 2010, the staff limit of the Headquarter (HQ) of the National Bureau of Statistics represented 107 staff units, of the Division Censuses nearby NBS – 7 units, of the Main Division of Information Technologies nearby NBS – 82 units, of the Information Service for Financial Reports nearby NBS (ISFR) – 11 units, of territorial statistical offices – 395 personnel units (without interview staff).

By the end of the year (on 31.12.2010), the number of employees represented 97 persons at the level of NBS HQ, with 93.8% of women, and 6.2% – men.

On 31.12.2010, in the frame of MDIT the number of employees represented 81 persons, of which 80.2% were women and 19.8% – men.

From the total number of positions, 511 of them represent the positions of civil servants, of which 102 – in the HQ, 7 – in the Division of Census, 10 – in the ISFR and 392 in the territorial statistical offices. Nine of the total number of positions belong to technical assisting personnel and ensure the functioning of public authority.

Average age of HQ personnel is 38 years. In the same time, the average age of top management is 43 years, in case of middle level management – 49 years, and in case of executive personnel it represents 39 years.

Average age of MDIT personnel represents 44 years, top-level management – 28 years, middle level management – 48 years, and in case of executive personnel it represents – 47 years.

Average age of TSO personnel is 45 years, management – 48 years and of executive personnel – 42 years.

NBS personnel flow (HQ, MDIT and TSO) decreased, but remains a major problem: in 2010, it represented 6.5% as compared to 6.8% in 2009. In 2010, the number of persons fired from own initiative represented 37 persons (HQ – 3, MDIT – 3, and TSO – 31). The highest shares have the young persons in the frame of personnel flow.

Average duration of work experience in the NBS HQ represents 9.0 years for the top level management (MDIT – 6.0 years), 19.9 for the middle level management (MDIT – 34.3 years), 11.8 years in case of executive personnel (MDIT – 21.9 years). Persons with a less than 5 years working experience represent 22.7% in the HQ. The share of employees with a working experience higher than 10 year represents 64.9%.

The share of persons of retirement age represents 14.4% in the HQ, 28.4% in the MDIT, and 19.0% in the TSO.

Motivation of personnel, in particular the insufficient financial stimulation in the conditions of shortages of dwellings, in particular in case of young specialists, represent one of the main causes of increased personnel flow and is a major impediment in attracting and maintaining young specialists.

9.2. PROFESSIONAL TRAINING AND COMPETENCY

The Section of Human Resources is in charge to provide NBS with qualified human resources, which would contribute to sustainable development of the national statistical system, in order to develop and improve the statistics harmonised to European Union standards and requirements. Thus, in 2010, a NBS priority in this context was the integration of NBS personnel in the processes of continuous

față provocărilor continue din domeniu. Acest lucru a fost asigurat prin Planul de instruire a colaboratorilor BNS în anul 2010, care prevede atingerea unor obiective generale, ca: dezvoltarea unor competențe profesionale fundamentale și formarea abilităților practice specifice.

Conform acestui plan, instruirea și perfecționarea personalului s-a realizat la nivelul instituției, pe intern și extern atât în cadrul Academiei de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, cât și în cadrul altor instituții, sau în afara hotarelor țării. Astfel, pe parcursul anului 46 persoane din cadrul BNS au participat la 47 cursuri de instruire și perfecționare organizate în afara hotarelor țării.

La 22 cursuri de instruire organizate la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova au participat 25 colaboratori ai BNS, inclusiv 8 funcționari publici debutanți și 6 colaboratori din cadrul organelor teritoriale pentru statistică. În cadrul altor instituții au fost organizate 8 seminare de instruire la care au participat 12 funcționari publici din cadrul BNS.

Ministerul Finanțelor, în contextul implementării sistemului de management financiar și controlului, auditului intern în sectorul public, standardelor internaționale de raportare

financiară, a organizat 11 seminare de instruire, la care au fost delegați 12 colaboratori din cadrul BNS, inclusiv 3 colaboratori din cadrul organelor teritoriale pentru statistică.

În cadrul BNS de către experții străini au fost realizate 4 cursuri de instruire în domeniile: SAS și PC-Axis pentru 32 de colaboratori ai BNS; specialiștii Direcției Generale Tehnologii Informaționale au

organizat cursuri de instruire privind studiul tehnologiilor informaționale cu participarea a 28 specialiști ai BNS, inclusiv 11 colaboratori din cadrul organelor teritoriale pentru statistică.

Este de menționat faptul, că profesionalismul înalt de care dau dovadă statisticienii din cadrul BNS a fost apreciat la cel mai înalt nivel de către Guvernul Republicii Moldova. În acest context, cu ocazia celebrării în premieră internațională a Zilei Mondiale a Statisticii, Guvernul a decernat 5 premii de gradul II și III unor colaboratori ai BNS.

Specialiștii Direcțiilor/Secțiilor ramurale au organizat seminare de instruire pentru 193 specialiști controlori și operatori de interviu din cadrul rețelei integrate AFM și CBGC privind însușirea modului AFM – “Reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie”, generalizarea activităților pentru anul 2010 și evaluarea profesională, iar pentru 36 noi specialiști controlori și operatori – în domeniul însușirii metodologiei de desfășurare a cercetărilor statistice în domeniul social.

Un impediment important în procesul de asimilare a experienței internaționale în domeniul statisticii constituie insuficiența deprinderilor de cunoaștere a limbii engleze și franceze, care împiedică familiarizarea cu standar-

professional formation, in order to face the permanent challenges in this field. The Plan of Training of NBS specialists ensured this fact in 2010, which presumes the reach of some general objectives, such as: development of fundamental professional competencies and creation of specific practical abilities.

According to this Plan, personnel training and development was performed at the institution level, internal and external, and in the frame of Academy of Public Administration nearby the Presidency of the Republic of Moldova, and in the frame of other institutions, or abroad. Thus, during the year, 46 NBS specialists attended 47 training and development courses organised abroad.

25 NBS specialists, including eight beginners and six specialists of territorial statistical offices participated at 22 training courses organised by the Academy of Public Administration nearby the Presidency of the Republic of Moldova. Eight training seminars were organised in the frame of other institutions attended by 12 NBS civil servants.

In the context of implementation of the system of financial management and control, internal audit in the public sector, and international standards of financial reporting, the Ministry of Finance, organised 11 training seminars attended by 12 NBS specialists, including three specialists of territorial statistical offices.

In the frame of NBS, foreign experts organised 4 training courses on: SAS and PC-Axis for 32 NBS specialists; the MDIT specialists organised training courses on the study of Information Technologies for 28 NBS specialists, including 11 specialists of territorial statistical offices.

It should be mentioned that, the high professionalism proved by the NBS specialists was highly appreciated by the Government of the Republic of Moldova. In this context, the Government awarded five awards of II and III degrees to some NBS specialists with the occasion of celebration for the first time of the World Statistics Day in the Republic of Moldova.

Specialists of branch Divisions/Sections organised training seminars for 193 supervisors and interviewers of the LFS-HBS integrated network on the study of new LFS module – “Reconciliation between professional and family life”, generalisation of activities for 2010 and professional assessment, while for 36 new supervisors and interviewers – on the methodology of organisation of social statistical surveys.

A relevant obstacle in the process of study of international statistical experience is the shortage of linguistic abilities in English and French, fact that impedes the acknowledgment with international statistical standards and best practices of other countries.

We would like to outline that year by year, NBS manages to consolidate the team of specialists. This fact is revealed by the organisation of various events, and informal celebrations, such as the New Year party for all children of NBS specialists, official congratulation



dele internaționale în domeniul statistic și cele mai bune practici ale altor țări.

Ținem să menționăm că, în cadrul BNS se reușește consolidarea an de an a colectivului de colaboratori. Acest fapt se remarcă și prin organizarea diferitor evenimente și sărbători neoficiale, ca serbarea de Anul Nou pentru copiii colaboratorilor BNS, felicitarea oficială a doamnelor și domnișoarelor care activează în cadrul BNS cu ocazia zilei de 8 martie, vizitarea veteranilor de război, foști colaboratori ai statisticii oficiale. De asemenea, a devenit deja o tradiție participarea anuală a colaboratorilor BNS la Spartachiada organizată de Asociația Sindicală Teritorială Chișinău a Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova (SINDASP) ce a avut loc la Campingul de la Vadul-lui-Vodă. Echipele-competitoare (15 la număr), reprezentanți ai serviciilor publice au concurat la șapte probe: minifotbal, volei masculin și feminin, tenis de masă, joc de dame, șah, și pentru prima dată la această ediție - ridicarea halterelor. În cadrul competițiilor, echipa BNS a obținut: locul I - la jocul de dame, locul II - la șah și locul III - la tenis de masă.



of all women with the occasion of 8 March, visit of war veterans, ex-employees in official statistics. Also, it became a tradition already the participation of NBS specialists at the sport Competition organised by the Ter-

ritorial Association of Trade Union of Public Services of Chisinau and the Federation of Trade Unions of the Republic of Moldova (SINDASP) organised at the Vadul-lui-Voda Camping site. The 15 competitors, representatives of public services participated in a competition of seven tests: mini-football, volleyball, for men and women, table tennis, chess and checkers and for the first time during this edition – lifting dumbbells. In the competitions, NBS team was awarded: I place – for checkers, II place – chess and the III place – table tennis.



10. FINANȚAREA BNS

Finanțarea activității sistemului BNS în anul 2010 a fost asigurată din alocații de la bugetul de stat, din mijloace provenite din comercializarea de date și publicații statistice, de la darea în arendă a încăperilor nelocuibile și din suportul financiar din partea donatorilor externi.

În condițiile de austeritate a bugetului pe anul 2010, prin raționalizarea și prioritizarea cheltuielilor, BNS a reușit să acopere cheltuielile necesare realizării Programului lucrărilor statistice pe anul 2010 - *din alocații de la bugetul de stat* în sumă de 49375,4 mii lei (92,3% din total mijloace financiare), din fonduri provenite din prestarea serviciilor cu plată - 91,6 mii lei (0,2 % din total mijloace financiare), din venituri de la darea în arendă a încăperilor nelocuibile, de către organele teritoriale de statistică - 1835,9 mii lei (3,4% din total mijloace financiare), precum și din surse financiare din partea donatorilor externi - 2163,0 mii lei (4,1% din total mijloace financiare).

Pentru întreținerea aparatului central al BNS pe anul 2010 din bugetul de stat au fost utilizate 6403,6 mii lei, pentru întreținerea organelor teritoriale pentru statistică - 19936,9 mii lei, realizarea Programului lucrărilor statistice - 15195,8 mii lei; Recensământului general agricol - 7839,1 mii lei.

10. NBS FINANCING

In 2010, the financing of NBS system of activity was ensured by the allowances from the state budget, by the means from the sale of statistical information and publications, lending non-living areas and the financial support of external donors.

In conditions of 2010 state budget austerity, NBS succeeded to cover the expenditures necessary for the implementation of the Program of Statistical Works for 2010 by rationalising and prioritising the expenditures – *from the allowances of the State Budget in amount of 49375.4 thousand Lei* (92.3% of total financial means), from the funds of provision of paid services – *91.6 thousand Lei* (0.2 % of the total financial means), from the incomes resulting from the lease of non-living areas, by the territorial statistical offices - *1835.9 thousand Lei* (3.4% of the total financial means), and also from the financial sources from external donors – *2163.0 thousand Lei* (4.1% of the total financial means).

During 2010, 6403.6 thousand Lei were used from the state budget for the maintenance of NBS HQ, for the maintenance of territorial statistical offices - 19936.9 thousand Lei, for the implementation of the Program of Statistical Works – 15195.8 thousand Lei; General Agricultural Census – 7839.1 thousand Lei.

Finanțarea lucrărilor sistemului Biroului Național de Statistică în anii 2009-2010
Financing of works of the National Bureau of Statistics for 2009-2010

Programul/subprogramul Program/sub-program	2009					2010				
	total Total	sursa de finanțare Financing source				total Total	sursa de finanțare Financing source			
		bugetul de stat State budget	mijloace speciale Special means		surse externe External sources		bugetul de stat State budget	mijloace speciale Special means		surse externe External sources
			de la chiria bunurilor publice From the lease of various spaces	de la prestarea serviciilor cu plată Provision of paid services				de la chiria bunurilor publice From the lease of various spaces	de la prestarea serviciilor cu plată Provision of paid services	
Total, inclusiv: Total, including:	43449,1	39856,3	1903,2	174,3	1515,3	53465,9	49375	1835,9	91,6	2163,0
Aparatul central Headquarter	5995,2	5995,2				6403,6	6403,6			
Programul lucrărilor statistice Program of statistical works	36882,7	33289,9	1903,2	174,3	1515,3	39223,2	35132,7	1835,9	91,6	2163,0
Recensăminte Censuses	571,2	571,2				7839,1	7839,1			

11. ACTIVITATEA DE AUDIT INTERN

Auditul intern pune accentul pe cunoașterea și identificarea riscurilor, atât de către personalul de execuție, cât și de personalul de conducere a unităților din structura BNS, prin evidențierea necesității existenței și aplicării procedurilor de lucru și a unui management corect al documentelor.

În anul 2010, activitatea de audit intern a fost realizată conform Planului anual, aprobat de Directorul general al BNS și coordonat cu Ministerul Finanțelor. Astfel, pe parcursul anului de raport au fost realizate misiuni de audit intern pe următoarele procese:

- achiziția mijloacelor fixe, materialelor și serviciilor în Secția administrare și achiziții din cadrul DGTI;
- gestiunea eficientă a suprafețelor nelocuibile transmise în locațiune în Direcțiile pentru statistică a raioanelor: Nisporeni, Călărași, Briceni și Cahul;
- întocmirea documentelor primare și reflectarea lor în registrele de evidență contabilă în Direcțiile pentru statistică a raioanelor: Drochia, Florești, Singerei și Strășeni;
- achiziția de bunuri și servicii în Direcțiile pentru statistică a raioanelor: Călărași, Strășeni și Ungheni;
- urmărirea implementării recomandărilor de audit în procesul de întocmire a documentelor primare și reflectarea lor în registrele de evidență contabilă în Direcțiile pentru statistică a raioanelor: Drochia, Florești, Singerei și Strășeni.

Planul actualizat de audit intern pentru anul 2010 a fost realizat integral.

Toate recomandările de audit au fost implementate sau sunt în curs de implementare.

11. ACTIVITY OF INTERNAL AUDIT

Internal audit focuses on risk awareness and identification, both, by the executing personnel and by the management of units from NBS structure, by outlining the necessity of existence and application of working procedures and a correct management of documents.

In 2010, the activity of internal audit was performed according to the Annual Plan, approved by the NBS Director General and coordinated with the Ministry of Finance. Thus, during the reporting year, the missions of internal audit were executed by the following stages:

- Purchase of fixed assets, materials and services through the Section of Management and Purchase in the frame of MDIT;
- Efficient management of non-living areas transferred for use to the Divisions of Statistics of rayons: Nisporeni, Calarasi, Briceni and Cahul;
- Issue of primary documents and their reflection in the office bookkeeping registers in the Divisions of Statistics of rayons: Drochia, Floresti, Singerei and Straseni;
- Purchase of goods and services in the Divisions of Statistics of the rayons: Calarasi, Straseni and Ungheni;
- Follow up on the implementation of audit recommendations in the process of issue of primary documents and their reflection in the bookkeeping office registers in the Divisions of Statistics of the rayons: Drochia, Floresti, Singerei and Straseni.

The updated audit Plan for 2010 was implemented integrally.

All audit recommendations were implemented or are in the process of implementation.

12. DIFICULTĂȚI ÎNTÂMPINATE ÎN ANUL 2010

Pe parcursul anului 2010 în activitatea BNS au existat și unele disfuncționalități în derularea mai eficientă, cauzate de problemele cu care se confruntă sistemul statistic național. Aceste probleme s-au datorat următoarelor aspecte:

- Dezvoltarea sub nivelul cerințelor actuale a tehnologiilor informaționale în domeniul statisticii.

- Accesul limitat la bazele de date administrative deținute de unele autorități publice centrale și necorespondența informației din unele registre administrative cerințelor statistice și anume:

- *Registrul populației* gestionat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, informația prezentată BNS privind mișcarea naturală a populației nu este completă și calitativă, nu sunt completați toți indicatorii, informația lunară conține foarte multe înregistrări din lunile anterioare. Pentru soluționarea acestor probleme, actualmente, specialiștii BNS în comun cu specialiștii ministerului, responsabili de completarea Registrului populației, lucrează asupra înlăturării acestor neajunsuri.

- *Resursele informaționale interdepartamentale* vizînd fluxurile migraționale de care sunt responsabili: Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Grăniceri permit analiza a trei mari grupuri de migranți. Totodată, informația prezentată Biroului din sursele administrative, necesită a fi ajustată conform criteriilor statistice și normelor internaționale. Este de menționat, că procesul de obținere a informației complete și veridice este însoțit de un șir de probleme dintre care:

- lipsa de date privind sectorul frontierei Transnistrene a Republicii Moldova cu Ucraina, fapt care nu permite de a urmări plecarea cetățenilor Republicii Moldova, precum și a cetățenilor străini în tranzit;

- lipsa în sistemul informațional deținut de către Serviciul Grăniceri a unor informații privind migrația internațională (scopul sosirii/plecării, starea civilă, nivelul de instruire, tipul de activitate etc.);

- date incomplete despre migrația internă a populației (teritoriul din partea stîngă a Nistrului și mun. Bender, persoane fără înregistrare la domiciliu etc.).

- *Informația vizînd bunurile imobile și fondul locativ*, la momentul actual BNS întîmpină greutăți la colectarea acestor date de la oficiile cadastrale teritoriale, care sunt în subordinea Întreprinderii de Stat „Cadastru”.

- Racordarea surselor administrative ale Academiei de Științe a Moldovei la cerințele statistice, în conformitate cu standardele internaționale în activitatea de cercetare-dezvoltare, întrucît există abordări diferite în definirea indicatorilor, colectarea datelor, suprapunere de informație colectată și divergențe în date.

- Lipsa finanțării/asistenței tehnice scontate pentru realizarea unor lucrări prevăzute în Hotărîrea Guvernului nr.191 din 25.02.2008 vizînd implementarea Strategiei naționale de dezvoltare (SND) pe anii 2008-2011 și alte acte normative:

- Există greutăți în procesul de atragere a asistenței tehnice pentru armonizarea statisticii la standardele UE în unele domenii prioritare (nu a fost obținut suportul consultativ și financiar pentru elaborarea metodologiei de calcul a indicilor prețurilor în construcții și elaborarea contului financiar al Sistemului Conturilor Naționale).

12. DIFFICULTIES FACED IN 2010

During 2010, some dysfunctions were attested in the effective NBS activity, caused by the problems faced by the national statistical system. The following aspects caused these problems:

- Development under the level of current needs of Information Technologies in the field of statistics.

- Limited access to administrative databases, managed by other central public authorities and non-correspondence of information of some administrative registers to statistical requirements, namely:

- *Population Register* administered by the Minister of Information Technologies and Communication, NBS information on vital statistics is not complete and qualitative, not all indicators are filled in, and monthly information contains many records of the previous months. Currently, the NBS specialists and the specialists of the Minister, responsible for completing the Population Register, work on removing these shortcomings in order to solve these problems.

- *Information Inter-department Resources* on the migration flows, for which are responsible the Ministry of Information Technologies and Communication, Ministry of External Affairs and European Integration, Ministry of Internal Affairs, Guards Service, give the possibility to analyse three big groups of migrants. Simultaneously, the information presented to NBS from administrative data sources, needs to be adjusted according statistical criteria and international standards. It should be mentioned, that the process of obtaining complete and reliable information is accompanied by some problems, namely:

- Missing data on the Transnistrian sector of the border of the Republic of Moldova with Ukraine, fact that does not allow following the departure of transiting citizens of the Republic of Moldova, and foreign citizens;

- Lack of some information on international migration in the information system administered by the Guard Service (purpose of arrival/departure, marital status, education level, type of activity, etc.);

- Incomplete data on the internal migration of population (territory from the left part of the river Nistru and municipality Bender, persons without registered residence, etc.).

- *Information on real estate and dwelling stock*, currently, NBS faces difficulties in collecting these data from the territorial cadastral offices, which are under the subordination of State Enterprise „Cadastru”.

- Harmonisation of administrative data sources of the Academy of Science of the Republic of Moldova according statistical requirements, following international standards in the Research & Development activity, taking into account the different approaches in defining the indicators, data collection, overlapping of collected information and data discrepancies.

- Lack of expected financing/technical assistance in the organisation of some works provided by the Government Decision Nr.191 from 25.02.2008 on the implementation of the National Development Strategy (NDS) for 2008-2011 and other normative documents:

- There are difficulties in the process of attraction of technical assistance for the harmonisation of statistics to EU standards in some priority areas (we did not receive the financial and consultative support for the development of calculation methodology of Prices Indices in Construction and for the development of Financial Account of the System of National Accounts).

➤ Fluctuația cadrelor BNS în anul 2010 a constituit 6,5% în anul 2010 și rămîne în continuare o problemă majoră. Una din cauzele principale este nivelul necompetitiv al salariilor specialiștilor BNS, mai ales a tinerilor specialiști. În mod deosebit este afectat sectorul IT, fapt ce poate cauza probleme la etapa implementării Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat al BNS. Necesită soluționarea problemei ce ține de statutul specialiștilor Direcției Generale Tehnologii Informaționale pe lângă BNS, care deținînd calificare înaltă și, realizînd lucrări importante de elaborare a informației statistice, nu dețin statutul de funcționar public.

➤ Micșorarea finanțării BNS a făcut imposibilă soluționarea problemelor importante ce țin de crearea condițiilor de activitate a BNS, inclusiv reparația sediilor organelor teritoriale pentru statistică (e de menționat, necesitatea stringentă privind reparația sediilor în direcțiile pentru statistică Sîngerei, Glodeni, Rîșcani și Leova) și a anexei la sediul BNS (necesară pentru amplasarea compactă a personalului și serviciilor BNS).

➤ In 2010, the NBS personnel flow represented 6.5% and remains a major problem. One of the main reasons is the unsatisfactory salary level of NBS specialists, in particular for the young specialists. The IT sector is affected in particular, fact that can cause problems at the implementation stage of the Technical Concept of automated NBS IT system. The problem of status of MDIT needs to be solved; highly qualified specialists that implement important development activities of statistical information are not civil servants.

➤ The drop in NBS financing made impossible the solution of relevant problems on the NBS conditions of activity, including the repair of venues of territorial statistical offices (it should be mentioned the emergent need for repair of buildings of the following territorial statistical offices: Singerei, Glodeni, Riscani and Leova) and of the annex to NBS HQ (necessary for the compact placement of NBS staff and services).

13. OBIECTIVELE ȘI DIRECȚIILE PRIORITARE PENTRU ANUL 2011

Obiectivul major al activității Biroului Național de Statistică este producerea datelor statistice necesare elaborării, implementării, monitorizării și evaluării politicilor naționale în domeniul social-economic, conform standardelor și metodologiilor internaționale, în special celor UE, armonizate pe principiul calității și eficienței. În general în anul curent BNS va continua desfășurarea activităților, întru îmbunătățirea calității statisticilor existente și întărirea încrederii utilizatorilor în datele diseminate și metodele statistice utilizate.

În anul 2011 BNS va întreprinde măsurile ce se impun întru realizarea sarcinilor ce-i revin conform prevederilor „Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011” și a Planului de acțiuni privind implementarea acestei Strategii, „Strategiei de dezvoltare a statisticii naționale pe anii 2008-2011”, Programului de activitate al Guvernului „Integrarea europeană: libertate, democrație, bunăstare”, 2011-2014, Programului lucrărilor statistice pentru anul 2011, Planului de Dezvoltare Instituțională al BNS pentru anii 2009-2011 prin:

1. Organizarea și desfășurarea primului Recensământ general agricol în perioada 15 martie – 15 aprilie 2011.

2. Elaborarea și promovarea proiectului de Lege cu privire la organizarea și efectuarea Recensământului populației și al locuințelor, runda 2010.

3. Elaborarea Programului de dezvoltare strategică al Biroului Național de Statistică pentru anii 2012 – 2014.

4. Proiectarea Sistemului Informațional Statistic, de finalizarea etapelor de dezvoltare, în special prin:

- implementarea sistemului de raportare electronică;
- elaborarea Registrului Unităților Statistice;
- elaborarea sistemului de metadate statistice;
- punerea în aplicare și asigurarea mentenanței sistemului informațional de prelucrare a datelor recensământului general agricol.

5. Perfecționarea în continuare a sistemului de indicatori, metodologiilor de calcul a acestora, sistemului de cercetări statistice în conformitate cu normele Uniunii Europene, în special:

- realizarea cercetării integrate în întreprinderi;
- perfecționarea în continuare a instrumentarului statistic privind statistica întreprinderilor, în conformitate cu standardele UE;
- elaborarea metodologiei de calcul a indicelui cifrei de afaceri (ICA) și a indicelui comenzilor în industrie (ICOM), în corespundere cu normele UE;
- elaborarea metodologiilor cercetărilor statistice (concepțe, definiții, instrumentar etc.) conform normelor europene și practicii altor țări: Utilizarea timpului; Ancheta anuală asupra numărului salariaților și câștigurilor salariale în întreprinderi;
- implementarea calculului indicelui producției industriale (IPI), în conformitate cu metodologia aprobată prin Hotărârea Colegiului BNS nr.17 din 24.12.2010;
- realizarea lucrărilor în cadrul Programului de comparabilitate internațională, runda 2011;
- perfecționarea metodologiei de calcul a indicilor prețurilor în construcții;
- perfecționarea metodologiei balanțelor resurselor produselor agricole;
- utilizarea metodelor performante de ajustare sezonieră la calcularea PIB trimestrial;
- elaborarea și implementarea metodologiei de inferență statistică pentru cercetările pe termen scurt din domeniul businessului;
- perfecționarea sistemului de indicatori statistici vizînd mediul;
- realizarea lucrărilor întru implementarea Clasificatorului CAEM, revizia 2;

13. OBJECTIVES AND PRIORITIES FOR 2011

The major objective of the National Bureau of Statistics is to produce statistical data necessary for the development, implementation, monitoring and assessment of national social-economic policies, according international standards and methodologies, in particular of EU, guided by the principle of quality and efficiency. In general, during this year, NBS shall continue organising activities in order to improve existing statistics and statistical methods, shall increase user confidence in disseminated statistical data.

During 2011, NBS will undertake the measures necessary to perform the tasks provided by the „National Strategy of Development for 2008-2011” and by the Plan of Activities on the implementation of this Strategy, „Strategy of Development of National Statistics for 2008-2011”, Government Program of Activity „European Integration: freedom, democracy, welfare”, 2011-2014, Program of Statistical Works for 2011, and Plan of NBS Institutional Development for 2009-2011 throughout:

1. Organisation and conducting of the first General Agricultural Census during 15 March – 15 April 2011.

2. Development and promotion of the draft of the Law on the organisation and carry out of the Population and Dwelling Census, round 2010.

3. Development of the Program of Strategic Development of the National Bureau of Statistics for 2012 – 2014.

4. Design of Statistical Information System, finalisation of development stages, in particular through:

- Implementation of electronic reporting system;
- Development of Register of Statistical Units;
- Development of Statistical Metadata System;
- Implementation and maintenance of information system of data processing of the General Agricultural Census.

5. Continued development of the system of indicators, their calculation methodologies, and of the system of statistical surveys according European Union standards, in particular:

- Organisation of the integrated Business Survey;
- Continued improvement of statistical tools in Business Statistics, according EU standards;
- Development of calculation methodology of Turnover Index in Industry(TI) and of the Index of New Orders in Industry (INOI), according EU standards;
- Development of methodologies of statistical surveys (concepts, definitions, tools, etc.) according European standards and best practices of other countries: Time Use Survey; Annual Survey on the number of employees and the remuneration in enterprises;
- Implementation of the Index of Industrial Production (IIP), according the methodology approved by the NBS Board Decision Nr.17 from 24.12.2010;
- Conducting works in the framework of the Program of International Comparability, round 2011;
- Improvement of calculation methodology of Price Indices in Construction;
- Improvement of methodology of balances of agricultural products;
- Use of modern methods in seasonal adjustment in the calculation of quarterly GDP;
- Development and implementation of methods of statistical inference for the short-term business survey;
- Improvement of system of environment statistical indicators;
- Conducting works for the implementation of Classification CAEM, 2nd revision;

➤ Elaborarea Clasificatorului Statistic al Produselor (bunurilor și serviciilor) și Serviciilor (CSPM) alinată la revizia actuală a omologului european CPA.

6. Dezvoltarea diseminării electronice:

- extinderea Băncii de date statistice cu noi indicatori și domenii statistice;
- elaborarea și asigurarea accesului larg la sistemul de metadata: documentarea metodologiilor statistice, a descrierii cercetărilor și procedeele statistice;
- asigurarea diseminării informației conform Standardului Special de Diseminare a Datelor al Fondului Monetar Internațional.

7. Dezvoltarea managementului calității producției și proceselor statistice, în special, elaborarea planului creării sistemului de management al calității în corespundere cu recomandările UE și lansarea implementării acestuia.

8. Consolidarea capacităților instituționale și resurselor umane ale BNS, prin:

- optimizarea structurii organizaționale a BNS prin integrarea aparatului central al BNS și a Direcției Generale Tehnologii Informaționale;
- dezvoltarea resurselor umane și perfecționarea profesională.

9. Perfecționarea coordonării în cadrul sistemului statistic național, în special:

- intensificarea activității Consiliului Național pentru Statistică;
- extinderea accesului în scopuri statistice a BNS la datele din registrele administrative;
- optimizarea divizării între instituțiile de resort a atribuțiilor de producere și diseminare a datelor statistice privind domeniul:
 - tehnologiilor informaționale și comunicaționale;
 - statisticii de cercetare-dezvoltare.

10. Dezvoltarea colaborării internaționale în domeniul statisticii, în special:

- cu Eurostat și statele membre ale Uniunii Europene în vederea armonizării statisticii naționale cu standardele UE;
- în vederea realizării cu suportul donatorilor externi a recensământului general agricol și alte activități statistice;
- prin participarea la Programul de comparabilitate internațională, runda 2011;
- prin prezentarea informației statistice calitative în adresa organizațiilor internaționale conform obligațiilor Republicii Moldova.

➤ Development of Statistical Classification of Products (goods and services) and Services (SCPS) harmonised to current revision of its European homologue CPA.

6. Development of electronic dissemination:

- Extension of Statistical databank with new indicators for the statistical fields;
- Development and insurance of wide access to the meta-data system: documentation of statistical methodologies, description of surveys and statistical procedures;
- Insurance of information dissemination according Special Data Dissemination Standard of the International Monetary Fund.

7. Development of quality management of statistical production and processes, in particular, the development of Plan on the creation of quality management system according EU recommendations and the launch of its implementation.

8. Consolidation of NBS institutional capacities and human resources, through:

- Optimisation of NBS organisation structure by the integration of NBS Headquarter and the MDIT;
- Development of human resources and professional training.

9. Coordination improvement in the framework of the national statistical system, in particular:

- intensification of the activity of the National Council for Statistics;
- extension of NBS access to administrative data and registers in statistical purposes;
- optimisation of division of responsibilities of statistical data production and dissemination between line institutions, in the field of:
 - Information and Communication Technologies;
 - Research and Development Statistics.

10. Development of international cooperation in statistics, in particular:

- Cooperation with Eurostat and European Union member states in order to harmonise national statistics to EU standards;
- Conducting the General Agricultural Census and other statistical activities with the support of external donors;
- Participation in the Program of International Comparability, round 2011;
- Presentation of qualitative statistical information to international organisations according the obligations of the Republic of Moldova.

LISTA ABREVIERILOR

AFM – Ancheta Forței de Muncă
 APL – Autoritate publică locală
 APC – Autoritate publică centrală
 ARC – Graficul de emitere a datelor
 ASEM – Academia de Studii Economice a Moldovei
 BIM – Biroul Internațional al Muncii
 BNS – Biroul Național de Statistică
 CAEM – Clasificatorul Activităților Economice ale Moldovei
 CBGC – Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice
 CEE ONU – Comisia Economică Europeană a Organizației Națiunilor Unite
 CSI – Comitetul statelor independente
 DGTI – Direcția Generală Tehnologii Informaționale
 DGS – Direcția generală pentru statistică
 EUROSTAT – Organul de statistică al Uniunii Europene
 FAO – Organizația pentru Alimentație și Agricultură
 FMI – Fondul Monetar Internațional
 ILO – Organizația Internațională a Muncii
 INS – Institutul Național pentru Statistică
 IOM – Organizația Internațională a Migrației
 IPC – Indicele prețurilor de consum
 IPI – Indicele producției industriale
 IPPI – Indicele prețurilor producției industriale
 ODM – Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
 NSDP – Pagina Națională de Prezentare a Datelor
 OECD – Organizația pentru cooperare și dezvoltare economică
 OMS – Organizația Mondială a Sănătății
 ONU – Organizația Națiunilor Unite
 OTS – Organele teritoriale de statistică
 PDI – Planul de dezvoltare instituțională
 PIB – Produsul intern brut
 PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
 RGA – Recensământul general agricol
 SCN – Sistemul conturilor naționale
 SDDS – Sistemul Special de Diseminare a Datelor
 SIDA – Agenția pentru Dezvoltare Internațională a Suediei
 UE – Uniunea Europeană
 UNICEF – Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
 UNIFEM – Fondul Națiunilor Unite pentru Femei
 UNFPA – Fondul Națiunilor Unite pentru Populație

LIST OF ABBREVIATIONS

LFS – Labour Force Survey
 LPA – Local Public Authority
 CPA – Central Public Authority
 ARC – Advance Release Calendar
 AESM – Academy of Economic Sciences of Moldova
 ILO – International Labour Office
 NBS – National Bureau of Statistics
 CEAM – Classification of Economic Activities of Moldova
 HBS – Household Budget Survey
 UNECE – United Nations Economic Commission for Europe
 CIS – Commonwealth of Independent States
 MDIT – Main Division of Information Technologies
 GDS – General Division for Statistics
 EUROSTAT – Statistical Office of European Commission
 FAO – Food and Agriculture Organisation of United Nations
 IMF – International Monetary Fund
 ILO – International Labour Office
 NIS – National Institute for Statistics
 IOM – International Organisation for Migration
 CPI – Consumer Price Index
 IIP – Index of Industrial Production
 PIIP – Price Indices of Industrial Production
 MDG – Millennium Development Goals
 NSDP – National Summary Data Page
 OECD – Organisation for Economic Cooperation and Development
 WHO – World Health Organisation
 UN – United Nations
 TSO – Territorial Statistical Offices
 PID – Plan of Institutional Development
 GDP – Gross Domestic Product
 UNDP – United Nations Development Program
 GAC – General Agricultural Census
 SNA – System of National Accounts
 SDDS – Special Data Dissemination System
 SIDA – Swedish International Development Agency
 EU – European Union
 UNICEF – United Nations Children Fund
 UNIFEM – United Nations Development Fund for Women
 UNFPA – United Nations Population Fund